

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Připravenost společnosti na legalizaci konopí

Society's readiness for cannabis legalization

Diplomová práce

Studijní program: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Tomáš Tyle

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc. Dr. h. c.

Kladno 2023

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Tyle** Jméno: **Tomáš** Osobní číslo: **503687**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Přípravenost společnosti na legalizaci konopí

Název diplomové práce anglicky:

Society's readiness for cannabis legalization

Pokyny pro vypracování:

Práce se bude zabývat možnými konsekvencemi zamýšlené změny legislativy směřované k legalizaci užívání a pěstování konopí a jeho produktů v rámci státem stanovené regulace. S ohledem na tyto chystané změny bude pozornost práce soustředěna na rozpoložení české společnosti ve vztahu k omamným a psychotropním látkám se zvláštním zaměřením na konopí a jeho produkty samotné, přičemž bude v rámci této problematiky zohledněn historický kontext našeho území. Práce se bude zabývat stereotypy, předsudky a stigmatizací uživatelů ze strany většinové společnosti a zaměří se také na komparaci s abúzem alkoholu. V teoretické části budou také uvedeny příklady a praktické dopady legalizace ze zahraničí (Nizozemsko, Španělsko, USA – Colorado). V empirické části bude využito standardizovaného dotazníku ke zjištění postojů respondentů z běžné populace k problematice legalizace konopí a současně budou na stejné téma dotázáni také příslušníci PCR, kdy následně proběhne názorová komparace mezi těmito dvěma skupinami. Pro evaluaci dotazníkového šetření bude využito odpovědí od 160 respondentů (80 z každé skupiny). Bude taktéž provedena SWOT analýza k problematice akceptace legalizace konopí. Výstupem práce bude deskripce připravenosti k legalizaci konopí.

Seznam doporučené literatury:

- [1] MIOVSKÝ, Michal a kol. , Konopí a konopné drogy: Adiktologické kompendium , ed. 1. vydání, Praha: Grada publishing a. s., 2008, ISBN 978-80-247-6765-9.
- [2] NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK, Mandragora, morfin, kokain: drogový problém v českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu, Praha: KLP, 2009, ISBN 978-80-86791-60-9
- [3] CAULKINS, Jonathan P. , Marijuana Legalization: What Everyone Needs to Know, Oxford University Press, 2012, ISBN 13: 978-0190262402.

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

doc. PhDr. Ludmila Čírtková, Ph.D., dr. h. c.

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **04.10.2021**

Platnost zadání diplomové práce: **22.09.2024**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
dekan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Připravenost společnosti na legalizaci konopí“ vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 15.08.2023

.....
Bc. Tomáš Tyle

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval doc. PhDr. Ludmile Čírtkové PhD., dr.h.c. především za trpělivost a dále za odborné vedení, cenné připomínky a rady.

ABSTRAKT

Diplomová práce se věnuje analýze připravenosti české společnosti na plánovanou legalizaci konopí a dalším, již existujícím modelům regulovaného trhu s konopím ve světě. Dále byl v rámci výzkumné části porovnán postoj policistů a zástupců civilního obyvatelstva k nastíněné problematice.

Světové tendence směřující k legalizaci konopí nabraly za poslední dvě dekády značnou dynamiku a nevyhnuly se ani zdejšímu politicko-spoločenskému prostředí. Aktuální český vládní establishment je nakloněn následovat globální trend v přístupu ke konopí a na základě zahraničních zkušeností se pokouší vytvořit takový systém regulovaného trhu s konopím, který by co nejlépe přiléhal k místním reáliím.

Z práce vyplývá, že česká společnost je vůči dopadům užívání konopí stále ostražitá, avšak vnímání této návykové látky je jak ze strany policistů tak i civilního obyvatelstva výrazně pozitivnější, než je tomu u jiných, na drogovém trhu delší dobu etablovaných substancí. U policistů byl na základě výzkumu zjištěn větší příklon k represivnímu přístupu směrem ke konopí, což koresponduje s dalšími světovými studiemi, které byly na tento problém zacíleny. Odpovědi civilního obyvatelstva na dotazy ve strukturovaném dotazníku dávají tušit, že tato skupina respondentů má značně volnější přístup k legalizačním tendencím, než je tomu u policistů.

Klíčová slova

Konopí; THC; regulační model; legalizace; marihuana; dekriminizace

ABSTRACT

The diploma thesis is devoted to the analysis of Czech society's readiness for the planned legalization of cannabis and other existing models of the regulated cannabis market in the world. Furthermore, within the framework of the research part, the attitude of police officers and representatives of the civilian population to the outlined issue was compared.

Global trends towards the legalization of cannabis have gained considerable momentum over the past two decades and have not escaped the local political and social environment either. The current Czech government establishment is inclined to follow the global trend in access to cannabis and based on foreign experience is trying to create a system of regulated cannabis market that would fit local realities in the best way.

The work shows that Czech society is still wary of the effects of cannabis use, but the perception of this addictive substance by both (police officers and civilian populations) is significantly more positive than that of other substances that have been established on the drug market for a longer period of time. Based on the research, police officers were found to be more inclined towards a punitive approach to cannabis, which corresponds with other world studies that have targeted this problem. The responses of the civilians to the questions suggest that this group of respondents has a considerably more liberal approach to legalization tendencies than police officers.

Keywords

Cannabis; THC; regulatory model; legalization; marijuana; decriminalization

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíle práce a hypotézy	12
2.1	Cíl 1 – analýza příčin, které způsobují ve společnosti obavy z konopí jako nebezpečné návykové látky.....	12
2.2	Cíl 2 – analýza přístupu vybraných skupin společnosti (policisté, civilní osoby) k represivnímu přístupu státní moci vůči konopí.....	12
3	Přehled současného stavu.....	13
3.1	Základní pojmy a jejich vymezení	13
3.2	Regulace konopí – postupná liberalizace.....	18
3.2.1	Globální vývoj v rámci 20. století.....	18
3.2.2	Konopí a další návykové látky v reáliích socialistického Československa	22
3.3	Stigmatizace uživatelů cannabisu	25
3.4	Rozpoložení české společnosti ve vztahu k užívání konopí – veřejné mínění.....	28
3.5	Aktuální legislativní úprava ve vztahu ke konopí	32
3.6	Směřování české protidrogové politiky	34
3.6.1	Přístup politické reprezentace ČR k legalizaci konopí a světový kontext	34
3.6.2	Expertní skupina k návrhu regulovaného trhu s konopím	37
3.6.3	Kontury zamýšlených změn.....	38
3.7	Dopadová studie regulace trhu s konopím – základní argumentační nástroj legalizačních snah.....	39
3.7.1	Zahraniční regulační modely	40

3.7.1.1	Nizozemský model.....	41
3.7.1.2	Španělský model.....	42
3.7.1.3	Regulační model USA – Colorado	45
3.7.2	Navrhovaná podoba jednotlivých komponent regulace.....	48
3.8	Zneužívání konopí vs. abúzus alkoholu	52
3.8.1	Důsledky užívání alkoholu.....	53
3.8.2	Důsledky užívání konopí.....	55
4	Metodika.....	58
4.1	Popis výzkumného projektu.....	58
4.2	Výsledky	63
4.2.1	Dotazníkové šetření	63
4.2.2	SWOT analýza	67
5	Diskuze	68
5.1	Diskuse k analýze příčin, které způsobují ve společnosti obavy z konopí jako nebezpečné návykové látky	68
5.2	Diskuse k analýze přístupu vybraných skupin společnosti (policisté, civilní osoby) k represivnímu přístupu státní moci vůči konopí	75
5.3	Diskuse ke SWOT analýze	78
5.4	Diskuse k legalizaci konopí v prostředí v prostředí České republiky...	85
6	Závěr	89
7	Seznam použitých zkratk.....	90
8	Seznam použité literatury.....	91
9	Seznam použitých obrázků	104

10	Seznam použitých tabulek.....	105
11	PŘÍLOHY.....	106

1 ÚVOD

V rámci celosvětového přístupu k psychoaktivnímu konopí lze v posledních letech vysledovat jednoznačný trend stran liberalizace náhledu na tuto rostlinu, resp. legislativního uchopení dané problematiky, který napříč jednotlivými státy na různých kontinentech tenduje k rozvolnění represivního přístupu protidrogových politik státních institucí a k akcentaci preventivního přístupu na úkor kriminalizace v souvislosti s nakládáním s konopnými produkty. Z čistě rigidně konzervativního hlediska mohou tyto přístupy působit jako společensky nezodpovědné experimenty, avšak na tento pohled lze v současné chvíli již nalézt adekvátní odpověď, pokud si vypomůžeme shromážděním výstupů, které vycházejí již z několikaleté zkušenosti nabyté v této oblasti ze strany progresivních států, jež aplikovaly výše zmíněné principy změkčující percepci státem regulovaného nakládání s konopnými produkty jako společensky škodlivého jednání.

Aktuální celospolečenská diskuse vedená v České republice k danému tématu se dá hodnotit jako tvrdý střet dvou názorových proudů, kdy zejména zastánci liberálního přístupu k legalizaci konopí, jež jsou nyní součástí vládního establishmentu, přinesli do daného procesu zcela novou dynamiku. Tato skupina předkládá materiály ospravedlňující progresivní přístup k regulaci konopí, zatímco státní instituce zastávající represivní přístup upozorňují na nebezpečnost takového rozvolnění.

Můj zájem o tuto problematiku byl iniciován zejména kontroverzí daného tématu, kterou diskuse o něm ve společnosti přináší, vyhraněností obou táborů zastávajících protichůdná stanoviska, přičemž v nemalém počtu případů jsem nabyl dojmu, že argumentační výbava obou stran bývá dosti plytká, kdy základem předem daného stanoviska často nesoucího znaky agrese, rigidity a neochoty absorbovat informaci podporují opačné stanovisko, jsou vlastní

předsudky, zažité vzorce a představy o ideálním světě čerpané z vlastní uzavřené sociální bubliny. Tímto se samozřejmě dotýkám především široké celospolečenské diskuse probíhající mezi běžnými občany, ne už tak diskuse mezi odborníky zastupujícími oba póly v dané problematice, avšak i mezi těmi lze nalézt případy, na které bychom mohli vztáhnout výše uvedené negativní konotace, které se manifestují popsáním způsobem.

Má očekávání od této práce by byla naplněna, pokud by její dokončení dalo vzniknout ucelenému dokumentu schopnému předložit co nejobektivněji argumenty obou názorových proudů v rámci uvedené společenské diskuse, kdy finální podoba diplomové práce by měla zároveň disponovat potenciálem k vytríbení názoru či získání širšího náhledu na zmíněnou problematiku u jedinců, kteří prozatím neměli přístup k obdobné rešerši týkající se tématu částečné legalizace konopných produktů.

2 CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíl 1 – analýza příčin, které způsobují ve společnosti obavy z konopí jako nebezpečné návykové látky

Hypotéza 1 - Obavy z uživatelů konopí přímo korelují s mírou osobní zkušenosti

Hypotéza 2 – Stigmatizace uživatelů konopí přímo koreluje s přísností daného právního řádu vůči této psychoaktivní substanci

2.2 Cíl 2 – analýza přístupu vybraných skupin společnosti (policisté, civilní osoby) k represivnímu přístupu státní moci vůči konopí

Hypotéza 3 – Policisté více inklinují k represivnímu přístupu vůči konopí než civilní obyvatelstvo.

Hypotéza 4 – Preference represe vůči konopí vychází primárně z negativní zkušenosti s jeho uživateli.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Základní pojmy a jejich vymezení

Pro snadnější orientaci v problematice týkající se legalizace marihuany je potřebné na tomto místě vymezit základní pojmy, které budou nosnými pilíři této práce.

Konopí – jedná se o rostlinu, která existuje v několika variacích, kdy se i přes jisté rozpory v rámci taxonomie této rostliny většinou v odborných kruzích má za to, že existují tři druhy konopí a to: konopí seté (*Cannabis sativa*), konopí indické (*Cannabis indica*) a konopí rumištní. Po dlouhé generace byla rostlina využívána k výrobě konopných vláken a následně konopných provazů, plachet, lan využívaných v lodní dopravě, ale také jako základ pro topiva. Konopná semena je možné využít k produkci olejů obsahujících nenasycené mastné omega-6 a omega-3 mastné kyseliny společně s vitamíny a minerály. Konopí, především jeho listy a květy, slouží také jako základ pro výrobu mastí, kdy se společně s ním používají další příměsi a to především v podobě vazelíny, včelího vosku či kokosového oleje. Všeobecnou známost však konopí zajistila především v něm obsažená látka a to THC (delta-9-tetrahydrocannabinol), jehož využití pro rekreační i medicínské účely je dosaženo zejména zpracováním listů a květů konopí, čímž se získává níže popsaná marihuana. Konopí je možné pěstovat, pokud obsahuje méně než 1 % a tímto druhem konopné rostliny je tzv. technické konopí [1, 2, 3].

Marihuana – jedná se o slangové výrazivo, které pochází od mexických migrantů, pro sušinu rostliny konopí, tedy nejčastěji zneužívanou návykovou látku. Marihuana disponuje i jistými léčebnými účinky – léčbné konopí, ale rovněž psychotropní látkou, jenž se vyrábí tím způsobem, že dojde k usušení květenství samičích rostlin konopí, které obsahují tetrahydrocannabinol (THC)

nad 1 %. Za klíčovou chemickou složku, díky níž je marihuana schopná vyvolat požadované účinky, jsou zodpovědné v ní obsažené kanabinoidy a nikoliv alkaloidy, jako je tomu u jiných rostlin. Konopí je jedinou rostlinou na světě, která kanabinoidy vytváří. Dnes marihuana u většiny lidí vyvolává spíše hanlivé konotace právě pro uvedený větší obsah psychoaktivních látek, které jsou výchozím bodem abúzu marihuany jejími uživateli [4].

Psychoaktivní látka - jedná se o látku, která disponuje schopností změnit duševní procesy, čímž je myšleno především myšlení a emoce. Je ekvivalentem k pojmu psychotropní látka a pod tento pojem spadají jak látky povolené, tak i ty zakázané. V případě tohoto pojmu nemusí jít a priori o označení látky, která vytváří závislost [5].

Psychotropní látka – jak bylo uvedeno, jedná se o označení stejné látky jako je tomu při využití pojmu psychoaktivní látka a tento tvar značí látku spadající do skupiny substancí vymezených od roku 1971 Úmluvou OSN o psychotropních látkách (Convention on Psychotropic Substances). Taktéž se tedy jedná o látku mající schopnost ovlivnit psychiku a duševní procesy. Obecně lze tímto pojmem zahrnout jakoukoliv látku, která na primární či sekundární bázi ovlivňuje centrální nervový systém (CNS). Některými autory jsou takto označovány látky, které mají využití především v léčbě duševních nemocí a označují se jako anxiolytika, antidepresiva či neuroleptika. Tento pojem můžeme také vztáhnout na látky mající na psychiku vysoce rizikový dopad v podobě vzniku návyku a závislosti, zde se jedná především o stimulanty, opiáty či sedativa. Tato skupina zahrnuje i alkohol [6].

THC – tetrahydrokanabinol, (angl. Tetrahydrocannabinol, zkráceně THC, též delta-9-tetrahydrokanabinol) je kanabioidem, k jehož izolaci došlo poprvé v roce 1960 a řadí se do skupiny čítající více než 140 kanabinoidů. THC je na prvním

místě v rámci psychoaktivních látek obsažených v konopí a jeho koncentrace je zacílena zejména do květů této rostliny. Čistá forma THC se manifestuje v podobě průhledných krystalků [7].

CBD – kanabidiol, (angl. Cannabidiol) náleží také mezi kanabinoidy, které je v přírodě možné nalézt jen v rostlinách konopí. CBD si je svou chemickou stavbou velmi blízké s THC, avšak CBD by na základě prozatím zjištěných poznatků nemělo v organismu způsobovat psychoaktivní účinky, právě na rozdíl od THC. Důvod je ten, že CBD postrádá potenci THC v rámci stimulace receptorů odpovědných za vyvolání psychoaktivních účinků [8].

Konopí pro léčebné účely – jedná se o to konopí s kanabinoidy, jež je vydáváno na základě lékařského předpisu v rámci zákonem dané formy, kdy obsah THC a dalších kanabinoidů je regulován právní normou. Takto předepsané konopí je pacienti užíváno pro zmírnění symptomů, které jsou vyvolány vážnými onemocněními. Do této skupiny chorob řadíme např. roztroušenou sklerózu, Parkinsonovu nemoc, různé typy zhoubných onemocnění, či deprese. K legalizaci konopí pro léčebné účely bylo přistoupeno v těchto zemích: USA, Austrálie, Velká Británie, Uruguay, Thajsko, Srí Lanka, Portugalsko, Polsko, Peru, Nový Zéland, Nizozemsko, Malta, Severní Makedonie, Lucembursko, Libanon, Jamajka, Itálie, Izrael, Řecko, Německo, Finsko, Česká republika, Kypr, Chorvatsko, Chile, Kolumbie, Kanada. V některých zemích je možné nalézt striktnější právní úpravu, kdy je povoleno užívání jen izolovaných kanabinoidních drog, jako jsou Sativex či Epidiolex [7, 9].

Legalizace konopí – jedná se o rozvolňující proces umožňující legální užívání konopných produktů s obsahem psychoaktivní látky THC občany daného státu, kdy podmínky prodeje, distribuce a nakládání s konopím jsou upraveny národní legislativou. Státy, které přistoupily k legalizaci, tak zároveň přijaly právní

úpravu, jež se dotýká problematiky léčebného konopí a zároveň stanovuje pravidla pro jeho pěstování, prodej, držení a užívání. Potencionální sankcionování je uplatňováno na základě národních právních předpisů [10].

Dekriminalizace konopí – jedná se o legislativní úpravu, na základě které již není nedovolené nakládání s malým množstvím konopí postihováno v trestněprávní úrovni. Takové jednání je poté sankcionováno jako mírnější prohřešek, zpravidla jako přestupek a řešeno je ve správním procesu. V některých státech je možné využít i jiných alternativ postihu, kdy se může jednat např. o absolvování léčebného programu. Za dekriminalizaci je v některých státních útvarech považováno zpřístupnění vysoce potentního konopí (obsah THC přesahuje hodnotu povolenou zákonem) rekreačním uživatelům, kdy cílem jeho užívání není léčba ani terapie [11].

Rekreační užívání konopí – o rekreačním užívání konopí hovoříme ve chvíli, kdy dochází k jeho užívání, které však není spojeno s léčebnými účely ani s terapií, ale cílem je pouze konzumentova relaxace či uvolnění. K takovému abúzu dochází povětšinou inhalováním zapálené sušiny či pryskyřice z konopí [4].

Harm reduction (HR) – tímto termínem je označován soubor přístupů, kterými dochází k omezování a minimalizování poškození omamnými a psychotropními látkami u těch uživatelů, u nichž aktuálně dochází k jejich abúzu, avšak jsou prosti motivace, aby od tohoto sebedestruktivního jednání ustoupili. Lze sem například zařadit činnosti, díky nimž je redukováno riziko přenosu infekcí mezi závislým tím, že je ze strany zainteresovaných subjektů v tomto programu zajišťována výměna injekčních stříkaček a jehel potřebných pro aplikaci drog za sterilní tak, aby se minimalizovalo jejich sdílení. Dále lze do této skupiny činnosti zařadit poradenskou a edukační činnost týkající se rizik a

v obecnějším pojetí HR lze za jednu z jeho komponent považovat i substituční léčbu, kdy je zneužívaná droga nahrazena látkou s obdobným účinkem, ale mnohem nižším rizikem (např. metadon za heroin) [12].

Syndrom kanabinoidní hyperemeze – v angličtině Cannabis Hyperemesis Syndrome (CHS), jedná se o soubor příznaků, které se vyskytují u dlouhodobých uživatelů konopí, kdy tento stav nastává v rámci pravidelného zneužívání této látky po několika měsících či letech. Mezi nejčastější příznaky se řadí zvracení a bolest břicha, přidružen bývá také průjem, nadměrná žízeň, sucho v ústech, pocení a úzkost. Co přesně tyto příznaky způsobuje, není prozatím známo, proto je tento stav označován jako syndrom namísto nemoci. Syndrom je velmi nebezpečný zejména z toho důvodu, že po sérii záchvatovitých zvracení může tato epizoda dojít do stavu vážné dehydratace a nerovnováhy elektrolytů v těle uživatele, kdy dalším důsledkem může být již kritický stav doprovázený záchvaty, selháním ledvin, nepravidelným srdečním tepem, šokem, otokem mozku, či svalovou slabostí. Veškeré teorie, které se se pokouší objasnit mechanismus vzniku tohoto syndromu vychází z premisy, že ústřední roli v rozvoji popisovaného stavu sehrávají kanabinoidy a jejich hromadění v organismu či interakce s receptory centrálního nervového systému [13].

Edibles s obsahem THC – jedná se o poživatiny, které obsahují kannabinoidní kyseliny převedené na jejich orálně aktivní formu, kdy je za tímto účelem využíváno konopného extraktu. Jedná se o jeden ze způsobů, jak lze konzumovat konopný produkt. Na rozdíl od inhalace konopí do plic, kdy jeho aktivní složky přecházejí rychle do krevního řečiště a účinek dosahuje svého maxima asi za deset minut, může účinek konopných poživatin vrcholit až za několik hodin, neboť nejdříve musí dojít k jejich strávení a přetrvávat více jak 6 hodin. Síla požitých dávek se v tomto případě velmi složitě odhaduje a Edibles jsou zejména v USA

zodpovědné za zvýšením hospitalizací po zlegalizování konopných produktů [14].

3.2 Regulace konopí – postupná liberalizace

3.2.1 Globální vývoj v rámci 20. století

Omamné a psychotropní látky jsou na mezinárodní úrovni regulovány od roku 1912 a specificky konopí se regulace dotkla již na konci 19. století v několika zemích islámského světa a na mezinárodní úrovni byl učiněn průlom v této oblasti v roce 1925, kdy bylo na mezinárodní konferenci v Haagu rozhodnuto o mezinárodní opiové úmluvě, jež zakazovala vývoz „indického konopí“ do států, kde byl nelegální jeho prodej a užití, a které vyžadovaly, aby exportní země vyváženou konopnou komoditu opatřily osvědčením o schválení dovozu a deklarující, že zásilka je určena „výlučně pro lékařské nebo vědecké účely“. Součástí této normy byl taktéž požadavek od zúčastněných stran směřující k zajištění efektivní kontroly obchodu v takové míře, aby bylo zabráněno nelegálnímu mezinárodnímu obchodování s indickým konopím a především s pryskyřicí. Na území Spojených států byla v průběhu roku 1937 přijata právní norma o daních z marihuany. Spojené státy však musely z tohoto nastaveného paradigmatu v následujících letech do značné míry ustoupit a to z důvodu potřeby konopí v rámci válečné produkce vojenských uniforem tamním průmyslem v průběhu druhé světové války. Převážně bylo konopí kultivováno v Kentucky a na Středozápadě [15, 16].

Od poloviny 20. století se konopí markantněji celosvětově rozšířilo v rámci populace a stále více se jeho výskyt přesouval ze sociálně vyloučených skupin západní společnosti do „mainstreamového“ proudu. V průběhu 60. let došlo především v USA k radikálnímu progresu užívání konopí, kdy následně globalizace pop kultury mladé generace způsobila transfer tohoto fenoménu ve velkém rozsahu také na území států západní Evropy. Na základě těchto událostí došlo k aktivizaci zákonodárných institucí řady států, které marihuanu označily s definitivní platností za drogu a dále docházelo k úpravám legislativy, aby státní útvary získaly v podobě nově vytvořených právních norem účinný nástroj k potlačení přechovávání, pěstování, obchodování a v řadě případů i užívání této omamné látky. Úroveň nebezpečnosti konopí začala být stavěna na roveň kokainu, LSD, heroinu a dalších obdobných látek [15, 17].

Toto politicko-celospolečenské vymezení se vůči konopí i jiným omamným látkám vygradovalo přijetím následujícího dokumentem – úmluvy OSN:

Jednotná úmluva o omamných látkách – jedná se o dokument sjednaný a přijatý 31. března v roce 1961 v New Yorku v gesci OSN, který zavazuje ratifikující země k zodpovědnému boji proti drogám, přičemž tehdejší vymezení společnosti vůči zneužívání v úmluvě zakotveným látkám, včetně konopí, vyjadřuje poměrně dramaticky konstituovaná preambule tohoto dokumentu:

„Strany, vedeny starostí o fyzické a morální zdraví lidstva, uznávajíce, že lékařské použití omamných látek je i nadále nezbytné pro ulehčení bolestí a že je nutné podniknout potřebná opatření k zajištění omamných látek k těmto účelům, konstatující, že toxikomanie (používání omamných látek je pohromou pro jednotlivce a je hospodářským a sociálním nebezpečím pro lidstvo, vědomy si své úlohy předcházet této pohromě a bojovat proti ní, vědomy si toho, že mají-li být opatření, učiněná proti zneužívání

omamných látek účinná, musí být koordinovaná a všeobecná, domnívajíce se, že všeobecná akce tohoto druhu vyžaduje mezinárodní spolupráci, řízenou stejnými zásadami a směřující ke společným cílům, uznávající pravomoc Organizace spojených národů pokud jde o kontrolu narkotických drog a přejíce si, aby příslušné mezinárodní orgány byly pojaty do rámce této Organizace, přejíce si uzavřít mezinárodní úmluvu přijatelnou pro všechny, nahrazující většinu exkluzivních smluv, týkajících se omamných látek, omezující používání omamných látek k lékařským a vědeckým účelům a zavádějící stálou mezinárodní spolupráci k uvedení těchto zásad v život a dosažení těchto cílů“ [18].

Konkrétní požadavky plynoucí z trestních ustanovení výše uvedené úmluvy a následně přijatých úmluv (Úmluvy o psychotropních látkách z roku 1971 a Úmluvy OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988) jsou zaimplementovány do konkrétních ustanovení týkajících se drogové nezákonné činnosti v trestním zákoníku a zákoně o přestupcích v rámci českého právního řádu.

Vyjma zřetelné naléhavosti úmluvy v souvislosti s vyjádřením apelu na nutnost potírat nelegální obchod s narkotiky je třeba si také povšimnout již tehdejšího uvědomění, že některé ze zakázaných látek jsou v určitých specifických případech schopny poskytnout značný přínos u konkrétních lékařských diagnóz, kde mohou přinést značnou úlevu od zatěžujících symptomů daného onemocnění. Tento trend se u konopí dále rozvíjel, kdy jeho pozitivní účinky byly zaznamenány zejména u paliativní léčby pacientů s diagnózou AIDS či závažnějších forem zhoubných onemocnění. Zde je na místě zejména upozornit na schopnost konopí ulevit nemocným od nevolnosti a bolesti po náročné léčbě, především pak po chemoterapii [19].

V USA, které byly v této době kolébkou liberalizačních nálad týkajících se konopí, bylo možné v průběhu 70. let zaznamenat aktivitu hutí za dekriminálnízaci konopí, ke kterému skutečně v rámci pár let na území 11 federálních států došlo, přičemž jako první tento trend v roce 1973 odstartoval Oregon na západě Spojených států amerických. Jak bylo již uvedeno výše, tak výraz dekriminálnízace vyjadřuje stav, kdy dochází ke zmírňování trestů zaměřených na postižení nelegálního zacházení s konopím, některé státy však dekriminálnízaci zaměňují za legalizaci či částečnou legalizaci. Po americkém liberalizačním entuziasmu v uvedeném časovém období však došlo ke značnému zpomalení těchto snah a až do roku 2001 žádný další stát v USA konopí nedekriminalizoval. Až v roce 2012 lze pozorovat obrat, kdy státy Washington a Colorado jako první zlegalizovaly užití konopí k rekreačnímu užití. V prostředí těchto jurisdikcí, kde bylo konopí legalizováno, je přípustné komerční využití konopí a také distribuce této komodity. Při pohledu na stav platný k listopadu 2020 lze konstatovat, že užití a držení konopí k rekreačním účelům bylo v USA dekriminálnízováno v právním prostředí 16 států a k legalizaci došlo v 15 státech [20, 21].

Na území Evropy se pro-aktivního přístupu v oblasti liberalizace přístupu ke konopí chopilo zejména Nizozemsko, které jej již v roce 1972 úpravou legislativy zařadilo mezi tzv. „méně nebezpečné drogy“ a výsledkem tohoto procesu byl stav, kdy držení konopí do 30 gramů bylo pouze přestupkovým jednáním. Naprosto zásadním krokem vpřed v procesu rozvolnění politického a zároveň společenského postoje ke konopí však byl rok 1976, kdy bylo v Nizozemsku umožněno uživatelům konzumovat konopí v konopných kavárnách tedy tzv. „coffee shopech“, kdy bylo od této doby možné v těchto provozovnách zakoupit 5 gramů konopí pro vlastní potřebu. Tyto liberalizační trendy měli později dopad i na protidrogovou politiku na území našeho státu [22].

3.2.2 Konopí a další návykové látky v reáliích socialistického Československa

Ke kouření bylo konopí využíváno již za dob první republiky, avšak k většímu rozšíření na území Československa došlo až v polovině 60. let 20. století, kdy jeho užívání bylo jedním ze znaků životního stylu místní odnože hnutí Hippies, známého také jako „Květinové hnutí“, k jehož vzniku došlo na počátku 60. let v USA. Jeho členové byli režimem socialistického státu pro údajnou protisocialistickou aktivitu pronásledováni a perzekuováni. Státní aparát Československa na základě své ideologie celkově přítomnost abúzu omamných a psychotropních látek oficiálně nepřipouštěl, avšak situace v této oblasti byla z jeho strany sledována a taktéž se pokoušel o jistou regulaci. Drogová scéna byla však v této době velmi omezená a tzv. „klasické drogy“, které byly uvedeny v seznamu omamných látek (příloha č. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 57/1964 Sb. – součástí je i Konopí „Cannabis“ a pryskyřice z konopí) a tudíž bylo možné nezákonné nakládání s nimi postihovat dle tehdy platného trestního zákona, byly značně nedostatkovým zbožím na černém trhu. Z tohoto důvodu docházelo v Československé republice mnohem více ke zneužívání substancí, které se na tomto seznamu nenacházely. Pro účely sankcionování takového jednání, kdy docházelo ke zneužívání nebezpečné látky v seznamu neuvedené, musel poté státní aparát využít jiná ustanovení trestního zákona, která umožňovala takový čin kvalifikovat například jako trestný čin ohrožení zdraví závadnými potravinami a jinými potřebami [23].

Jak tedy již bylo uvedeno výše, po pádu železné opony bylo Československo uživateli omamných a psychotropních látek statisticky téměř prosto, reálie však tak optimistické nebyly. Na vině byla vzhledem ke snížené dostupnosti „klasických“ drog kolikrát až neuvěřitelná vynalézavost závislých, kdy docházelo od padesátých let k dramatickému abúzu analgetik, neboť tento trend v průběhu šedesátých let přerostl až do vytváření absurdních lékových

koktejlů, které se stávaly náhražkou nedostupných drog ze západu a následně byly požívány společně s alkoholem. Vězeňská zařízení byla saturována propašovanými medikamenty, které se mezi odsouzenými staly předmětem nelegálního obchodu a docházelo také k experimentování v rámci jejich různých kombinací. Často byla evidována vloupání do lékáren či jiných zařízení zdravotnických služeb, kdy pachatelé svůj zájem směřovali k farmaceutickým výrobkům jako Efedrin, Brufen, Mesocain, Diazepam či Fenobarbital. Veřejná bezpečnost vytvářela nátlak na zdravotnická zařízení, aby z jejich strany došlo k posílení zabezpečení jejich provozoven a tak sekundárně ke snížení popsané nezákonné činnosti. Docházelo také k masivnímu zneužívání látky fenmetrazin, která byla v rámci farmacie distribuována jako anorektikum, neboť potlačovala chuť k jídlu a její abúzus byl založen zejména na schopnosti této substance stimulovat centrální nervový systém a navozovat tak stavy velmi podobné účinkům amfetaminů, tedy i metamfetaminu, slangově nazývanému pervitin. K této látce se uchýlovali taktéž představitelé tehdejší popkultury a nejednalo se pouze o hlavního protagonistu tehdejšího československého rokenrolu Mikiho Volka, ale taktéž Karla Gotta, který se v jednom z rozhovorů přiznal k užití fenmetrazinu i marihuany. Tehdejší režim využíval „boj proti toxikomanii“, který se vyznačoval značnou neúčinností a dezorganizací, jako prostředek k nátlaku na různá alternativní politická uskupení a underground, kdy například koncertní vystoupení hudební skupiny The Plastic People of the Universe byly deklarovány jako „setkání toxikomanů“ a na základě této skutečnosti následně silovými složkami rozehnány [24].

Důvody, které vedly v dané době k navyšování zneužívání omamných a psychotropních látek, byly režimem spatřovány především v morálním úpadku jedince, jež jde v souladu s přijetím prozápadních negativních vlivů, kdy kořeny tohoto fenoménu bylo možné dle tehdejších představitelů režimu nalézt v akceleraci a rozvoji turistického styku se západním světem a v častých

zájezdech omladiny ze zemí, kde byl zaveden tržní kapitalismus. Veřejná bezpečnost vydávala zprávy, které měly veřejnost informovat o té skutečnosti, že prověřování jednotlivých toxikomanů vede ke zjištění, že tyto jedinci jsou vyznavači filosofie a kultury, která vychází z pokleslých hodnot úpadkového západu. Jak bylo uvedeno výše, počet případů odhalených drogových deliktů nelze vzhledem k tehdejší nedostupnosti klasických omamných psychotropních látek srovnávat s nynějším stavem. Například v roce 1974 došlo v oblasti postihování klasické toxikománie k odhalení jednoho případu, který se dotýkal nelegálního obchodu s marihuanou a u 9 jiných případů bylo prováděno prověřování. V rámci těchto se prověřovalo například nelegální užívání hašiše, konopí a distribuování LSD a dalších „tvrdých narkotik“ ze strany skupiny mladších lidí z Liberecka, Veřejnou bezpečností byl prověřován také případ pašeráctví marihuany a hašiše ze strany italských osob vlakem Vindobona a další drogové delikty, jejichž četnost však končila u výše uvedeného čísla. Následující rok 1975 došlo k odhalení pouze dvou případů pašeráctví hašiše s marihuanou na západě Čech a jednoho nelegálního obchodování s opiem na území Jihomoravského kraje. Tato tristní bilance šla primárně na vrub nízké saturaci uzavřeného trhu s omamnými a psychotropními látkami, ale svůj podíl na této skutečnosti měla i jistá neschopnost a laxnost tehdejších kriminalistů, kdy výroční interní vyhodnocení činnosti Veřejné bezpečnosti směřovalo kritiku směrem k nízké angažovanosti příslušníků v této oblasti a k chabé agenturní činnosti [25].

V polovině 70. let nabrala značnou dynamiku výroba pervitinu v domácích podmínkách, ke které se využívala dostupná farmaka a z této psychotropní látky se po několika letech stala u nás nejvíce zneužívaná klasická droga. Marihuana byla dle oficiálních zdrojů zneužívána pouze sporadicky, avšak členové undergroundu a dalších alternativních hnutí si jejích účinků užívali i nadále. Výše popsaný trend pokračoval v obdobných intencích až do

politického převratu v roce 1989, kdy od této doby lze pozorovat postupnou liberalizaci drogové legislativy, která graduje v současné době, kdy k tomuto účelu určené expertní skupiny dokončují detaily přesné podoby plánované částečné legalizace konopí, na které se zdá být v rámci vládní garnitury většinová shoda. Po sametové revoluci byl tento směr jednoznačně akcelerován liberalizačními trendy ze západu, kdy Nizozemsko v té době mohlo čerpat z dvacetileté zkušenosti s „cofee shopy“, které prakticky legálně nabízejí marihuanu uživatelům, v USA se vedla živá debata o legalizaci konopí a Švýcarsko již experimentovalo s volně přístupným prostranstvím, které bylo přímo určeno pro aplikaci omamných a psychotropních látek a tímto byl Platzspitz park v Curychu. Tyto nově přístupné informace o směřování zahraničních protidrogových politik značně přispěly k upravení kurzu v této oblasti ku prospěchu liberalizačních nálad a přesto, že na počátku 90. let bylo zřejmé, že otevřené hranice zákonitě musí přinést znatelné rozšíření omamných a psychotropních látek, tak na protidrogovou politiku zpočátku příliš velký důraz kladen nebyl. Prvním významným krokem na úseku drogové problematiky po převratu byla v roce 1990 novelizace trestního zákona, která dekriminlizovala držbu drog určených k osobní spotřebě na úroveň přestupkového jednání a v rámci trestního sankcionování bylo ponecháno jiné nakládání s těmito substancemi, které například zahrnuje prodej jiné osobě, provezení takové látky, nebo navádění jiné osoby k jejímu užití [26, 27, 28].

3.3 Stigmatizace uživatelů cannabisu

Stigma je označení či onálepkování, které pokud je aplikováno na konkrétního jedince tohoto v konečném důsledku v jistém směru znehodnotí a může vést až k jeho diskriminaci v konkrétní komunitě. V rámci historie lidstva je možné stigma zaregistrovat již v rámci antického Řecka, kde se však většinou vázalo zejména na tělesné znaky, které byly na postižených osobách v rozporu

s tím, co bylo u jiných v oblasti fyziognomických znaků považováno za normální či běžné. Jednalo se o znaky netradiční, neobvyklé či vyvolávající pocit nedostatečnosti [29].

V dnešním pojetí moderní společnosti je však stigmatizace v obecné rovině již spíše chápána jako prisouzení statusu, který má pro daného jedince jednoznačně diskreditační charakter, ať už zdrojem tohoto je odlišný fyzický vizuál, národnost, povolání, rasa, náboženství, zdravotní stav či životní styl, do kterého můžeme užívání konopí zcela jistě zařadit, neboť jeho užívání je pouze jednou z komponent životního stylu subkultury, jejíž členové tuto návykovou látku užívají. Jedním ze zdrojů stigmatizování může být podle odborníků i obraz, který je vytvářen masmédií, jež mohou využívat i nepodložených nevědeckých faktů a mýtů [30, 31].

I přesto, že je konopí povětšinou ve společnosti tolerováno jako ta nejpřípustnější z nelegálních drog, tak faktem je, že stále zůstává ve většině států světa zakázáno a to včetně území Evropy, což samo o sobě zavdává velmi silný podnět ke stigmatizaci, kdy toto již bylo potvrzeno řadou výzkumů. V roce 2022 byla provedena studie pod záštitou University of Amsterdam v Nizozemsku, kdy respondenty tvořilo 1225 návštěvníků zmiňovaných „coffee shopů“, přičemž tito pocházeli celkově ze sedmi evropských zemí, jejichž politika týkající se konopí se pohybovala na škále od relativně liberální až po tu represivní. Dotazy byly cíleny na zjištění třech dimenzí subjektivní stigmatizace, kdy se v prvním případě jednalo o pocit diskriminace, poté devalvace vlastní osoby a v posledním případě pocit odcizení od „mainstreamové“ společnosti. Sečtením těchto třech okruhů se poté dosáhlo celkového součtu, který vyjádřil obecnou úroveň stigmatizace, kterou uživatelé konopí z jednotlivých států EU pociťují. Jako nejméně stigmatizovaní se v daném průzkumu cítili uživatelé z Nizozemska a naopak nejvíce ti z Řecka, z čehož lze vyvodit závěr, že liberální politika

spojená s užíváním konopí, která je praktikována právě například v Nizozemsku, vyúsťuje v destigmatizaci a naopak represivní konopná politika v Řecku v uživatelích z této země vyvolává pocit odsunu směrem k okrajové části společnosti. Relativně nízká míra stigmatizace byla zaznamenána také v Portugalsku, kde již bylo také místní vládou přistoupeno k dekriminizaci konopí, přičemž cílem nebylo výrazně měnit drogovou politiku, ale uplatnit méně restriktivní přístup k užívání konopí s akcentem na zdravotnický přístup a tím navýšit řady uživatelů konopí, kteří se zařadí do některé z forem terapie. Je však třeba poznamenat, že většina respondentů v tomto průzkumu nezaznamenává vysokou míru stigmatizace, která by zásadním způsobem negativně zasahovala do jejich životů, což koreluje s aktuálním celosvětovým trendem rozvolňujících tendencí týkajících se užívání konopí. Většina účastníků se vůbec neobávala, že by mohlo dojít z důvodu jejich užívání konopí k jejich odmítnutí ze strany rodiny, avšak Řekové měli téměř pětkrát vyšší obavu než Nizozemci, že dojde k jejich odmítnutí ze strany přátel [32, 33].

Další studie provedená ve Španělsku v roce 2022, které se zúčastnili studenti z 12 univerzit, vypovídá o tom, že společenské vnímání užívání konopí v této zemi je stále více tolerantní a to zejména právě mezi mladší generací. Mezi respondenty byli jak uživatelé konopí, tak i ti, kteří se jeho konzumaci vyhýbají. Uživatelé konopí za sociálním stigmatem vidí zejména nedostatečnou legalizaci napříč tomu, že ve Španělsku již k jistému rozvolnění konopné politiky došlo v roce 2002. S touto tezí dotazovaní, kteří nejsou konzumenty konopí, však nesouhlasí. Obě skupiny se však shodli na tom, že užívání konopí vnímají jako normální věc, neuživatelé jsou k druhé skupině tolerantní, avšak i přes to existuje u uživatelů pocit lehké stigmatizace, kterému by se dle jejich názoru bylo možné vyhnout v případě plné legalizace užívání konopí [34].

Někteří autoři spojují stigmatizaci uživatelů konopí s faktem, že až do druhé poloviny 20. století šlo o látku spojenou s „outsidery“ v každé společnosti, kdy bylo konopí užíváno především chudými, chronicky nemocnými, umělci, filozoficky a duchovně založenými osobami hledajícími smysl života a sociálně a nábožensky nekonformními osobami, což mělo této látce vtisknout jakýsi „deviantní status“, protože uvedené skupiny osob byly vždy vyextrahovány mimo „slušnou“ společnost. Tento aspekt spojený se stigmatizací konopí postupem času slábně, ale stále není stav kolem vnímání konopí a jeho užívání na takové úrovni, aby bylo možné konstatovat, že byl „normalizován“. Podle autorů, kteří jsou přesvědčeni o tomto negativním aspektu z historie konopí, který se váže k možným zdrojům stigmatizace jeho konzumentů, jsou nejhorší důsledky pramenící z užívání konopí v individuální i sociální rovině ty, které vycházejí z reakcí společnosti na konzumenty této návykové látky. Normalizace stigmatu v této oblasti vyžaduje výrazný kulturní posun v rámci celé společnosti, k němuž většinou dochází v průběhu mnoha let či desetiletí, je zřejmé, že jakmile je stigma ve společnosti zavedeno, je velmi komplikované jej odstranit [35].

3.4 Rozpoložení české společnosti ve vztahu k užívání konopí – veřejné mínění

Přístup české společnosti k tématu legalizace konopí i k užívání této psychoaktivní látky je již delší dobu předmětem monitoringu agentur specializujících se na průzkum veřejného mínění v rozličných oblastech. Jako výchozí bod si tato práce zvolí rok 2010 s tím, že časový odstup třinácti let by měl dostačovat k objektivnímu popsání náhledu občanů ČR na tuto problematiku s vyloučením zkreslení vycházejícího z potenciálně aktuálními okolnostmi ovlivněného naladění společnosti. V uvedeném roce vypracovala agentura SANEP průzkum, který byl zaměřen konkrétně na problematiku legalizace konopí v České republice. Z daného šetření mezi respondenty vyplynulo, že úplné legalizaci, držení, pěstování a rekreačnímu užívání konopí by udělilo

souhlas 42 % dotazovaných, což je téměř totožné číslo jako to, které se ve výzkumu stejné agentury na stejné téma objevilo v roce 2009. K výraznému nárůstu však oproti roku 2009 došlo u dotazu, zda by respondenti souhlasili s legalizací, držením, pěstováním a užíváním konopí k léčebným účelům, kde se kladně vyslovilo 61,8 % dotázaných, přičemž o rok dříve to bylo 53%. Tento vyšší příklon společnosti k legalizaci konopí v rámci využití jeho léčebných aspektů agentura SANEP přičítá rostoucí medializaci lidských příběhů, kdy diváci mají možnost prostřednictvím dané reportáže se sami přesvědčit o efektivitě konopí při zmírnění obtíží v rámci chemoterapeutické léčby či léčby Parkinsonovy choroby a to u konkrétních neanonymních pacientů, kteří sami sdělují své příběhy. Pokud jde o porovnání marihuany s cigaretami a alkoholem, tak 49,9% osob ji vnímalo jako škodlivější, kdy se však oproti roku 2009 jednalo o pokles, neboť tehdy to bylo 51%. Zkušenost s marihuanou mělo 56,5 % respondentů, kdy tento výsledek byl o 2,5 % vyšší než v předchozím roce a 57 % by nemělo problém, pokud by došlo ke snížení sankcí za držení, pěstování či užívání konopí. V tomto případě došlo k nárůstu tolerance v této oblasti o 2% v komparaci s rokem 2009. V rámci tohoto průzkumu byli dotazováni lidé v časovém období květen až červen 2010 a v daný reprezentativní vzorek tvořilo 11 003 osob ve věku 18-69 let [36].

Dále je možné pro pochopení postoje české společnosti ke konopí a prevalence v rámci užívání této látky v ní uvést průzkum Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost z roku 2015, která byla zaměřena na užívání návykových látek na území států Evropské unie. V tomto šetření se uživatelé z České republiky umístili v dlouhodobém horizontu na předních místech, kdy ve skupině dospělých osob zkušenost s užíváním konopí deklarovalo 22,8 % dotazovaných, což je v rámci EU průměrná hodnota, avšak v kategorii mladistvých a mladší části dospělých (věkové rozmezí 15 – 34 let) bylo užívání konopí v České republice dvojnásobně nad průměrem EU, zatímco

ve skupině dospívajících ve věku 15-16 let zkušenost s konopnými látkami uvedlo 42% respondentů [37].

Agentura CVVM zabývající se také výzkumem veřejného mínění začala dotazy týkající se oblasti omamných a psychotropních látek zařazovat pravidelně do svých dotazníků až od roku 2015, pro další časový úsek vývoje náhledu české společnosti na tuto problematiku a zejména na užívání konopí využije tato práce výzkumu CVVM z roku 2017. V tomto byla respondenty opět hodnocena přijatelnost užívání vybraných návykových látek, kdy bylo do baterie otázek zařazeno konopí, heroin, pervitin, extáze, ale i tabák, alkohol či léky proti bolesti nebo na uklidnění. Pravidelná konzumace konopí byla zúčastněnými osobami, kterých bylo v tomto případě 1019, vyhodnocena jako přijatelná pouze pro 4 % dotázaných, avšak občasnou konzumaci shledávalo jako přijatelnou již 21 % respondentů. Užití konopí pouze s cílem jeho vyzkoušení v podobě jednorázového experimentu vidělo jako přijatelnou 24 % osob a 48 % dotázaných shledává užívání konopných drog jako nepřijatelné a nemorální. Průzkum odhalil další zajímavé faktory vedoucí ke zvýšené toleranci užívání konopných látek a tím byl především případ, kdy dotazovaný měl ve svém úzkém okolí osoby, které tyto látky užívají, pak byl sám v hodnocení přijatelnosti vůči takovému jednání shovívavější a tito lidé více tolerují i užívání dalších návykových látek, avšak vyjma extáze, heroinu a pervitinu. Pokud také respondent v minulosti sám konopnou drogu užil, tak bylo jeho hodnocení tímto opět ovlivněno ve prospěch větší přijatelnosti konzumace konopí. Přijatelnost užívání konopných drog stejně jako v jiných výzkumech i v tomto opět klesá s věkem, kdy u věkové kategorie 15 – 29 let je označena jako přijatelná pravidelná či občasná konzumace konopných drog 41 % dotázanými, naopak ve věkové skupině 60 a více 58 % respondentů uvádí, že takové jednání je zcela nepřijatelné. V komparaci s výzkumem z roku 2015 agentury CVVM nedošlo k významným změnám a výsledky lze považovat za téměř totožné. Drogy jako extáze, pervitin

či heroin jsou společností stále vnímány jako nepřijatelné v dvojnásobném měřítku oproti konopným drogám, kam řadíme marihuanu a hašiš [38].

Na výše uvedené průzkumy je možné navázat při snaze o popis vývoje postoje české společnosti vůči užívání konopných drog v rámci poslední dekády informacemi, které jsou veřejnosti poskytovány Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti (NMS), který je samostatným organizačním útvarem spadajícím pod sekretariát Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí, kdy tato práce využije aktuálních dat ze Zprávy o nelegálních drogách v České republice za rok 2022. Uvedená instituce čerpá relevantní data od řady rozličných státních subjektů a sama provádí ve čtyřletých cyklech celospolečenské studie, pro které je využit náhodně vybraný reprezentativní vzorek respondentů ve věku nad 15 let a které jsou cíleny na užívání návykových látek, duševní zdraví, hazardní hry a rizikové sexuální chování. Poslední takové šetření proběhlo v roce 2020, kdy z výsledků vyplývá, že nejčastěji z nelegálních drog dotazovaní ve svém životě užívali konopné drogy a to ve 23,8 % případů, přičemž na druhém místě se umístila extáze, k jejímuž užití se přihlásilo 7 % respondentů. Uvedená zpráva NMS z roku 2022 dále také na základě svých dat hodnotí vnímání rizikovitosti užívání návykových látek, kdy z nelegálních drog hodnotili respondenti jako nejméně rizikové (z hlediska psychického i fyzického zdraví) jednorázové užití konopných látek, kdy s tímto stanoviskem souhlasilo 53 % respondentů a jako druhé nejméně riziková droga v případě jednorázového užití byla zúčastněnými vyhodnocena extáze, pro kterou se vyslovilo 39,8 % dotázaných. V porovnání s rokem 2016 došlo k mírnému navýšení dotázaných, kteří pocívuji jako riziko i jednorázové užití všech zařazených nelegálních drog a taktéž i pravidelné užívání konopí [39].

3.5 Aktuální legislativní úprava ve vztahu ke konopí

Nakládání s konopím je v současné době upraveno především trestním zákoníkem a zákonem o návykových látkách.

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník – jsou zde uvedeny tzv. „drogové trestné činy“, kdy se jedná se o následující ustanovení: § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, § 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy, § 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku, § 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy a § 287 Šíření toxikomanie. Dále je třeba zmínit § 130, který stanovuje, co je návykovou látkou a poté také § 289 zmocňující vládu ČR k vydání nařízení vymezujících, které látky se budou považovat za jedy, jaké rostliny a houby jsou těmi obsahujícími psychotropní látku [40].

Zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů – touto právní normou dochází k úpravě zacházení s návykovými látkami jejich vývozu, dovozu a tranzitních operací s nimi, zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku, a dále pěstování máku, konopí a koky a vývoz, dovoz a zneškodňování makoviny [41].

Množství větší než malé – v současné době je v naší legislativě držení konopí pro vlastní potřebu ve větším než malém množství považováno za trestný čin. Toto množství bylo dle stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu k výkladu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů pod sp. Zn. Tpjn 301/2013 u konopí určeno jako množství nad 10 gramů. Pokud kdokoliv bez příslušného povolení přechovává pro vlastní potřebu konopí v malém množství (do 10 gramů), tak se tímto dopouští jednání

kvalifikovaného jako přešupek. Většina států, kde bylo de iure konopí legalizováno, určuje limit držení konopí kolem hodnoty 30 gramů [42].

Přechovávání konopí pro jiného je trestné vždy a to bez ohledu na přechovávané množství. Z pohledu regulace pěstování konopí je důležité, že již v současné době jsou v trestním zákoníku rozlišeny „konopné“ trestné činy a ty další, kdy například přechovávání konopí pro vlastní potřebu je sankcionováno za využití poloviční sazby v porovnání s ostatními omamnými a psychotropními látkami a s jedy (viz § 284 odst. 1 a odst. 2) [40].

Další právní normou, kterou můžeme v souvislosti s konopím zmínit je zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Obsah tohoto zákona se dotýká především problematiky alkoholu a tabáku, avšak některá ustanovení (§ 28 a § 29) tohoto právního předpisu regulují také záležitosti v rámci protidrogové politiky, kdy stanovují úlohu samospráv v jejím provádění. Zákon také určuje místa, kde došlo k zákazům kouření a užívání moderních tabákových výrobků včetně elektronických cigaret. Dle expertní skupiny vlády pro legalizaci konopí, která se naposledy k projednání záležitostí týkajících se plánované legalizace konopí sešla 11. dubna 2023, bude potřeba v této oblasti řady úprav, kterými bude umožněno užívání konopí a to i včetně jeho kouření na specifických místech, v rámci kterých bude provozován maloobchodní prodej konopí a která budou zároveň disponovat povolením k provozování živnosti na provoz stravovacích služeb, avšak bude zde zaveden zákaz prodeje a podávání konkrétního sortimentu jako jsou například alkoholické nápoje [43, 44].

3.6 Směřování české protidrogové politiky

3.6.1 Přístup politické reprezentace ČR k legalizaci konopí a světový kontext

Liberalizace v oblasti legalizačního procesu v rámci přístupu společnosti ke konopí a jeho užívání může probíhat v mnoha podobách a konečná forma zpřístupnění této návykové látky dospělé části veřejnosti pod určitými regulačními pravidly může být realizována pod různými právními rámci a s různou kontrolou ze strany státní moci. Mezi světovými národními protidrogovými politikami bychom prozatím nenašli ani jeden případ, kdy by státní moc regulovala veškeré omamné a psychotropní látky. Ty země, které se vydaly progresivním směrem v oblasti legalizace konopí, teprve získávají prvotní zkušenosti v tomto směru a tato psychotropní látka zatím zůstává ojedinělá ze skupiny zavedených prohibičních návykových látek, u které se tento přístup buď teprve zvažuje, či v nějaké míře již praktikuje. Na základě dostupných zdrojů lze však nalézt i výjimky, kdy například íránská vládní garnitura v minulosti uvažovala nejen o legalizaci marihuany, ale i opia. Je však na místě také zmínit, že všechny prozatím známé modely legalizace konopí ve světě jsou v přímé kontradikci se smyslem závazků, které pro jednotlivé státy vyplývají z přijetí mezinárodních úmluv OSN týkajících se boje proti nelegálnímu zacházení s omamnými a psychotropními látkami. Vzhledem k dynamice, kterou nabraly legalizační tendence v celosvětovém měřítku, došlo v roce 2016 k uspořádání mimořádného Valného zasedání OSN k debatě o drogách. Toto zasedání se však ukázalo jako rigidní, neboť nebylo schopné do věci vnést kompromisní řešení, které by nastíněnou disonanci mezi přijatými úmluvami a národními protidrogovými politikami odstranilo. Výrazné změny tedy přijaty nebyly a nadnárodní politika OSN ve věcech drogových setrvala na svém statusu quo. V případě, že by progresivním přístupem k liberalizaci konopí bylo dosaženo nastolených cílů vedoucích ku prospěchu společnosti a že by ty

státy, které tento postup uplatňují, byly následovány i dalšími, pak se lze důvodně domnívat, že prozatímní přístup OSN by se stal neudržitelným a reformy dosavadních úmluv upravujících drogovou problematiku by se staly nezbytnými. Do množiny států, které bezprostředně směřují k legalizaci konopí, se přidala i Česká republika a při svých plánovaných legislativních úpravách bude muset mít také na paměti, že je třeba počítat s možnými komplikacemi, které mohou plynout z nastíněného rozporu legalizujících právních rámců s protidrogovými úmluvami [45, 46, 47].

Legalizace konopí v České republice má svůj prvopočátek také za sebou, kdy v roce 2013 byl po rozsáhlé politické diskusi opřené o dlouhodobě prováděné vědecké výzkumy a také s ohledem k legislativním změnám jiných národních politik v oblasti přístupu ke konopí, přijat příslušný zákon č. 50/2013 Sb., o léčivech a návykových látkách, který uděloval pacientům trpícím specifickými chorobami či symptomy těchto onemocnění právo být léčen konopím či kanabinoidy a tato právní norma vešla v platnost dne 1. dubna 2013. Legislativní proces byl však provázen řadou problémů, kdy vzhledem k chybějícím prováděcím předpisům nebylo možné v prvních měsících i letech saturovat český farmaceutický trh dostatečným množstvím léčebného konopí. Od roku 2016 je zahraniční léčebné konopí v lékárnách doplněno i o konopí vypěstované v České republice. V roce 2019 prošla úspěšně schvalovacím procesem novela zákona o léčivech, která ukládá pojišťovně povinnost, aby bylo léčebné konopí pacientům z jejich strany částečně hrazeno. Od ledna roku 2020 je pacientům konkrétních onemocnění přiznáván nárok na uhrazení 90 % ceny léčebného konopí ze strany zdravotního pojištění, kdy je touto cestou kryto nejvýše 30 gramů za měsíc. Od ledna 2022 vešla v platnost také novela zákona, která stanovuje pravidla pro pěstování konopí pro léčebné účely a zároveň poskytuje více licencovaným společnostem možnost pěstovat a vyvážet léčebné konopí [48].

V rámci českého politického spektra je jednoznačně nejvýraznější hybnou silou ve věcech legalizace konopí Česká pirátská strana, která v roce 2018 za tímto účelem i spustila webové stránky, které mají za cíl jejím návštěvníkům poskytnout základní argumenty hovořící pro další liberalizaci v rámci legalizačního procesu konopí. Dalším vlivným subjektem, který působí synergicky s piráty v nastíněném úsilí, je Jindřich Vobořil, tedy předseda Expertní skupiny k návrhu regulovaného trhu s konopím a od února 2022 opět národní protidrogový koordinátor, kdy v této funkci již působil v časovém období od června 2010 do července 2018. V roce 2022 Vobořil ve funkci nahradil Jarmilu Vedralovou, která byla zastávkyní represivní protidrogové politiky. S nástupem nové politické garnitury po parlamentních volbách v říjnu 2021, kdy vznikla vládní koalice, jejímž členem je právě i Česká pirátská strana, bylo evidentní, že protidrogová politika se bude ubírat liberálním směrem. Výsledkem tohoto nového politického nastavení byla právě i změna na postu národního protidrogového koordinátora. Již v původním programovém prohlášení vlády schváleném 6. ledna roku 2022 byl v rámci sekce „Zdravotnictví“ zakotven odstavec, kterým nově zvolená vládní politická reprezentace jasně deklarovala, že bude v rámci represivní politiky rozlišovat mezi jednotlivými návykovými látkami a regulatorním přístupem k nim, uvedený text má následující podobu:

*„Při řešení problematiky závislostí budeme uplatňovat politiku postavenou na vědecky ověřeném a vyváženém konceptu prevence rizik a snižování škod, přičemž zajistíme dostatečné financování jak preventivních programů, tak i služeb a **regulace návykových látek, které bude odpovídat míře jejich škodlivosti**“[49]*

3.6.2 Expertní skupina k návrhu regulovaného trhu s konopím

Výše nastolený politický trend vyústil až ve vznik expertního uskupení, které by mělo ideu legislativního rozvolnění přístupu ke konopí přenést do praxe. Vláda při své činnosti a za účelem podpory výkonu svého mandátu zřizuje své poradní a pracovní orgány (PPOV), kdy místa v nich jsou obsazována členy vlády a dalšími odborníky. PPOV se zřizují buď jako stálé orgány či jako orgány mající pouze dočasný charakter a to vždy dle potřeb konkrétní problematiky, na jejíž řešení jsou zacíleny. Činnost těchto orgánů je řízena především jejich statutem a dále vychází z jednacího řádu, popřípadě z dalších závazných dokumentů [50].

Jedním ze stálých poradních, iniciačních a koordinačních orgánů vlády České republiky v oblasti integrované protidrogové politiky, resp. politiky v oblasti závislostí, je Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti, která byla zřízena v souladu se zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a o změně dalších zákonů. V rámci tohoto poradního orgánu vznikla Expertní skupina k návrhu regulovaného trhu s konopím, které předsedá právě národní protidrogový koordinátor Jindřich Vobořil. Tato expertní skupina byla založena pověřením ze strany premiéra vlády České republiky a její ambicí je dát v roce 2023 vzniknout záměru zákona, který by občanům ČR poskytl možnost provozovat samo-pěstování, umožnil zakládání konopných klubů a předložil podmínky modelu licencovaných výrobců, následné distribuce a prodeje. Poté by mělo dojít k jednání na úrovni vlády, kde by se mělo rozhodnout, zda bude tento legislativní materiál postoupen od další fáze, kde se již bude řešit samotné paragrafové znění. Vobořil neskrývá ambiciózní záměr v rámci legislativního procesu týkajícího se tohoto návrhu zákona, kdy by chtěl, aby daná právní norma nabyla účinnosti již v průběhu roku 2024. Na webových stránkách vlády ČR se k projednávanému návrhu zákona Vobořil nechal slyšet následujícím způsobem [51].

„Česká republika se jako jedna z mála zemí dostala s užíváním konopí ke stropu. I když užívání jako v jedné z mála zemí v EU klesá, jsou ale až stovky tisíc občanů, kteří aktivně konopí užívají. V minulém roce užilo konopí okolo milionu lidí. Většina z nich normálně v životě funguje. Jde tedy o etablovaný, ale nelegální trh. I proto je důležité místo represe a trestních postihů zvolit přísně regulovaný trh. V tomto bude mnohem víc regulovaný, než u tabákových výrobků“ [52].

Poslední jednání Expertní skupiny se uskutečnilo dne 11. dubna 2023, kdy se její členové shodli na dalších krocích v rámci přípravy právní části, v které budou popsány zvolená řešení a jejich rizikové faktory, včetně jejich možných řešení a to za účelem možnosti vyhodnotit, zda je návrh v souladu s mezinárodním právním rámcem, který by neměl být překročen, avšak jak již bylo uvedeno výše, je dosti možné, že s přibývajícím celosvětovou liberalizací v přístupu ke konopí bude provedena korekce ustanovení mezinárodních dokumentů OSN týkajících se konopí [52].

3.6.3 Kontury zamýšlených změn

Dle všech aktuálně dostupných informací lze konstatovat, že nynější vládní nastavení týkající se přístupu ke konopí vyústilo v jasně ohraničenou ideu o podobě plánované legislativní změny v této oblasti, kdy jako základní nosné pilíře tohoto zamýšleného konceptu jsou prezentovány tyto atributy:

1. Záměr umožnit dospělé, bezúhonné populaci vypěstování si konopí pro vlastní potřebu
2. Omezení negativních dopadů rizikového zneužívání konopí cíleným preventivním program a aplikací Harm reduction přístupu.
3. V co nejvyšší míře dosáhnout omezení černého trhu s konopím a tím znesnadnit dospívajícím a mladistvým přístup ke konopným produktům

4. Využít možnosti daňového zatížení certifikovaného konopí ve prospěch státního rozpočtu [53]

Jak již bylo uvedeno výše, za účelem transformace těchto základních myšlenek do uceleného funkčního modelu a následně i do paragrafového znění, vznikla při vládě ad-hoc expertní skupina, která od druhé poloviny roku 2022 disponuje dokumentem, který by měl představovat zevrubnou analýzu dopadů navrhovaných změn a který vznikl z iniciativy České pirátské strany. Název tohoto dokumentu je Dopadová studie regulace trhu s konopím a měl by být výchozím bodem pro uskutečnění všech výše uvedených záměrů v rámci částečné legalizace konopí [43].

3.7 Dopadová studie regulace trhu s konopím – základní argumentační nástroj legalizačních snah

V roce 2020 byla pod záštitou České pirátské strany sestavena expertní skupina, která měla za úkol vytvořit dopadovou studii, jež by odborně zkoumala zamýšlenou regulaci psychoaktivního konopí v podmínkách České republiky. Na její tvorbě se podíleli specialisté z oblasti adiktologie, práva, ekonomie a medicíny pod vedením Ing. Mgr. Venduly Běláčkové, Ph.D., která vykonává lektorskou činnost na Univerzitě Nového Jižního Walesu v australském Sydney a výzkumu problematiky drogové politiky se věnuje již více než 15 let. V minulosti se Běláčková spolupodílela na vytvoření studie společenských nákladů alkoholu, tabáku a nelegálních drog v ČR a na komparativní studii marihuanového trhu v České republice, Španělsku, Austrálii a USA. Běláčková je také spoluautorem přípravy regulací týkající se medicínského konopí, které se začalo pro léčebné účely využívat od roku 2014 a v rámci politického spektra je bez stranické příslušnosti [54].

Dopadová studie byla dokončena v roce 2022, následně byla předložena vládě a měla by být podkladem pro návrh legalizačního zákona. Ve studii je obsažena multikriteriální analýza, zaměřující se na předpokládané dopady, které by vyvolala různá nastavení přísnosti regulace a je v ní také uvedena analýza cílená na její výnosy a náklady. Nastíněna je také zamýšlená regulační infrastruktura, dále aspekty distribuce regulovaného konopí a nechybí ani stanovení daňové sazby. Odborná skupina využila při tvorbě dopadové studie metodiku Regulatory Impact Assessment (RIA – analýza dopadů) vytvořenou Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj v Evropě (OECD), kdy v ideálním případě by taková analýza měla být podkladem pro tvorbu každé zákonné právní normy. Daná metodika požaduje od každé podle ní vytvořené analýzy, aby byly předloženy různé podoby regulace řešené problematiky a současně je požadavkem zdůvodnění, proč je finální zvolená varianta tou nejvíce vhodnou a jaké lze předpokládat důsledky její aplikace v rámci společnosti a veřejného rozpočtu [55].

3.7.1 Zahraniční regulační modely

Dopadová studie si klade za cíl vyhodnotit v rámci multikriteriální analýzy známé zahraniční regulační modely trhu s konopím, zaměřit se na jejich funkční komponenty a ty následně poskládat do smysluplného celku, který by bylo možné aplikovat na české právní, sociální a společenské prostředí takovým způsobem, aby výsledný český model přinesl zdejší společnosti co nejvíce benefitů. V současné době je konopí pro rekreační účely legalizováno v 15 státech USA, Kanadě a Uruguaji, v Nizozemsku není prodej konopí sankcionován od 70. let a ve Španělsku od roku 2005 vznikají konopné spolky. Tyto trhy s konopím představují pro Dopadovou studii vzorové případy, z kterých je třeba vyextrahovat jejich silné stránky pro využití na území ČR [43].

Vyhodnocení dopadů jednotlivých regulačních modelů je uvedeným dokumentem prováděno za využití odborných studií v recenzovaných časopisech, pokud tyto nebyly dostupné, deklaruje se, že byly využity studie, pro jejichž vypracování byl využit experimentální design [43].

Pro popis následujících možných forem legalizace konopí bude využito vlastní rešerše z odborné literatury a na konci každé podkapitoly věnující se jednotlivým legalizačním modelům bude provedeno porovnání s hodnocením Dopadové studie.

3.7.1.1 Nizozemský model

Nizozemsko je v rámci regulace konopí velmi specifickým trhem, kdy tamní stát do současné doby nepřistoupil k plné legalizaci konopí, avšak již od roku 1976 je regulován provoz již uvedených „cofee shopů“. Principem této právní úpravy je, že ze strany státních orgánů není sankcionován prodej konopí v těchto provozovnách a to ve váhovém množství do 5 gramů, kdy účelem existence těchto podniků má být především separace uživatelů marihuany od černého trhu, kde by mohli přijít do kontaktu s jinými s nebezpečnějšími drogami. Nizozemsko rozděluje omamné a psychotropní látky do dvou skupin, kdy konopí se nachází na seznamu těch „měkkých“. Naskladnění marihuany v jedné provozovně nesmí překročit 500 gramů a je zde přísný zákaz prodeje alkoholového sortimentu a jiných návykových látek. Pěstování konopí a jeho distribuce ve větších množstvích zůstává stále za hranou zákona, kdy je toto jednání plně postihnutelné v trestně právní rovině. Na základě této skutečnosti dochází k paradoxní situaci, která je také označována jako „backdoor problem“ (problém zadního vchodu), kdy konopí je ze strany provozovatelů „cofee shopů“ nelegálně nabyto, aby bylo následně v malých dávkách legálně prodáváno zákazníkům. Tento stav se jeví jako dlouhodobě neudržitelný a ze strany nizozemských politických představitelů nebyl dlouhá léta řešen vzhledem

k pravděpodobné kolizi se závazky vyplývajícími z mezinárodních úmluv v případě rozsáhlejší formy legalizace konopí [56, 57].

Dopadová studie holandský model hodnotí neutrálně, kdy za nejvíce pozitivní stránku tohoto konceptu je považována vysoká míra participace na legálním trhu a naopak jako negativní stránka tohoto přístupu je hodnocena pokračující trestnost produkce konopí, poté je také zmíněna absence právní normy upravující zásobování „cofee shopů“ a mezi slabé stránky lze dle studie zařadit také zvýšenou úroveň problematického užívání konopí a narůstající potenci (THC) u konopných produktů na trhu [43].

3.7.1.2 Španělský model

Ve Španělsku je již více než 20 let směřována energie do vytvoření takových podmínek, které by dospělé populaci umožnily bezproblémový přístup ke konopí a jeho rekreačnímu užívání bez participace komerčního sektoru, tudíž je na tamním trhu stanoven zákaz veřejné propagace užívání konopí. Tímto jednáním by na území Španělska i v této době mohlo dojít ke spáchání trestného činu, jehož obdobu v českém právním prostředí lze spatřovat u právní kvalifikace „šíření toxikománie“. V rámci uplatňování tohoto modelu nedochází ani k závažné kolizi s platnými úmluvami OSN o drogách, kdy lze na tento mechanismus nahlížet jako na pouhou dekriminalizační politiku v oblasti regulace konopí, kdy se nejedná o rozsáhlou legalizaci konopí. Španělsko se vyznačuje již dlouhá desetiletí liberálním přístupem k drogám jako celku, kdy u konopí je tato tendence ještě více akcentována. Na základě řady judikátů španělského nejvyššího soudu došlo v sedmdesátých letech 20. století k zániku trestného činu, jehož se tamní občan mohl dopustit tím, že držel byt jen menší množství jakékoliv drogy. Dekriminalizační politika týkající se konopí se začala postupem času dotýkat i soukromého pěstování pro vlastní potřebu a španělští aktivisté na základě faktu, že „společné rekreační využívání“ konopných

produktů bylo protidrogovými právními normami umožněno, započali od roku 2001 s vytvářením konopných sociálních klubů, které dle platné legislativy musejí splňovat jistá kritéria, aby je bylo možné beztrestně provozovat [58, 59].

- Musí být provedena registrace klubu v rámci okresního registru spolků a ze strany zakladatelů je zde povinnost předložit platný výpis z trestního rejstříku k důkazu bezúhonnosti.
- Ze strany klubu musí docházet k minimalizaci nežádoucích dopadů plynoucích z produkce a užívání konopných produktů, kdy jako jedna z možností může být činnost směřující k edukaci o zodpovědném užívání konopí (Harm reduction).
- Klub musí zajistit svojí nepřístupnost pro veřejnost, členové musí být plnoletí a součástí klubu se mohou stát pouze tím, že jsou pozváni jiným členem, který se zaručí za skutečnost, že nově přistoupivší osoba již byla v minulosti uživatelem konopí.
- Klub má své vlastní stanovy, kde jsou zaneseny jasné hranice pro povolené množství konopí určeného ke konzumaci. Jedné osobě je povoleno vydat a následně užít 3 gramy ze společných zásob daného klubu denně, čímž má dojít k předcházení toho, aby konopí neskončilo na černém trhu.
- Na podkladě počtu členů daného klubu je vypočítáno kvantum konopí, které je možné vypěstovat
- Kluby jsou neziskovými organizacemi, ze strany členů jsou hrazeny poplatky, které jsou následně využity pro pokrytí veškerých nákladů spojených s pěstováním konopí a správou klubu, tedy nájem daných prostor, daňové povinnosti, ale také sociální pojištění zaměstnaných osob [60].

Na základě výše uvedených aspektů lze konstatovat, že tyto kluby mají status:

„Občanského sdružení vykazujícího nezávislost jak na státní moci, politických subjektech, veřejné správě, tak i soukromém sektoru, kdy jeho členové jsou ve shodě týkající se společného cíle a předmětem činnosti takové organizace není vytváření finančního profitu“ [60].

Není zcela jednoduché dojít k přesnému počtu těchto nezávislých klubů na území Španělska, neboť vznik nových i zánik těch existujících je značně dynamický a většina z nich nevydrží být v provozu delší dobu. Dle odhadů by se však mělo jednat o přibližně 400 klubů, z nichž převážná část byla založena na území Baskicka a Katalánska. Tímto modelem konopných klubů se nechaly inspirovat i další státy, kdy lze zmínit Uruguay, Belgie a samosprávné území v holandském Utrechtu, kde se tímto způsobem pokusili místní představitelé vyřešit výše uvedený „problém zadních dveří“, aby tamní „cofee shopy“ nebyly i nadále saturovány konopím ze zdrojů černého trhu [61].

Dopadová studie tento model hodnotí jako následovníhodný z hlediska existence prvků přístupu Harm reduction, které byly zaznamenány v některých španělských konopných klubech v podobě vzájemné edukace členů navzájem, kdy výstupem této činnosti bylo využívání bezpečnějších způsobů inhalace či vynechávání tabáku jako jedné ze složek inhalované směsi. Jako další výhoda tohoto konceptu může být bráno vynechání komerčního sektoru, kdy není zapotřebí maximalizovat vznik a tím potenciálně akcelarovat problémové užívání konopí. Kluby jsou uzavřeným prostředím, které by nemělo mít přesah do veřejného prostoru a jeho členové jsou daným organizačním uspořádáním motivováni konopí konzumovat v prostorách konopného klubu. Ze strany zastánců tohoto modelu je také akcentována skutečnost, že institucionální autority v této oblasti, jako je například Mezinárodní výbor pro kontrolu drog (INCB) či Úřad OSN pro drogy a kriminalitu, prozatím nebylo vyřčeno žádné kritické vyjádření vůči tomuto regulačnímu modelu. Další neoddiskutovatelnou

výhodou španělského přístupu je tedy jeho pouze dekriminalizační charakter, kdy není směřováno ke komplexnímu legalizačnímu rámci s participací soukromého sektoru a tím nedochází k porušení závazků vyplývajících z Jednotné úmluvy OSN o drogách [43].

3.7.1.3 Regulační model USA – Colorado

V průběhu let 2012 až 2016 byla uspořádána v rámci federální úrovně celkem 3 referenda, která měla přinést odpověď na otázku, zda legalizovat konopí k rekreačnímu užívání, kdy ze strany většiny států nebyl tento směr akceptován. Navzdory tomuto výsledku však řada států i tak přistoupila k legalizaci konopí, dle webových stránek Národní konference státních zákonodárců USA, jež byla založena státními zákonodárci a zákonodárnými sbory v roce 1975, přistoupilo v roce 2022 již devatenáct států USA k legalizaci malého množství konopí pro rekreační využití mezi dospělou populací a v dalších se vede živá politická debata o zavedení tohoto kroku v rámci místních legislativ [62].

Z výše uvedeného je tedy patrná jistá legislativní roztržitost napříč jednotlivými státy federace týkající se regulace konopí, avšak i přes tuto právní neuspořádanost lze nalézt velmi exponovaný příklad legalizace konopí, kterým je stát Colorado, kdy tamní regulační model konopí je znám především pro svoji liberálnost a progresivní konopnou politiku. Zakoupit marihuanu a dále s ní zákonně nakládat je povoleno všem osobám starším 21 let, kdy však další prodej či sdílení s osobami nižšího věku je postaveno mimo zákon. Prodej je v tomto modelu zajišťován komerčními subjekty, kdy legální činností není pouze nákup a konzumace konopných produktů, ale i jeho kultivování a to až do počtu 6 rostlin. Tamní režim umožňuje také držitelé zakoupeného či svépomocí vypěstovaného konopí darovat jiné dospělé osobě až 1 unci (28,3495 gramu) sušeného konopí, což je také maximální váhové množství, které si může dospělá

osoba zakoupit v licencované provozovně. V Coloradu je umožněn komerční prodej konopí s velko-pěstění ze strany soukromých subjektů za účelem generování zisku z prodeje. Provozovatelé těchto zařízení musí pro tuto činnost získat licenci od příslušného úřadu, který následně dohlíží na podnikatelskou činnost tohoto subjektu a provádí opakované kontroly, kdy v případě nesrovnalostí může licenci odebrat. Mimo splnění podmínek pro získání licence musí provozovatelé ze svých zisků odvádět státu daně. Distribuovaný produkt musí splňovat přísné parametry týkající se standardů balení a označení konopných produktů, musí být zřejmá průkaznost kvality daného zboží, která je prováděna za využití pravidelné kontroly vzorků. Kontrolní autoritou je státní instituce MED (Marijuana enforcement division), která byla původně založena za účelem testování konopných produktů využívaných k léčebným účelům. Zavedené mechanismy týkající se využívání léčebného konopí byly jedním z důvodů možnosti rychlého uvedení legalizačního systému do praxe. Daný model regulace konopí je postaven na vysoké komercializaci a konkrétně Colorado bývá nečistka kritizováno za velkou míru reklamních ploch určených k propagaci konopí, avšak tento jev byl snadno predikovatelný vzhledem k potřebě konkurenčního boje mezi soukromými subjekty, které se chtějí na trhu prosadit na úkor ostatních a nemají „svázané ruce“ přísným regulačním rámcem [63, 64, 65].

V Coloradu je možné zakoupit konopí i ze strany turistických návštěvníků, což vede přirozeně k rozvoji konopné turistiky, která na území tohoto státu již několik let živě probíhá a místní dlouhodobí rezidenti toto často vnímají jako zátěž pro své prostředí. Jako úskalí tohoto regulačního modelu bývá zmiňováno provádění silničních kontrol policisty, kdy orientační testovací sady často nejsou schopny zachytit THC ve vzorku slin testovaného řidiče až od zákonem stanoveného množství, pod jehož vlivem je již možné řízení dopravního prostředku kvalifikovat jako trestný čin. Tato hranice přítomnosti

THC v krvi je na území Colorada a Washingtonu stanovena na 5 ng/ml, přičemž jakákoliv vyšší hodnota při řízení představuje pro danou osobu vystavení se trestnímu stíhání. V Californii se trestného činu dopustí každý, kdo má při řízení dopravního prostředku jakékoliv množství THC v krvi, což je pokládáno s přihlédnutím k faktu pomalé detoxikace organismus od přijatého THC za negativum takto nastavené konopné politiky. Jako zajímavost je ještě možné uvést skutečnost, že není povoleno konzumovat konopí na federálním území v rámci geografie jednotlivých států, kdy do této kategorie spadají národní parky či národní zalesněné lokace, neboť federální legislativní úprava USA drogové problematiky užívání konopí nepovoluje. Charakter federálních zákonů tedy stále určuje limity legalizace konopí [65, 66, 67].

Dopadová studie hodnotí americké legalizační modely jako velmi liberální a silně komercializované, kdy jsou postaveny na tržním chování profitově zaměřených producentů a prodejců konopných produktů. Tento regulační model umožňuje silnou propagaci a reklamní činnost a vybízí ke konopné turistice. Dopady tohoto tržně orientovaného modelu byly ohodnoceny neutrálním skóre. Jako významné negativum tohoto přístupu byl zmíněn znatelný nárůst užívání konopí v rámci dospělé populace po legalizaci a přírůstek u každodenní a problémové konzumace konopí. Tato skutečnost vychází dle studie z nadměrné propagace konopí na území Colorada. Jako velké pozitivum jsou prezentovány daňové výnosy, které tamní politické reprezentaci umožňují investice do preventivních programů a podporu edukačních kampaní (Harm reduction), které jsou také coloradskou vládou bohatě financovány. Naopak negativním dopadem se stalo zvýšení případů hospitalizací, kdy byla zaznamenána zejména souvislost s tzv. edibles s obsahem THC a jejich chybějící legislativní regulací [43].

3.7.2 Navrhovaná podoba jednotlivých komponent regulace

Dopadová studie dle metodiky RIA předkládá v rámci jednotlivých komponent systému regulace konopí několik návrhů, aby tak byly splněny požadavky této metodiky analýzy dopadů, kdy tato práce bude prezentovat vždy tu, která byla uvedeným dokumentem vyhodnocena jako ta nejvhodnější pro Českou republiku.

1. **Regulační infrastruktura** - Zde je ze strany zpracovatelů dopadové studie navrhováno, aby se agendy vycházející z případné legalizace konopí administrativně ujala specializovaná Agentura, která by disponovala statutem ústředního správního úřadu a zároveň by v její gesci byla i koordinace protidrogové politiky. Agentuře by byla zákonem přiznána pravomoc, která by ji umožňovala udělovat povolení k držení návykových látek.
2. **Lokální regulace maloobchodního prodeje** – Zpracovatelům studie je zřejmé, že konzumací konopí, jež je určeno k rekreačnímu užití, bude docházet k lokálním negativním externalitám a proto chtějí umožnit samosprávám tyto nežádoucí dopady ovlivnit či regulovat, kdy mohli hodnotit jednotlivé certifikované prodejny a do jisté míry i regulovat jejich provoz. K této oblasti je v dopadové studii poznamenáno, že absence lokální regulace by mohla mít i protiústavní následky a je tak vyjádřena jasná preference kontroly ze strany obcí.
3. **Základní subjekty regulovaného trhu** – Studie vylučuje státní podnik jako zastřešující prvek pro pěstování konopí určeného k saturaci legálního trhu, neboť dostupná data naznačují, že státní monopol je doprovázen vyšší participací černého trhu. Z tohoto důvodu dopadová studie doporučuje zajistit produkci konopí ze strany licencovaných pěstitelů.

4. **Regulace maloobchodu** – V této oblasti je doporučován licenční program v rámci specializovaných prodejen, kterým by byl taktéž umožněn prodej souvisejícího sortimentu. Tato varianta by umožnila dle studie lépe dohlížet na trh s konopím a v případě zjištění nedostatků by bylo možné licenci danému subjektu odebrat.
5. **Distribuční síť** – Ta by měla být dle studie zajištěna licencovanými subjekty konopného trhu.
6. **Původ konopí na trhu** – Zde by mělo dojít k zajištění trhu ze strany licencovaných subjektů v kombinaci s importem ze zahraničí.
7. **Regulace produkce a distribuce** - navrhuje se povolit vertikální integraci, kdy by jeden subjekt mohl vlastnit licenci pro pěstování, zpracování i maloobchodní prodej. Výjimkou by měli být konopné spolky, neboť se nejedná o tržní subjekt, tudíž by v jejich případě došlo k nežádoucí kolizi licencí.
8. **Regulace tržní síly** – Měl by být zakázán vstup na trh rekreačního konopí pro vlastníky firem zabývajících se prodejem alkoholu a tabáku, aby nedocházelo ke zneužití jejich silného postavení prostřednictvím lobbingu a tím ke snížení plánované regulace, čímž by mohla být ohrožena ochrana veřejného zdraví. Licence povolující pěstování konopí by měla držitele opravňovat k provozu takové pěstírny, kde bude v jeden moment kultivováno maximálně 2000 rostlin. Jeden právní subjekt bude moci požádat nejvíce o 10 licencí, kdy se může jednat buď o 10 pěstitelských licencí, 10 prodejních, či libovolnou kombinaci 10 licencí v rámci pěstování či prodeje.
9. **Regulace produktu na trhu** – maximální koncentrace THC by měla být stanovena na 20%, dále by měly být omezeny rizikové produkty typu „edibles“ s obsahem THC, kde může dojít snadno k předávkování a je zde reálná hrozba ohrožení malých dětí.

10. **Registrace spotřebitelů** – každý spotřebitel, ať už se bude jednat o zákazníka v certifikované prodejně, samopěstitele či člena konopného klubu, bude zaregistrován ve chvíli udělení povolení k zacházení s omamnými a psychotropními látkami v konsenzu s Jednotnou úmluvou a proces registrování by měl probíhat online formou v rámci systému, který bude společný pro zákazníky, samopěstitele i konopné kluby.
11. **Regulace množství spotřeby** – maximální množství prodané látky jedné osobě za den by měl být stanoven na 10 gramů a maximálně by si mohl jedinec za měsíc pro vlastní spotřebu zakoupit až 100 gramů konopí.
12. **Normativní regulace dostupnosti** – zákonem by neměl být omezován počet licencovaných prodejen, otevírací doba bude omezena na 09:00-22:00 hodin, kdy stanovení relativně pozdní zavírací doby na desátou hodinu večerní je odůvodněno tím, že by uživatelé mohli ve večerních hodinách mít tendenci využívat v případě uzavření licencovaných prodejen černého trhu. Prodejny by nesměly být umístěny blíže jak 250 metrů od školských zařízení či areálů určených pro volný čas dětí a mládeže, stejně tak by prodejny nesměly být situovány ve zdravotnickém zařízení. Online prodej by se měl zvážit případně až v pozdější části legalizace. Věkový limit pro konzumaci konopí bude nastaven na 18 let, osobám mladším bude zakázán vstup do všech zařízení zapojených do výroby, prodeje a spotřeby konopí.
13. **Turistický ruch** – Konopí bude legalizováno pouze pro domácí uživatele, kdy je v tomto případě dle navrhovatelů konopná turistika tím faktorem, který by byl v přímé kolizi s Jednotnou úmluvou.
14. **Užívání konopí na veřejnosti** – bude navrhováno, aby platil omezený zákaz kouření konopných produktů ve veřejných prostorech a aby byla uplatněna stejná pravidla, kterými se řídí kuřáci tabáku. Jako argument, proč by se nemělo zakazovat kouřit konopí na veřejných místech, je uváděna teze, že v případě nedostatku možností k vykouření konopí, by

se uživatelé uchýlili k této činnosti v domácích prostorách, kde by tímto mohli vystavovat kouři děti a mladistvé. Kouření konopí by mělo být zakázáno v uzavřených prostorách, stejně jako je tomu u tabáku.

15. **Regulace reklamy** – mě by platit přísný zákaz veškeré reklamy, propagace a sponzoringu.
16. **Regulace obalu** – mezi zakázané prvky by měl patřit branding a jakýkoliv design, čímž má být zcela jasně potlačen marketing, aby nedocházelo k iniciování užívání konopí. Obal by tak měl být generického charakteru. Naopak mezi povinné prvky by měla být zařazena informace o potenci obsaženého THC v konopí či dalších kanabinoidů, o regulaci konopí (limit pro držení a případné sankce) a zdravotních rizicích.
17. **Předmět daně, základ daně, výjimky** – Navrhuje se uvalit spotřební daň na licencované producenty, kdy konopné produkty, které budou mít vyšší potenci THC, by měly také být zdaněny vyššími sazbami. Tato skutečnost by měla být motivačním faktorem pro spotřebitele, aby se orientovali na konopí s nižším obsahem THC. Samopěstitelé by měli být osvobozeni od daně, kdy je uváděna paralela s domácím vařením piva, které není taktéž zatíženo daní. Náklad pro samopěstitele by měl tak představovat pouze pravidelný roční poplatek za administrativu spojenou s jejich registrací v centrálním systému. Konopné spolky by měly hradit poplatek za člena, částka by měla být stejná jako u samopěstitelů a to 500 Kč za rok. Cena licencovaného konopí by měla být stanovena dle cenové hladiny na černém trhu a daň je navrhována ve výši 18-39 Kč za gram konopí.
18. **Vymezení subjektů, které mohou držet licenci** – bude nutné prokázat bezúhonnost zejména u drogové, násilné a jiné závažné trestné činnosti jak u žadatelů, tak i jejich manželů či manželek, výjimku by měly představovat podmíněné tresty, které souvisejí s konopím. Jak bylo uvedeno výše, omezena by měla být vlastnická návaznost na společnosti obchodující s alkoholem či tabákem.

19. **Opatření v dopravě** – měla by být zachována stávající pravidla, která se vztahují k řízení pod vlivem konopných produktů [43].

Na základě výše uvedených faktů, tedy zejména ochotě současného vládního establishmentu nevyhýbat se legalizačním snahám, kdy se zdá, že ostatní strany vládní koalice nechávají České pirátské straně a národnímu protidrogovému koordinátorovi Jindřichovi Vobořilovi značnou míru volnosti v této oblasti, lze předpokládat, že Dopadová studie legalizace konopí z dílny Pirátů bude základním východiskem při stanovování konečné podoby legalizace konopí a paragrafového znění připravovaného zákona, který bude tuto problematiku upravovat.

3.8 Zneužívání konopí vs. abúzus alkoholu

Důvody, které vedou spoustu osob a odborníků k porovnávání negativních účinků alkoholu a konopí, jsou zcela pochopitelné. Jak konopí, tak i alkohol jsou jejich užiteli využívány v obdobných sociálních kontextech, kdy v obou případech bývá cílem jejich požití zlepšení nálady, usnadnění sociální interakce, relaxace, či zvýšení prožitku z rekreačních aktivit. Zastánci legalizace často toto přirovnání využívají jako jeden z argumentů, neboť zdravotní důsledky užívání konopí se prozatím jeví jako velmi mírné v porovnání s následky abúzu alkoholu. Porovnávání nepříznivých zdravotních účinků plynoucích z užívání alkoholu a konopí bylo také velkým tématem na území USA před započítím legalizace konopných produktů, kdy první americké státy, které tento krok učinily, podobu legalizace konopí založily na obdobných parametrech, jako má systém regulace prodeje alkoholu [68].

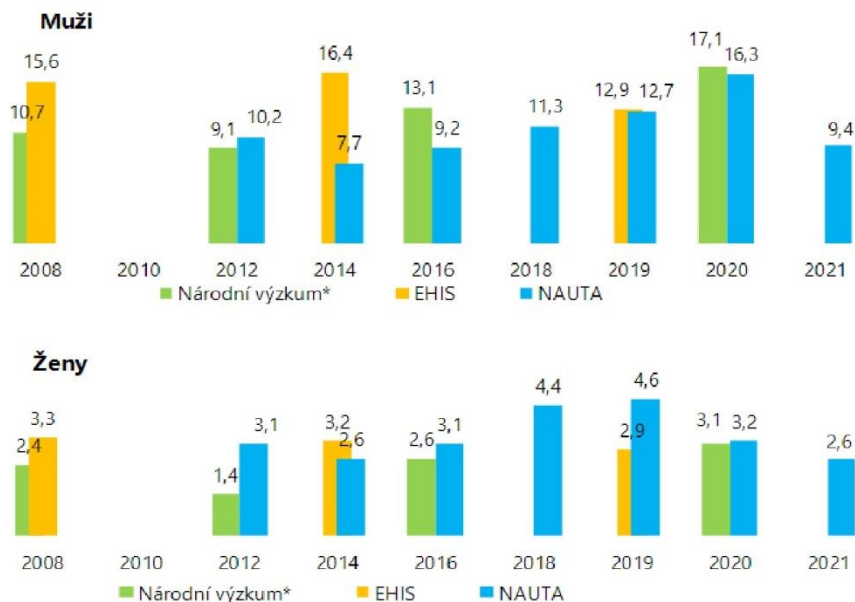
3.8.1 Důsledky užívání alkoholu

Na základě dlouhodobých empirických dat lze s jistotou konstatovat, že alkohol patří mezi hlavní příčiny vzniku nemocí a předčasných úmrtí, jeho zneužívání je jednou z příčin u více než dvou set onemocnění. Mezi nemoci, které jsou jeho abúzem nejčastěji vyvolány se řadí především poškození kardiovaskulárního systému a gastrointestinální diagnózy, kam spadá i onemocnění jater. V případě alkoholu nelze v souvislosti se zdravím vynechat ani častá zranění, která jsou následkem nehody, úrazu či otravy. Škodlivé zdravotní dopady abúzu alkoholu jsou v příčinné souvislosti s jeho požitým množstvím, přičemž ani minimální dávku není možné hodnotit po zdravotní stránce jako bezpečnou, na tomto se shodne drtivá část adiktologů, z jejichž pohledu je značně nezodpovědné doporučovat byť minimální denní dávku etanolu jako bezpečnou či dokonce zdraví prospívající [69, 70, 71].

Ze strany odborníků je deklarováno, že za rizikovou dávku je možné považovat průměrnou denní dávku etanolu v množství vyšším než 20 gramů v případě žen (ekvivalent 1–2 sklenic) a více než 40 gramů u mužů (ekvivalent 2–4 sklenic). Za vysoce rizikové pití alkoholu je pak uváděna dávka vyšší než 40 gramů etanolu u žen na denní bázi a více než 60 gramů etanolu u mužů. Jako nežádoucí je prezentována i nárazová konzumace množství většího než 5 sklenic v rámci jedné události. Česká republika se pravidelně řadí mezi státy, kde je nejvyšší průměrná spotřeba alkoholu v přepočtu na obyvatele a také obsazuje přední příčky v problematice nárazového požití alkoholu [72, 73].

V České republice užívá na denní bázi alkohol přibližně 10 % osob nad 15 let, přičemž přibližně 11 % z nich lze zařadit dle diagnostických parametrů do skupiny uživatelů vykazujících závislostní poruchu v návaznosti na konzumaci

alkoholu. Do kategorie rizikové konzumace spadá 17 – 19 % dospělé populace ČR (1,5 – 1,7 milionu obyvatel), kdy v případě 900 tisíc osob se jedná o konzumaci spojenou s kategorií „škodlivá konzumace alkoholu“, přičemž zařazení do této skupiny je z dlouhodobého hlediska 2-3 vyšší u mužů [74].

Obrázek 1: Denní konzumace alkoholu mezi dospělými (Zpráva o alkoholu v ČR)

Jak je prezentováno na obrázku 1, dlouhodobý trend užívání alkoholu v dospělé populaci jednoznačně ukazuje konstantní zvyšování prevalence škodlivé konzumace alkoholických nápojů v rámci časového období 2012-2020. Data z roku 2021 zaznamenala poprvé sníženou prevalenci v uvedené kategorii. V současné době jsou k dispozici odhady, z kterých vyplývá, že riziková konzumace alkoholu by se měla týkat 1,1 – 1,4 milionu osob, z nichž zhruba polovinu je možné zařadit do kategorie „škodlivého užívání alkoholu“. Mezi odborníky je sídlen názor, že snížená spotřeba v roce 2021 by měla mít příčinnou souvislost s korona-virovou situací, která v té době kulminovala [75].

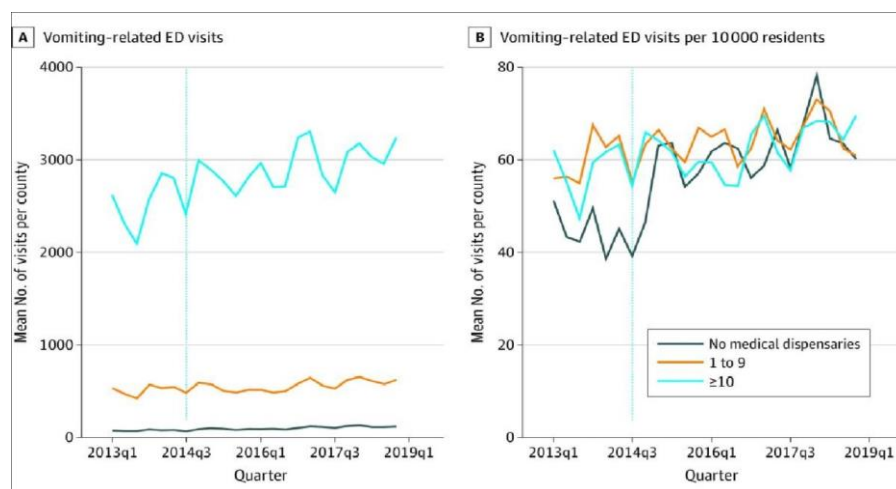
Z pohledu celkových zdravotních důsledků vycházejících z abúzu alkoholu, je situace v ČR více než tristní a i když nejnovější data týkající se

celkové úmrtnosti máme k dispozici z roku 2010, tak vzhledem k uvedenému trendu zvyšování prevalence škodlivého užívání alkoholu v dospělé populaci není důvod se domnívat, že by situace v tomto ohledu byla v současné době přívětivější. Odhad z roku 2010 je takový, že k alkoholu, jako příčině úmrtí, bylo přiřazeno 6,5 tisíc zemřelých, kdy toto číslo odpovídalo 6 % z celé úmrtnosti v ČR (10 % v případě mužů a 2 % u žen). Ze všech těchto úmrtí za rok lze třetinu z nich přisoudit alkoholu jako hlavní nebo jediné příčině exitu. Odborná literatura uvádí, že osoby vykazující závislost na alkoholu se dožívají v průměru o 24 let nižšího věku než průměrná populace. Každoročně je evidováno přibližně 13-14 tisíc případů hospitalizací spojených s nemocemi, které lze jednoznačně přiřadit zneužívání alkoholu, kdy 60 % z nich se týká závislosti na alkoholu a 30 % poškození jater či alkoholické pankreatitidy. Požívání alkoholu je v dlouhodobém měřítku zodpovědné za 98 % úrazů, před kterými pacienti požili návykovou látku [76, 77].

3.8.2 Důsledky užívání konopí

Pokud budeme hodnotit známé nepříznivé účinky konopí na lidské zdraví, tak v porovnání s dopady abúzu alkohol je lze vyhodnotit jako zdaleka ne tak dramatické. Konopí nemá tlumivý respirační účinek jako opioidy nebo alkohol, proto nejsou známy případy, že by docházelo ke smrtelnému předávkování. Pokud bychom se zaměřili na duševní zdraví, tak někteří uživatelé konopí uvádí nepříjemné zkušenosti týkající se úzkosti, deprese, paranoie a v nejzávažnějších případech i halucinací, avšak ve většině případů se jedná o příznaky akutní intoxikace a po odeznění účinku THC na organismus se stav uživatele většinou navrátí do normálu. I v současné době je relativně složité prokázat přímou kauzalitu mezi užíváním konopí a duševními chorobami, neboť do sledu příčin se vkládají i další proměnné, jako je například užívání alkoholu, u kterého je také důvodné se domnívat, že se podílí na rozvoji duševních poruch [68].

Na druhé straně nelze opomenout znepokojivé statistické údaje z USA, které byly shromážděny po legalizaci konopí ve státu Colorado, kde byl zaznamenán nárůst příjmů na tavních zdravotnických pohotovostních pracovištích souvisejících s úporným zvracením, nezřídka spojeným se závažnou dehydratací organismu pacienta. Počet těchto „emergency“ příjmů se navýšil z počtu 119.312 v roce 2013 na 153.699 v roce 2018, což představuje nárůst o 29 %. V rámci ošetřených pacientů demografické složení odpovídalo ve 25 % věkové kategorii 0-18 let, 14 % bylo ve věku 19-25 let a 61 % odpovídalo věku 26 let a více. Uvedené příznaky odpovídají projevům syndromu kanabinoidní hyperemeze, ke kterému dochází u konzumentů v případě dlouhodobého užívání konopí. Autoři daného výzkumu jsou přesvědčeni, že zvýšený příjem na pohotovostech je v přímé souvislosti s překotným tempem legalizování konopí na území USA a do budoucna vyjadřují vážné obavy, že tento trend bude ještě zesilovat. Dále jsou přesvědčeni, že zvýšená prevalence uvedeného syndromu bude narůstat v případě užívání konopí se zvýšenou potencí THC [78].

Obrázek 2: Nárůst příjmů pacientů s úporným zvracením v Coloradu (Wang 2021)

Důrazné varování před dopady dlouhodobého užívání konopí na jeho uživatele přinášejí také přední představitelé české adiktologické obce Csémy a Nešpor, kteří vyjadřují rozladění již nad označením „rekreační užívání“ konopí.

Dle jejich názoru je tímto eufemismem nazýván stav, kdy u uživatele dochází k intoxikaci návykovou látkou a tato osoba rozhodně není „rekreována“, nýbrž je přítomno oslabení paměti, soustředění i výkonnosti. Dále uvádějí možné psychiatrické komplikace, kdy ve Francii po nárůstu zneužívání konopných drog došlo ke zvýšení výskytu psychiatrických, neurologických i srdečních příhod a to jak po konzumaci konopí samotného či po jeho zkombinování s tabákem nebo s alkoholem. Zmíněno je z jejich strany i riziko psychotických stavů, které často končí hospitalizací, kdy jsou zaznamenány případy přechodu těchto akutních stavů v rozvoj schizofrenie a dle některých studií byla mezi abúzem konopných produktů a rozvojem schizofrenie prokázána kauzalita. Po užití konopí se také můžou vyskytnout suicidální myšlenky, sebevražedné jednání si sebepoškozování. U mladších uživatelů pod 30 let věku bylo zaznamenáno zvýšené riziko výskytu násilného jednání [79, 80].

4 METODIKA

4.1 Popis výzkumného projektu

Pro splnění prvního (analýza příčin, které způsobují ve společnosti obavy z konopí jako nebezpečné návykové látky) a druhého (analýza přístupu vybraných skupin společnosti k represivnímu přístupu státní moci vůči konopí) cíle bude v rámci empirického výzkumu využito kvantitativní metody strukturovaného dotazníku, neboť na takto specificky definovaný výzkumný problém není standardizovaná metoda dostupná. K analýze shromážděných dat bude využito deskriptivní a analytické statistiky za využití kontingenčních tabulek. Dále bude využita metoda srovnávací a komparační k otestování hypotéz, výsledky strukturovaného dotazníku budou podrobeny porovnání s rešerší zkoumané problematiky, která byla prezentována v teoretické části práce.

Pro dosažení druhého cíle a porovnání přístupu k problematice legalizace konopí mezi dvěma specifickými skupinami, byly jako respondenti dotazníkových otázek vybrány následující dva základní soubory, kdy dle zadání práce bylo potřebné z každého souboru získat odpovědi minimálně od 80 dotazovaných:

Základní soubor č. 1 (Policisté) - jedná se o příslušníky Policie České republiky, tedy ozbrojeného bezpečnostního sboru s působností na území celé republiky, kteří jsou ve služebním poměru upravené zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, počet příslušníků Policie České republiky činil k datu 1. ledna 2023 39.422 osob [81, 82].

Základní soubor č. 2 (Civilní občané) – tento základní soubor zahrnuje plnoleté osoby mající státní občanství České republiky, které se trvale zdržují na jejím území.

Relevantní odpovědi byly následně získány od níže uvedených výběrových souborů:

Výběrový soubor č. 1 (Policisté) – respondenty byli příslušníci Národní protidrogové centrály (NPC), Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ), Ochranné služby Policie ČR a dále policisté ze základních útvarů Obvodního ředitelství policie Praha III

Výběrový soubor č. 2 (Civilní občané) – respondenty se stali pracovníci nadnárodní společnosti, jejíž vnitřní firemní kultura se vyznačuje značnou liberálností a zaměstnanci jsou většinou osoby progresivního smýšlení, dále bylo čerpáno z odpovědí osob samostatně výdělečně činných, mladých sportovců i osob důchodového věku, odpovědi byly získány i od zaměstnanců státních institucí

Tvorba dotazníku – k vytvoření strukturovaného dotazníku byla využita webová platforma Survio, kdy se jedná o službu určenou k vytváření a distribuování vlastních dotazníků prostřednictvím online prostředí. Uvedená platforma je provozována českou společností Survio s.r.o. se sídlem v Brně od roku 2012.

Distribuce dotazníku – dotazník byl distribuován osobám spadajícím do výše uvedených základních souborů prostřednictvím hypertextového odkazu odkazujícího na webové prostředí platformy Survio, kde bylo možné dotazník vyplnit.

Dotazníkové otázky byly vytvořeny tak, aby bylo možné dosáhnout vytyčených cílů práce a pro každý soubor byl vytvořen samostatný dotazník, přičemž skladba otázek byla totožná. Dotazníkové otázky byly před vytvořením dotazníku testovány na vzorku respondentů, aby byla potvrzena jejich srozumitelnost. Struktura otázek získala po provedeném otestování následující podobu:

1. Jaké je Vaše pohlaví?

možné odpovědi: muž/žena/jiné

2. Jaký je Váš věk?

možné odpovědi: 18-35/36-50/více jak 50

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

možné odpovědi: základní/výuční list, středoškolské s maturitou, vysokoškolské

4. Máte zkušenosti s užíváním omamných a psychotropních látek?

možné odpovědi: ANO/NE

5. Máte ve svém společenském okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?

možné odpovědi: ANO/NE

6. Myslíte si, že jsou uživatelé konopí s obsahem THC nebezpeční pro společnost?

možné odpovědi: ANO/NE

7. Zaznamenali jste negativní dopady na zdraví v rámci užívání marihuany u sebe samotného či některého ze známých?

Možné odpovědi: ANO/NE

8. Jak vnímáte uživatele konopí s obsahem THC?

možné odpovědi: vůbec mi nevadí/toleruji je, ale mám výhrady/vadí mi

9. Máte obavy z případného legislativního rozvolnění užívání konopí s obsahem THC?
možné odpovědi: ANO/NE
10. Máte za to, že regulovaný prodej v certifikovaných provozovnách je správná volba?
možné odpovědi: ANO/NE
11. Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?
možné odpovědi: ANO/NE
12. Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich užíváním? (heroin, kokain, pervitin, MDMA)
možné odpovědi: Preferuji represivní postupy/preventivní/nevím
13. Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?
možné odpovědi: Preferuji represivní postupy/preventivní/nevím
14. Obávali byste se v případě částečné legalizace a započetí regulovaného prodeje konopných produktů s obsahem THC zvýšené konzumace této látky strany dětí a mladistvých?
možné odpovědi: ANO/NE
15. Vnímáte konopné produkty s obsahem THC jako pro společnost nebezpečnější než alkohol?
možné odpovědi: ANO/NE/nevím

16. Pokud by skutečně došlo k liberalizaci v přístupu ke konopí v rámci našeho právního řádu, snížilo by to vaše obavy z konopí jako potenciálně nebezpečné návykové látky?

možné odpovědi: ANO/NE/nevím

17. Jak často se ve svém civilním či profesním životě setkáváte se situacemi, kdy je dle vašich znalostí dané situace týkající se nezákonné činnosti tato aktivita spojena s užíváním konopí jako návykové látky ze strany proviněné osoby?

možné odpovědi: Velmi často/Ojedinele/Vůbec ne

18. Považujete konzumaci psychoaktivního konopí za jednu z příčin nezákonného jednání?

možné odpovědi: ANO/NE/Nevím

Pro komplexní zhodnocení akceptovatelnosti chystané legalizace konopí ve společenském prostředí České republiky je zapotřebí využít všech zjištěných informací uvedených v teoretické části a tyto následně podrobit vhodnému typu analýzy, na základě které by bylo možné predikovat důsledky legalizačního procesu konopí a vyhodnotit možné pozitivní a negativní dopady tohoto postupu.

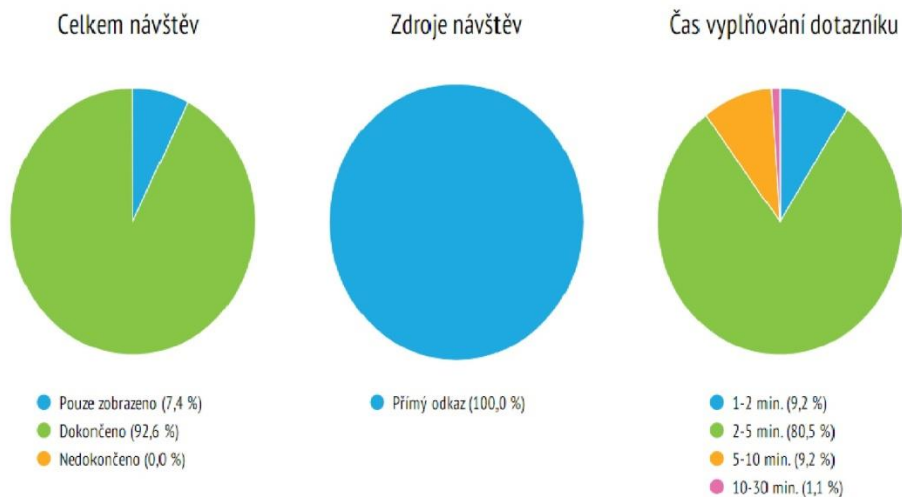
Za výše nastíněným účelem bude využita SWOT analýza, která je vhodnou metodou k identifikování silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, které souvisí se zkoumaným projektem, podnikatelskou činností, záměrem, či politickým opatřením. Frekvence využití této metody je nejvyšší především v oblasti marketingu, avšak velmi často je také aplikována v rámci politických analýz. Jedná se o základní metodu strategických analýz z důvodu její schopnosti propojovat atributy z rozličných oblastí a dává hodnotícímu subjektu možnost zvažovat více alternativ pro další rozvoj [83].

4.2 Výsledky

4.2.1 Dotazníkové šetření

Obrázek 3: Statistika respondentů (policisté)

Obrázek 4: Statistika návštěv a doby vyplnění (policisté)

Statistika respondentů

106

Počet návštěv

88

Počet dokončených

0

Počet nedokončených

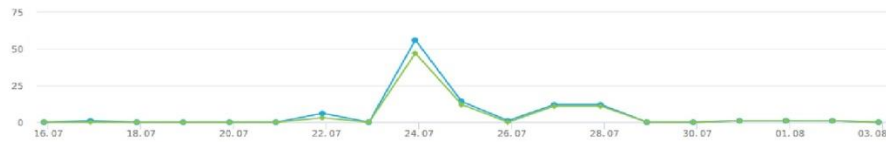
18

Pouze zobrazení

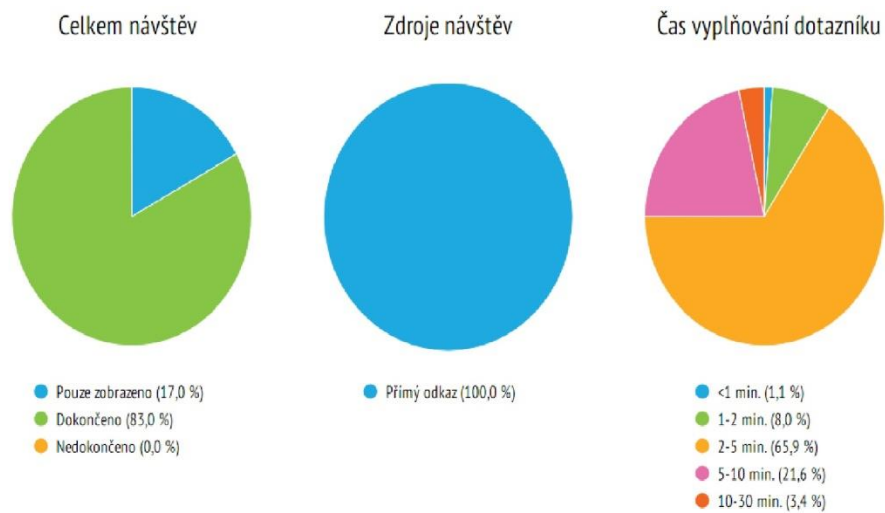
83,0%

Celková úspěšnost vyplnění dotazníku

Historie návštěv (16. 07. 2023 – 02. 08. 2023)

Obrázek 5: Statistika respondentů (civilisté)

Obrázek 6: Statistika návštěv a doby vyplnění (civilisté)

Tabulka 1: Věk, pohlaví a vzdělání respondentů

Civilní občané				Policisté		
Pohlaví	Muž	Žena	jiné	Muž	Žena	jiné
		44	43	0	74	13
Věk	18-35	35-50	Více jak 50	18-35	35-50	Více jak 50
	32	42	13	24	55	8
Vzdělání	Základní škola/výuční list	Středoškolské s maturitou	vysokoškolské	Základní škola/výuční list	Středoškolské s maturitou	vysokoškolské
	4	40	43	1	10	76

Tabulka 2: Odpovědi civilistů a policistů na dotazníkové otázky 7, 9, 10, 11 a 14

Dotazníkové otázky	Odpovědi civilistů		Odpovědi policistů	
	ANO	NE	ANO	NE
Zaznamenali jste negativní dopady na zdraví v rámci užívání marihuany u sebe samotného či některého ze známých?	45	42	51	36
Máte obavy z případného legislativního rozvolnění užívání konopí s obsahem THC?	37	50	74	13
Máte za to, že regulovaný prodej v certifikovaných provozovnách je správná volba?	53	34	27	60
Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?	46	41	71	16
Obávali byste se v případě částečné legalizace a započetí regulovaného prodeje konopných produktů s obsahem THC zvýšené konzumace této látky ze strany dětí a mladistvých?	60	27	72	15

Tabulka 3: Odpovědi civilistů a policistů na dotazníkové otázky 15, 16 a 18

Dotazníkové otázky	Odpovědi civilistů			Odpovědi policistů		
	ANO	NE	Nevím	ANO	NE	Nevím
Vnímáte konopné produkty s obsahem THC jako pro společnost nebezpečnější než alkohol?	17	59	11	44	31	12
Pokud by skutečně došlo k liberalizaci v přístupu ke konopí v rámci našeho právního řádu, snížilo by to vaše obavy z konopí jako potenciálně nebezpečné návykové látky?	14	61	12	4	78	5
Považujete konzumaci psychoaktivního konopí za jednu z příčin nezákonného jednání?	33	42	12	61	18	8

Tabulka 4: Odpovědi civilistů a policistů na dotazníkové otázky 12 a 13

Dotazníkové otázky	Civilisté preferují			Policisté preferují		
	Represivní postupy	Preventivní postupy	Neví	Represivní postupy	Preventivní postupy	Neví
Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich užíváním? (heroin, kokain, pervitin, MDMA)	33	37	17	62	19	6
Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?	22	52	13	49	32	6

4.2.2 SWOT analýza

K provedení SWOT analýzy byly využity informace shromážděné v rámci teoretické části práce a zároveň i výsledky dotazníkového šetření, které naznačily jisté tendence respondentů v rámci řešené problematiky. Jednotlivé komponenty SWOT analýzy budou podrobeny výkladu v kapitole Diskuse.

Tabulka 5: Výsledky SWOT analýzy

Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weak.)
Dekriminalizace bezproblémových uživatelů [43]	Omezená predikovatelnost vývoje [43]
Příspěvek do státního rozpočtu (daně) [43, 64]	Možná kolize s mezinárodními závazky [47, 56, 57]
Bezpečí normovaného trhu pro uživatele [65]	Nepříznivá zahraniční empirická data [43, 78]
Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
Separace uživatelů od černého trhu [43, 57]	Nárůst problémového užívání [43]
Možnost uplatnění Harm reduction [58]	„Salámová metoda“ legalizace drog (dotazníkové šetření)
Snížení společenských nákladů [43]	„normalizace“ (dotazníkové šetření)

5 DISKUZE

V této části diplomové práce budou prezentovány výsledky dotazníkového šetření, kdy budou metodou analytické statistiky vyhodnocovány kombinace jednotlivých otázek tak, aby došlo k potvrzení či vyvrácení hypotéz u cílů č. 1 a č. 2. V další části této kapitoly bude za využití všech zjištěných informací uvedených v teoretické části práce vyhodnoceno, zda lze akceptovat legalizační model regulace konopí tak, jak je předkládán nynější expertní skupinou spadající pod Úřad vlády ČR.

5.1 Diskuse k analýze příčin, které způsobují ve společnosti obavy z konopí jako nebezpečné návykové látky

V rámci cíle č.1, který je totožný s názvem této kapitoly byla vyslovena hypotéza č. 1:

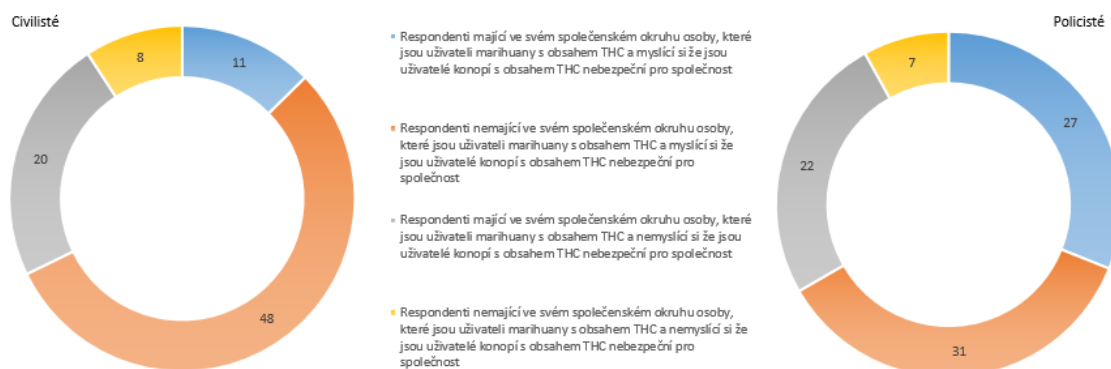
„Obavy z uživatelů konopí přímo korelují s mírou osobní zkušenosti“

a hypotéza č. 2:

„Stigmatizace uživatelů konopí přímo koreluje s přísností daného právního řádu vůči této psychoaktivní substanci.“

Dotazník byl strukturován tak, aby jeho jednotlivé otázky a především pak komparace odpovědí mezi zvolenými otázkami navzájem měla potenciál dosáhnout ověření hypotéz stanovených na počátku této práce, kdy v případě hypotézy č. 1 se bude vycházet z porovnání níže uvedených otázek a pro nalezení odpovídající interpretace bude dále využito kontingenčních tabulek.

Nejprve byla aplikována komparace otázek č. 5 (Máte ve svém okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?) a č. 6 (Myslíte si, že jsou uživatelé konopí s obsahem THC nebezpeční pro společnost?).

Obrázek 7: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek 5 a 6

V rámci výběrového souboru „policisté“ odpovědělo 58 respondentů, že má ve svém okolí osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC, zatímco 29 dotazovaných ve svém okolí takové osoby nemá. Z 58 respondentů, kteří nějaké uživatele uvedené návykové látky znají, 31 odpovědělo, že tyto nepovažuje za nebezpečné pro společnost, 27 policistů je za nebezpečné považuje. Z 29 respondentů, kteří ve svém okolí takové osoby nemají, 22 uvedlo, že uživatele konopí za nebezpečné považuje, pouze 7 z nich je nepovažuje za nebezpečné.

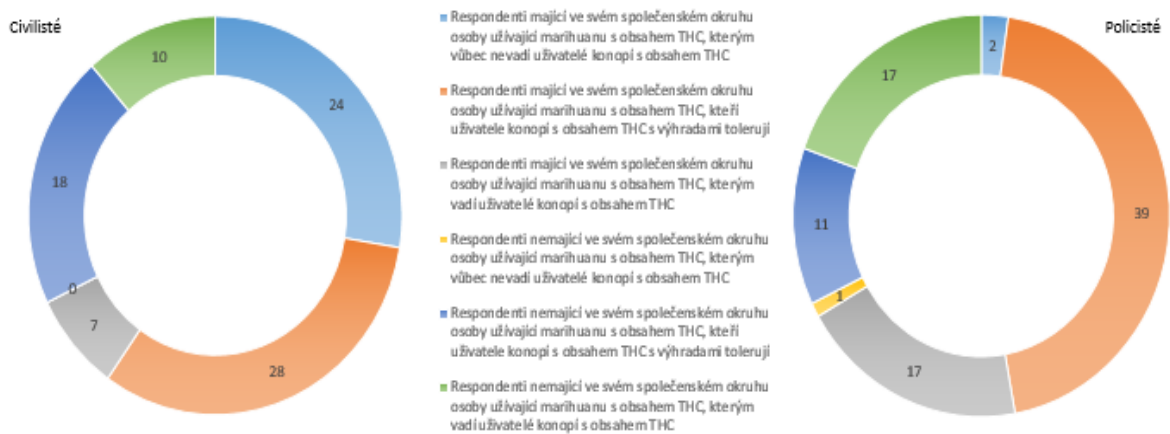
Ve výběrovém souboru „civilisté“ se 59 respondentů vyjádřilo, že mají ve svém okolí někoho, kdo je uživatelem marihuany, přičemž 28 uvedlo, že takové osoby ve svém okolí nemá. Z 59 dotazovaných, kteří nějaké uživatele konopí znají, 48 odpovědělo, že tyto nepovažuje za nebezpečné pro společnost, 11 civilistů z této skupiny je za nebezpečné považuje. Z 28 dotazovaných, kteří ve svém okolí osoby užívající konopí s obsahem THC nemají, 20 uvedlo, že je považuje za nebezpečné a 8 respondentů z této skupiny je nepovažuje za nebezpečné.

Výše uvedená komparace odpovědí u zvolených otázek v obou srovnávaných skupinách ukazuje jasný trend snížení obav z uživatelů konopí s obsahem THC v návaznosti na osobní známost s těmito osobami. Je třeba poznamenat, že intenzita této tendence je v obou skupinách rozdílná, kdy u policistů, kteří mají ve svém okruhu uživatele konopí, si pouze mírná nadpoloviční většina myslí, že nejsou nebezpeční pro společnost. U civilistů se ukazuje, že drtivá většina těch, kteří takové osoby také znají, nepovažují konzumenty konopí za pro společnost nebezpečné jedince.

Skutečnost, že osobní známost v tomto případě snižuje obavy z uživatelů konopí, u civilistů pak dramatickým způsobem, lze hledat ve skutečnosti, že většina uživatelů konopí může spadat do tzv. kategorie „kontrolovaného užívání“, kdy tento termín označuje stav, při kterém uživatel netrpí pocitem, že by jej návyková látka „zotročovala“, rozhodování setrvává v racionální a autonomní rovině, avšak pokud je podávání návykové látky pozastaveno, tak mohou být přítomny abstinenční příznaky. V průběhu 70. let probíhaly výzkumy nealkoholových návykových látek, kdy jedním z důvodů byl i fakt, že rychlý nárůst počtu konzumentů konopí s obsahem THC nebyl doprovázen významným přírůstkem nežádoucích zdravotních následků. Jedním z autorů těchto studií byl i Norman Zinberg, kdy mnoho jiných odborníků se nechalo při výkladu termínu „kontrolované užívání“ inspirovat jeho tvrzením, že konzumenti spadající do této kategorie si sami na základě svého rozhodnutí volí příležitost, kdy dojde k užití návykové látky a tento samo-regulovaný rámec je provází po celou dobu životní fáze, kdy danou látku pravidelně užívají. Z uvedeného vyplývá, že tato skupina uživatelů disponuje schopností kontrolovat jak četnost užívání, tak i množství užití návykové látky. Je tedy na místě se domnívat, že uživatelé konopí jsou schopni ve větší míře oproti uživatelům jiných návykových látek plnit si své sociální a pracovní role ve

společnosti, čímž by se dal vysvětlit fakt, že osobní známost respondentů s těmito osobami vede k jejich pozitivnějšímu hodnocení [84, 85].

Jako další vhodná komparace otázek pro ověření hypotézy č. 1 se jeví ta, která porovná odpovědi otázky č. 5 (Máte ve svém okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?) a č. 8 (Jak vnímáte uživatele konopí s obsahem THC?).

Obrázek 8: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek 5 a 8

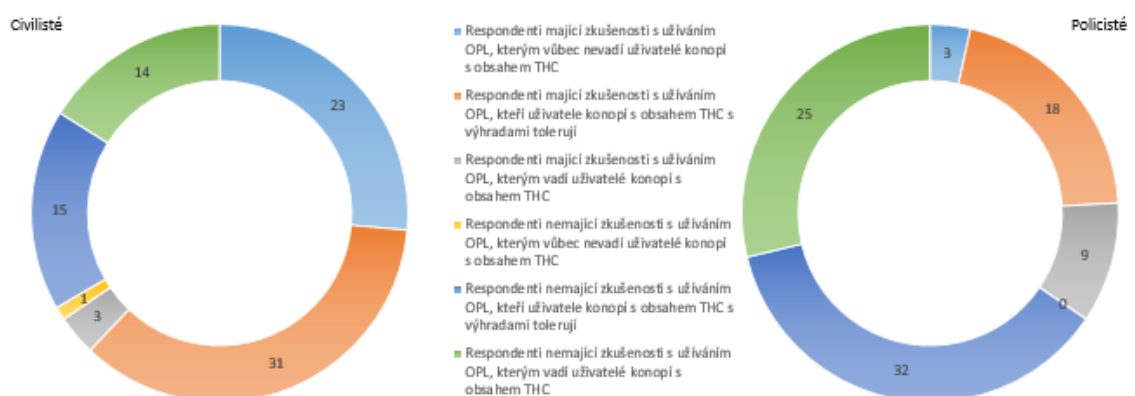
V rámci výběrového souboru „policisté“ odpovědělo 58 respondentů, že má ve svém okolí osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC, zatímco 29 dotazovaných ve svém okolí takové osoby nemá. Z 58 respondentů, kteří nějaké uživatele uvedené návykové látky znají, 2 odpověděli, že jim tyto vůbec nevadí, 39 je toleruje, ale má jisté výhrady a 17 policistům uživatelé konopí vadí. Z 29 policistů, kteří ve svém okolí takové osoby nemají, 1 respondent odpověděl, že mu vůbec nevadí, 11 je toleruje s výhradami a 17 policistům uživatelé konopí vadí.

Ve výběrovém souboru „civilisté“ se 59 respondentů vyjádřilo, že mají ve svém okolí někoho, kdo je uživatelem marihuany, přičemž 24 uvedlo, že jim tyto vůbec nevadí, 28 je toleruje s výhradami a 7 respondentům vadí. Z 28

dotazovaných, kteří ve svém okolí osoby užívající konopí s obsahem THC nemají, žádný neuvedl možnost „vůbec mi nevadí“, 18 respondentů uživatele konopí toleruje s výhradami a 10 vadí.

Zde je možné opět vyčíst jasný trend, který vyjadřuje příčinnou souvislost mezi osobní známostí s uživateli konopí a jejich následným hodnocením, kdy tato skutečnost má za následek jistou shovívavost vůči těmto osobám. U policistů je pohled na osoby užívající konopí opět přísnější oproti skupině „civilisté“.

Výsledky dotazníkové šetření této práce je možné dát do souvislosti s již dříve uvedeným výzkumem veřejného mínění agentury CVVM z roku 2017, kdy jedním z jeho výsledků bylo zjištění, že faktorem vedoucím k pozitivnějšímu přístupu k uživatelům konopí, je právě osobní známost s nimi a užívání konopí bylo poté těmito dotazovanými hodnoceno jako přijatelné jednání. Dalším výstupem tohoto výzkumu byl fakt, že pokud respondent v minulosti sám nějakou návykovou látku užil, tak posléze byl mírnější i v rámci hodnocení uživatelů konopí, ne však uživatelů drog jako je extáze, pervitin či heroin. Tento výstup byl strukturovaným dotazníkem v této práci také potvrzen [38].

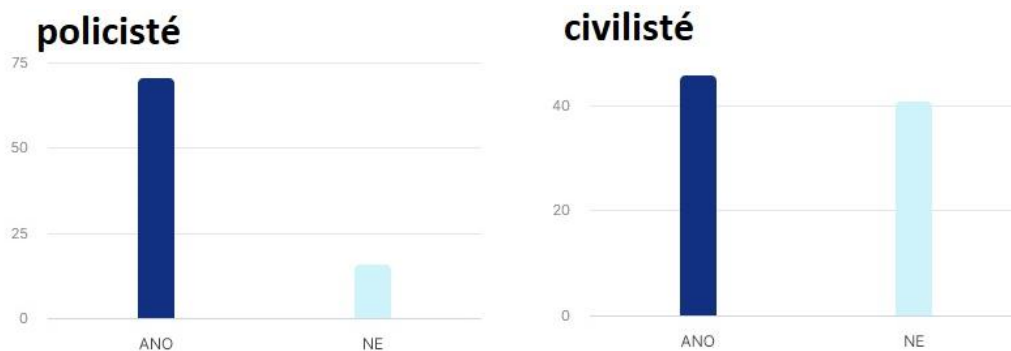
Obrázek 9: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek 4 a 8

V obou výběrových souborech je jasně zaznamenán příklon k pozitivnímu hodnocení uživatelů konopí v případě respondentů, kteří sami

v minulosti užili nějakou návykovou látku, naopak dotazovaní, kteří tak nikdy neučinili, jsou ve svém hodnocení poměrově zřetelně přísnější. Mezi policisty je znatelně méně osob, které v minulosti nějakou návykovou látku užili.

Z uvedené komparace otázek (zejména tedy otázek 5. a 6. a poté také 5. a 8.) a již dříve provedených výzkumů jasně vyplývá, že **byla potvrzena Hypotéza č. 1, tedy že obavy z uživatelů konopí přímo korelují s mírou osobní zkušenosti.**

K potvrzení hypotézy č. 2, tedy že obavy souvisí také s přísností daného právního rámce týkajícího se konopí, využiji informací obsažených v rámci kapitoly 3.3, avšak nejdříve si vypomůžu s výsledky otázky č. 11 (Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?), která s daným problémem nepřímo souvisí.

Obrázek 10: Grafická vizualizace dotazníkové otázky č. 11.: Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?

Z výsledných odpovědí na otázku č. 11 lze vyčíst, že lehká nadpoloviční většina civilistů a převážná většina policistů se obává, že legislativním rozvolněním konopné problematiky dojde ze strany společnosti k jistému snížení

vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost. Tedy jinak řečeno, že lidé již nebudou vnímat konzumaci těchto látek jako cosi škodlivého a dojde k nárůstu tolerance vůči takovému jednání, tedy i snížení stigmatizace uživatelů a to jak v případě konopí, tak i v případě jiných návykových látek. Vyjádřené obavy ze strany respondentů lze také interpretovat tak, že pokud se člověk něčeho obává, tak také zároveň předpokládá, že v případě nastíněného iniciačního podnětu, v tomto případě tedy legalizace konopí, je pravděpodobné, že k nežádoucímu následku dojde. Pokud taková praxe nastane po případné částečné legalizaci konopí i v podmínkách ČR a zda bude možné snížení percepce omamných a psychotropních látek jako nebezpečí pro společnost nežádoucím jevem, není možné v tuto chvíli vědět, avšak jako jisté vodítko může posloužit zkušenost z jiných zemí, kde konopí již bylo v určité míře legalizováno a přístup tamní společnosti ke konopí a jiným návykovým látkám již byl interpretován prostřednictvím na toto téma zaměřených studií.

Pro tuto problematiku se nabízí využít provedené rešerše k tématu stigmatizace uživatelů konopí z kapitoly 3.3, kde byla zmíněna studie z roku 2022 provedená pod záštitou University of Amsterdam, kdy z odpovědí respondentů, kterými byli návštěvníci tamních „coffee shopů“ a to včetně zahraničních návštěvníků, vyplynulo, že jako nejméně stigmatizovaní se cítí uživatelé konopí z Nizozemska, kde vládne liberální přístup ke konopí a na opačné straně spektra se ocitli obyvatelé Řecka, kde naopak jsou nastavena velmi přísná pravidla a sankcionování směrem k nakládání s konopnými produkty. Řekové se obávali pětikrát více než Nizozemci, že by došlo k jejich stigmatizaci i ze strany přátel, pokud by se dozvěděli o tom, že jsou uživateli konopí. Nízkou mírou stigmatizace uváděli taktéž Portugalci a Španělé, přičemž obě tyto země se řadí mezi ty progresivní v rámci přístupu ke konopí a jeho legalizace. Jak tedy uvádí ve své studii Skliamis, Benschop a Kofr, byla potvrzena domněnka, že liberálněji nastavená konopná politika přímo souvisí se sníženou mírou

stigmatizace uživatelů konopí, z čehož lze zároveň vyvodit, že obavy ze strany ostatních obyvatel jsou vůči těmto osobám nižší než v přísněji pojatých protidrogových politikách jiných států [32, 33, 34].

Na základě všech uvedených skutečností v této kapitole **byla potvrzena Hypotéza č. 2, tedy že stigmatizace uživatelů konopí přímo koreluje s přísností daného právního řádu vůči této psychoaktivní substanci.**

5.2 Diskuse k analýze přístupu vybraných skupin společnosti (policisté, civilní osoby) k represivnímu přístupu státní moci vůči konopí

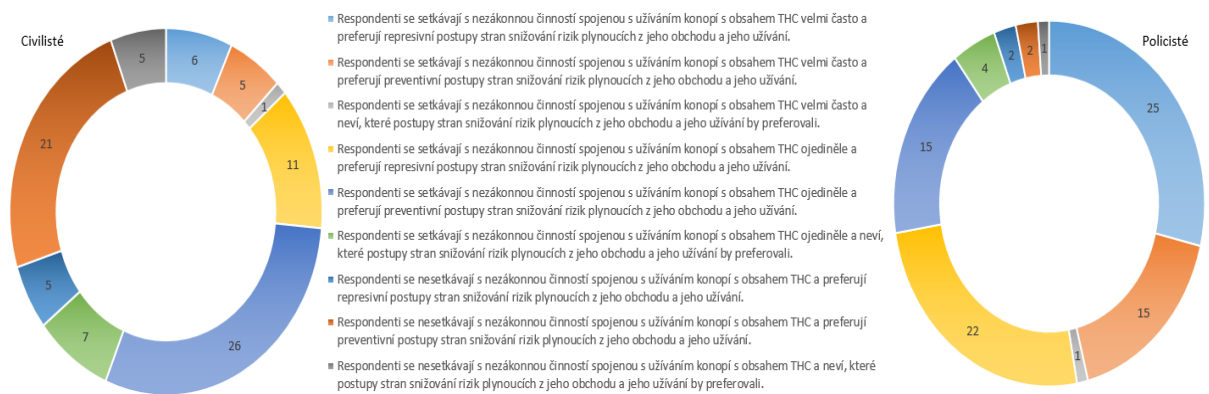
V rámci cíle č.2, který je totožný s názvem této kapitoly byla vysloveny hypotéza č. 3:

„Policisté více inklinují k represivnímu přístupu vůči konopí než civilní obyvatelstvo.“

a hypotéza č. 4:

„Preference represe vůči konopí vychází primárně z negativní zkušenosti s jeho užitím.“

Pro účely dosažení tohoto cíle a možnosti potvrdit či vyvrátit hypotézu č. 3 a 4 byla zvolena komparace otázek č. 17 (Jak často se ve svém civilním či profesním životě setkáváte se situacemi, kdy je dle vašich znalostí dané situace týkající se nezákonné činnosti tato aktivita spojena s užíváním konopí jako návykové látky ze strany proviněné osoby?) a č. 13 (Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?).

Obrázek 11: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek č. 13 a č. 17

Z 87 policistů 82 odpovědělo, že se setkali se situacemi, kdy osoba, která se dopustí protizákonného jednání, před tímto užila konopí, přičemž zvolili ve 41 případech možnost „ojediněle“ a ve 41 případech možnost „velmi často“. Ze skupiny policisté 5 osob odpovědělo, že se s takovou situací nese tkalo. Z 87 civilistů se s takovou situací setkalo 56 osob, přičemž 44 zvolilo odpověď „ojediněle“ a 12 „velmi často“. Ze skupiny civilisté 31 osob odpovědělo, že se s takovou situací nese tkalo.

Z 82 policistů, kteří odpověděli, že se s takovou situací setkali, 47 odpovědělo, že preferuje represivní postupy státní moci a bezpečnostních složek ČR stran přístupu ke konopí, 30 by se spokojilo s preventivními postupy a 5 policistů odpovědělo, že neví. Ze skupiny policisté 5 odpovědělo, že se s takovou situací nese tkalo a z nich by 2 volili preventivní postupy, 2 represivní a 1 osoba zvolila možnost „nevím“. Z 56 civilistů, kteří se s popisovanou situací setkali, jich 17 odpovědělo, že preferují represivní postupy státní moci a bezpečnostních složek, 31 by uvítalo spíše preventivní přístup a 8 osob odpovědělo, že neví. Ze skupiny civilisté 31 odpovědělo, že se s takovou situací nikdy nese tkalo a z těch 21 preferuje preventivní přístup, 5 represivní a 5 osob zvolilo možnost nevím.

Na základě vyhodnocení výše uvedených otázek **byla potvrzena Hypotéza č. 3, tedy že policisté více inklinují k represivnímu přístupu vůči konopí než civilní obyvatelstvo.**

Z uvedených výsledků je zjevné, že policisté se celkově více setkávají se situacemi, kdy se osoba pod vlivem konopí dostane do konfliktu se zákonem a zároveň se více přiklání k preferenci represivního přístupu státní moci a bezpečnostních složek ČR v rámci proti-konopné politiky. Na základě tohoto faktu by bylo velmi snadné přijmout vyhodnocení, že tíhnutí policistů k represivnímu přístupu je právě důsledkem větší zkušenosti s danou negativní situací a potvrdit tak bez dalšího hypotézu č. 4. Jistou míru nejistoty však do tohoto závěru vnáší bližší pohled na počet osob, které v rámci každé skupiny zvolili možnost „ojediněle“. V tuto chvíli zjišťujeme, že počet byl v obou případech takřka totožný (policisté 41, civilisté 44), avšak u civilistů stále výrazně převládá (26 volí preventivní, 11 represivní) počet respondentů, kteří by se klonili k preventivnímu přístupu. Naopak ze 41 policistů, kteří zvolili možnost „ojediněle“, by pouze 15 bylo pro preventivní přístup a 22 by zvolilo represivní přístup.

Pro vysvětlení tohoto jevu je možné využít studie zkoumající postoje policejních příslušníků vůči trestání drogové kriminality z roku 2018, která byla provedena pod záštitou americké Boise State University. Autor tohoto odborného článku Jorgensen již v samotném úvodu upozorňuje, že právě výzkumy zaměřené na postoje policistů směrem k problematice návykových látek jsou celosvětově silně podceňovány a není jim věnována dostatečná pozornost. V rámci odborné obce dochází ke zkoumání reakcí policie jako instituce na drogovou kriminalitu, ale samotné vnímání drogové kriminality ze strany policistů jako jednotlivců je silně zanedbáváno a neprozkoumáno. Uvedený výzkum byl založen na 314 odpovědích policejních příslušníků Metropolitního

ředitelství pro jih ve městě Boise. Pouze 11 % dotázaných souhlasilo s premisou, že válka proti drogám, tedy restriktivní potlačování obchodu s nimi, vede ke snížení abúzu návykových látek. Pouze třetina policistů se domnívala, že užívání konopí je nebezpečnější než užívání alkoholu. Z dotazovaných se 35% vyjádřilo, že by volili více jak roční trest odnětí svobody za prodej konopí, zatímco u heroinu či kokainu by takové potrestání vyžadovalo více jak 80% policistů. V souhrnu lze konstatovat, že policisté měli tendence pohlížet na drogové trestné činy jako na poměrně závažné a ohrožující, avšak zároveň také vyslovovali názor, že současné nastavení boje proti drogám je neefektivní. Co však je podstatné pro výše uvedenou komparaci otázek a vysvětlení příklonu k represivnímu přístupu u policistů i v případě, kdy byla míra zkušenosti se zkoumanou situací obdobná jako u civilistů, je zjištění studie Jorgensena, že u policistů zahrnutých do tohoto výzkumu ve většině případů docházelo k příklonu k represivnějšímu přístupu a vyžadování tvrdších trestů za drogovou kriminalitu včetně nakládání s konopím už jen tou skutečností, že se stali policisty. Autor toto zjištění řadí mezi další atributy policejní subkultury, kterým je například konzervatismus v policejních řadách či dodržování „kodexu mlčení“ („blue code of silence“) o pochybeních ostatních kolegů [86].

Na základě všech uvedených skutečností v této kapitole **byla vyvrácena Hypotéza č. 4, tedy že preference represe vůči konopí vychází primárně z negativní zkušenosti s jeho uživateli.**

5.3 Diskuse ke SWOT analýze

V rámci SWOT analýzy jsem se snažil na základě všech zjištěných informací k problematice legalizace konopí, které jsou uvedeny v teoretické části této práce, co nejobjektivněji vyhodnotit silné a slabé stránky a dále i s využitím odpovědí získaných dotazníkovým šetřením vyvodit možné příležitosti a hrozby, které z případného legalizačního procesu plynou.

Mezi silné stránky legalizace konopí jsem jako první aspekt zařadil dekriminalizaci bezproblémových uživatelů, což je častý argument zastánců legalizačních snah, kdy je z jejich strany akcentováno, že osoby, které jinak řádně plní své sociální a společenské role, se i v případě nakládání s pouze malým množstvím konopí pro vlastní potřebu dopouštějí nelegálního jednání, v tomto případě přestupku. I v rámci vyjádřených názorů respondentů strukturovaného dotazníku bylo možné zaznamenat tendenci umírněného hodnocení uživatelů konopí v případě osobní známosti, z čehož byl vyvozen závěr, že tito lidé jsou schopni pravděpodobně ve větší míře než uživatelé jiných návykových látek užívat konopí tzv. „kontrolovaným způsobem“, což nejspíš způsobuje jejich pozitivnější hodnocení v případě osobní známosti. Z tohoto důvodu se nezdá být nezbytné takové lidi stavět mimo zákon a regulovaný trh by jim právě poskytl možnost zůstat při nakládání s konopím pro vlastní potřebu v rámci zákonných mantinelů[43, 85].

Příspěvek do státního rozpočtu (daně) lze považovat za silnou stránku legalizace, avšak především v případě komerčně zaměřených legalizačních modelů konopí, tak jak je tomu zejména v některých státech USA, avšak je nutné zároveň poznamenat, že tento přínos může být v tomto systému negativně vyvážen doprovodnými jevy, které mohou nastat, například zvýšenou konopnou turistikou, k čemuž také došlo v Coloradu. V případě navrhovaného modelu pro ČR, kde by měla být uplatňována přísná státní regulace i stran omezení reklamy a marketingu, je tento přínos diskutabilní, i když je předkladateli prezentován jako pozitivum chystané změny. Výnosy na daních jsou odhadovány v řádech jednotek miliard korun a dále si předkladatelé návrhu od legalizace slibují snížení nákladů na vymáhání práva v souvislosti s nelegálním nakládáním s konopí z 885 mil. Kč na cílových zhruba 266 až 427 mil. Kč. Je třeba poznamenat, že ani v silně komerčně zaměřených amerických

modelech regulace trhu s konopím nedošlo k takovým výběrům na daních, které byly před legalizací předpokládány [64, 43].

Bezpečí normovaného trhu pro uživatele bývá předkládáno jako pozitivní přínos legalizačních modelů, v kterých si státní aparát drží dohled nad kvalitou distribuovaného konopí a způsobem označování konopných produktů, kdy by měl mít uživatel jistotu, že konopí bude prosto plísni, dalších nežádoucích příměsí či pesticidů a mělo by být zřejmé, že konopí je co do obsahu THC přesně tak potentní, jak uvádí normovaný obal. Ve španělském modelu je těžiště legalizačních snah směřována do konopných klubů, kde si jejich členové vypěstují své vlastní konopí a mají tudíž jasnou představu o kvalitě rostlinného materiálu, který si následně sami zkonzumují. Konopný klub jako atribut legalizačního modelu hodnotím jako přínosný prvek, neboť nabízí jak uvedený benefit pro členy, tak i zbytek společnosti, neboť uživatele motivuje, aby ke konzumaci docházelo primárně v prostorách klubu [65].

Omezená predikovatelnost vývoje legalizace konopí je zjevná již z rešerše dopadů legalizace konopí a souvisejících politik předkládané dopadovou studií České pirátské strany, kdy i tento pro-legalizační dokument ve snaze o úplnost poskytovaných dat souvisejících s touto problematikou uvádí i negativní dopady, které byly zaznamenány v některých zemích, kde bylo k legalizaci přistoupeno. Překvapuje jejich variabilita, kdy konkrétním položkám se budu věnovat ještě níže[43].

Možná kolize s mezinárodními závazky je stále přetrvávajícím problémem, kdy stále přibývá států, které již konopí zlegalizovali či k takovému stavu směřují, avšak mezinárodní úmluvy týkající se omamných a psychotropních látek tuto situaci zcela neumožňují, z čehož plyne jisté napětí mezi OSN a legalizujícími státy. Obavy z kolize s Úmluvou OSN o omamných látkách je také

jedním z důvodů, proč Nizozemsko stále zcela nezlegalizovalo konopí, kdy tamní systém umožňuje prodej malého množství v „coffee shopech“, ale vzniká paradox, kdy dodání konopí do těchto provozoven je nelegální, toto jednání je však ze strany státu tolerováno. Jistý ústupek vůči konopí a možná i globálním legalizačním tendencím byl ze strany příslušného orgánu OSN učiněn v roce 2020, kdy byla marihuana vyňata ze seznamu návykových látek č. 4 Úmluvy o omamných látkách, přičemž v rámci tohoto jsou zařazeny ty substance, kterým jsou přičítány nejtěžší následky u uživatelů, patří sem heroin a další opiáty. Komise OSN pro drogy a kriminalitu sídlící ve Vídni, pod jejíž záštitou byl uvedený krok schválen, tento postup odůvodnila mimo jiné argumentem, že nejsou dostupné důkazy, z kterých by plynulo, že konopí je obdobně nebezpečné jako další návykové látky uvedené v seznamu č. 4. Vyřazení konopí ze společnosti tvrdých drog bylo v roce 2022 doporučeno Světovou zdravotnickou organizací (WHO). Tento krok však nelze považovat za zelenou pro státy, které chtějí legalizovat konopí, to je stále v rozporu s Úmluvou. Na počátku roku 2023 byl ještě postoj OSN k této problematice upřesněn, kdy Mezinárodní výbor OSN pro kontrolu narkotik, který zastřešuje metodiku implementace jednotlivých úmluv OSN, ve své výroční zprávě zdůraznil, že legalizace konopí dle jeho dat z dotčených států způsobuje vyšší spotřebu a více zdravotních komplikací. Výbor dále ve zprávě jasně deklaruje, že legalizaci konopí pro nelékařské účely bude i nadále považovat za vážné porušení mezinárodních úmluv o omamných a psychotropních látkách. Ve zprávě představitelé uvedeného orgánu přiznávají jistou míru flexibility úmluv v rámci dekriminlizace a de-penalizace jednání souvisejícího s nakládáním s konopím, avšak ne už tak v případě vytváření státem řízeného regulovaného trhu. Resultát výboru směrem k tomuto problému tedy zní, že legislativa členského státu, která umožňuje nelékařské užívání konopí je v přímém rozporu s úmluvami o kontrole návykových látek, v nichž je zakotveno, že jejich užívání je možné považovat za přípustné pouze v rámci léčebných a vědeckých účelů. Dle mého názoru je však celosvětový trend stran

legalizace konopí nastaven tak dynamicky, že dříve nebo později bude muset dojít k revizi dotčených úmluv, aby byla výše popsaná kolize odstraněna. Jen těžko si lze představit, že ve státech, kde již došlo k rozvinuté legalizaci konopí a systémové změny již hluboce zakořenily do jejich legislativ a kulturních rámců, by se věci měly navracet do před-legalizačního stavu [47, 56, 57, 87, 88].

Nepříznivá zahraniční data určitých atributů legalizovaných trhů je třeba brát v potaz, kdy například v Nizozemsku stoupla po legalizaci až o 400 % celoživotní zkušenost s užitím konopí v rámci dospělé populace a přibylo o 180 % žádostí o léčbu, což je spojováno s nárůstem problémového užívání konopí a zvýšené potence THC v něm obsaženém. V USA došlo k nárůstu návštěv pohotovostí a hospitalizací v souvislosti s užitím konopí a Kanada se potýkala bezprostředně po legalizaci konopí s nárůstem úmrtnosti při dopravních nehodách, kdy přímou souvislost s tímto legislativním krokem je ještě třeba verifikovat. Ve všech státech, kde došlo k legalizaci konopí, data poukazují na nárůst zdravotních komplikací v souvislosti s konopím. V globálním měřítku došlo ke čtyřnásobnému navýšení psychotických epizod souvisejících s užíváním konopných produktů. Znepokojující jsou také data z Colorada, kde bylo v rámci dopravní nehodovosti se smrtelným následkem zjištěno, že participace osob, které se na těchto incidentech podílely a byly pod vlivem konopí, se nacházela v roce 2020 na dvojnásobné úrovni oproti roku 2013, kdy došlo v tomto státě k legalizaci. [43, 78].

Separace uživatelů od černého trhu je také jedním z častých argumentů zastánců legalizace a zároveň příležitostí, kdy v ideálním případě by si měl uživatel obstarávat konopí pouze v rámci certifikovaného trhu regulovaného státem, avšak v tomto případě bude také důležité nastavení cenotvorby, aby konzumenti neměli důvod migrovat k černému trhu, kde se můžou setkat také s dalšími návykovými látkami. Dopadová studie s tímto počítá a ceny by se měly

po legalizaci konopí odvíjet od černého trhu, aby se především zamezilo situaci, kdy by ceny na regulovaném trhu byly vyšší než na tom černém. A černý trh s nejvyšší pravděpodobností zcela nevymizí, neboť jak uvádí výroční zpráva Mezinárodního výboru pro kontrolu narkotik OSN za rok 2022, tak cíle, které byly ze strany většiny zainteresovaných států očekávány od legalizace, nepřicházejí v požadované rozsahu a výbor dále předkládá data, která poukazují na skutečnost, že v Kanadě podíl černé trhu na celkovém trhu s konopím odpovídá 40 %, v Uruguayi je to pak celých 50 % a v Kalifornii dokonce 75 %. Z tohoto důvodu je cenotvorba podstatnou výzvou v rámci legalizace a myslím si, že může být velkým problémem zdravě vybalancovat regulaci ceny a zároveň zaručit certifikovaným prodejcům takové zisky, aby bylo podnikání v této oblasti rentabilní a nedočkali jsme se v konečném důsledku ještě subvencovaného konopného trhu. Avšak je třeba konstatovat, že separace uživatelů konopí od černého trhu je v případě jeho legalizace faktorem, který by stálo za to využít, aby nedocházelo k tomu, že se konzumenti budou na černém trhu setkávat i s dalšími návykovými látkami, které mají horší zdravotní následky než konopí samotné [43, 88].

Mezi příležitosti legalizace konopí můžeme zařadit také harm reduction aktivity, které jsou v souvislosti s rozvolněním přístupu ke konopí často skloňována jako jedny ze základních pilířů tohoto kroku. Jedním z cílů regulace konopí by mělo být právě svázání státem regulovaného trhu s programy, které by měly vést ke snížení negativních dopadů užívání konopí. Mělo by se jednat o různé motivační terapie, kognitivně-behaviorální terapie a v případě adolescentů by se měly tyto aktivity kombinovat s rodinnou terapií. Jak uvádí Halladay, i krátká intervence má potenciál významně přispět ke snižování škod a v rámci hodinové intervenční aktivity je dle klinických studií možné napomoci konzumentovi v boji se závislostí a dopomoci mu přejít z problémového užívání k abstinování. Myslím si, že konopné spolky se opět jeví jako vhodná platforma

pro uplatňování harm reduction přístupu, kde by preventivní programy mohly být přesně cíleny na osoby, u kterých by hrozil rozvoj problémového užívání konopí [58, 89].

Snížení společenských nákladů by se mělo odvíjet zejména od snižování zdravotních komplikací uživatelů, které jsou momentálně spojeny s černým trhem s konopím, omezení přístupu ke konopí u dospívajících a problémových uživatelů a v neposlední řadě, jak bylo uvedeno již výše, finanční úspory by měly plynout ze sníženého vymáhání práva a z omezení počtu uvězněných osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody v návaznosti na nedovolené nakládání s konopím. Podle předběžných odhadů by mělo dojít také k omezení organizovaného zločinu, avšak již jsem zmínil, že černé trhy i tak přetrvávají v různých poměrech ve všech legalizačních modelech [43, 88].

Mezi hrozby legalizace konopí lze jednoznačně zařadit nárůst problémového užívání konopí, ke kterému došlo ve většině legalizovaných trhů a jak uvádí Caulkins, uživatelé konopí mají tendence k takovému abúzu lehce sklouznout. Dále je zde riziko tzv. „salámové metody“ legalizace drog do budoucna, kdy na základě dotazníkové otázky č. 11 bylo zjištěno, že 53% civilistů a dokonce téměř 82% policistů se obává možného následku v podobě nebezpečného posunutí hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost. Zde se opět vrátím k výroční zprávě Mezinárodního výboru pro kontrolu narkotik OSN za rok 2022, kde bylo mimo jiné zmíněno, že na základě existujících důkazů bylo doloženo, že volná dostupnost konopí a přidružených produktů může vést ve společnosti ke snížení vnímání rizika z této látky. Toto by následně mohlo vést ke snížení vnímání nebezpečnosti i u dalších návykových látek, kdy jako velmi zajímavý příklad může posloužit Nizozemsko. Lze konstatovat, že volný přístup ke konopí je již hluboce zakořeněn v tamních společenských realitách, přičemž na základě této

skutečnosti se progresivnější část osob podporujících legalizační snahy směrem k dalším návykovým látkám odhodlala k aktivistické operaci na podporu zlegalizování MDMA (3,4-methylendioxyamfetamin), tedy účinné látky obsažené v taneční droze „extáze“. Tato akce zorganizovaná progresivním politickým uskupením měla v roce 2015 podobu jednodenního otevření obchodu s MDMA v Amsterdamu, kdy tímto jeho členové chtěli upozornit na dle jejich názoru nesmyslné zákazy vůči drogám namísto smysluplnějších aktivit směřujících k minimalizování následků v souvislosti s užíváním návykových látek. Toto politické hnutí mladých liberálů veřejně deklarovalo, že cílem akce je nastolení tématu legalizace MDMA na půdě nizozemského zákonodárského sboru. Nizozemsko tedy budiž příkladem, že legalizace konopí by mohlo vést k normalizaci jeho užívání a sekundárně i ke snahám o další posouvání hranic v této oblasti [43, 88, 90, 91].

5.4 Diskuse k legalizaci konopí v prostředí v prostředí České republiky

Výše uvedená diskuse ke SWOT analýze byla vedena z obecnějšího pohledu, přičemž chystaný rámec legalizace konopí v rámci České republiky má svá jistá nepřehlédnutelná specifika. Pokud bych měl při pohledu na stěžejní dokument k plánované legalizaci konopí, tedy Dopadovou studii z pera České pirátské strany, zvolit nejpriléhavější slova, tak je to „striktnost“ a „propracovanost“. Když se vrátím o pár kapitol zpět a opět nahlédnu na „holandský“ model, tak musím uvést, že je až podivuhodné, jaký systémový „paskvil“ týkající se kontroly konopí může vzniknout v rámci vyspělé západní demokracie, kterou Nizozemsko nepochybně je. Modely regulace v USA zase naopak v negativním slova smyslu udivují svoji komerčností, kdy v duchu tamní kapitalismem prodchnuté kultury se distribuuje i konopí, na které potenciální zákazníci v Coloradu lákají četné reklamní bannery a díky tomuto přístupu se

v této oblasti rozvinula k nelibosti místních obyvatel „konopná turistika“. Ve Španělsku mají akcent kladený zejména na konopné spolky, které tvoří páteř tamního systému kontroly konopí a tento systém nevykazuje závažné chyby. V případě navrhovaného systému pro Českou republiku je třeba uvést, že předkládaná podoba infrastruktury regulovaného trhu s konopím je precizní a snaží se navrhnut na základě zkušeností z jiných legalizačních modelů ideální variantu v každém jednom atributu chystaného systému.

Tyto komponenty chystaného státem regulovaného trhu s konopím byly již detailně rozvedeny v jedné z výše uvedených kapitol a jejich pramen v podobě Dopadové studie má v jejich popisu vysokou kvalitu. Nelze však úplně opomenout rizika, která s sebou legalizace i v případě propracovaného systému přinese. Dotazníkové šetření nám sice ukázalo, že konopí je oběma skupinami vnímáno jako ta méně nebezpečná látka oproti jiným zaběhlým drogám, avšak stále jsou zde patrné určité obavy z negativních důsledků legalizace, konkrétně ze zvýšené konzumace mezi mladistvými či popisovaného nebezpečného posunutí hranic v rámci vnímání návykových látek jako nebezpečí pro společnost. Jak bylo uvedeno výše, druhý případ se v zahraničí již potvrdil, avšak v případě zkušenosti s konopím mezi adolescenty a mladými dospělými jsme navzdory prozatímnímu restriktivnímu přístupu mezi smutnými premianty v rámci EU [37].

Policisté jsou velmi specifická společenská skupina a preference represivnějšího přístupu vůči konopí se dala očekávat a nakonec se i potvrdila. Civilní občané však vyjma výše uvedených obav o dospívající a dále z přílišného rozvolnění společenských nálad ve vztahu k návykovým látkám, vyjádřili veskrze pozitivní přístup směrem k případné legalizaci konopí. Jako velmi významný se dá u této skupiny okomentovat rozdíl v rámci vnímané nebezpečnosti konopí oproti alkoholu a to právě ve prospěch „cannabis sativa“.

Jak uvádí Nožina s Vaněčkem, požitkové užívání bylo po staletí v našich zeměpisných šířkách soustředěno kolem alkoholových drog a tak dávno na našem území došlo k vítězství tzv. „pijácké kultury“, která pevně zakořenila v našem kulturně-společenském rámci a pití alkoholu bylo jako v řadě jiných zemí „normalizováno“. A pokud se tato kultura podílí zhruba 6% na celkové roční úmrtnosti v ČR, pak předkládám k zamyšlení, zda není pokrytecké brojit proti tomu, že by bylo dospělému člověku umožněno zakoupit po předložení občanského průkazu a provedení registrace do centrálního systému v certifikovaném obchodu konopí pro vlastní potřebu, aniž by musel dotyčný podstoupit kontakt s dealerem v rámci nelegálního trhu, který však může mít při sobě k nabídnutí i jiné návykové látky a to i pochybného složení [92].

Je samozřejmě nutné myslet i na rizika, které může legalizace přinést i v mantinelech přísného regulačního rámce, kdy je třeba zmínit zejména navýšení podílu problémového užívání mezi dospělými uživateli a řízení pod vlivem konopí. Z mého pohledu je podstatné, aby se v případě legalizace konopí i v jejích dalších případných fázích setrvalo na v tuto chvíli deklarováném zákazu prodeje tzv. „edibles“ s obsahem THC, která můžou být nebezpečná z hlediska předávkování. Zde si však Dopadová studie nechává otevřená vrátka, kdy je zamýšleno tyto produkty zakázat během prvního roku legalizace a po tomto časovém období by mělo dojít k vyhodnocení, zda je vhodné po úvodním spuštění prodeje sušiny konopí přejít i k prodeji poživatin s obsahem THC, což nepovažuji za správné i s ohledem zvýšeného rizika zneužití takových produktů dětmi [43].

Výše uvedené zahraniční modely regulace konopí vyjma toho španělského pokládám za nešťastné a to z již zmíněných důvodů. Legalizační tendence jsou nejenom v globálním měřítku, ale i na našem území přítomny již delší dobu a tudíž se zdá být dlouhodobě nemožné udržet status quo a to i přes

nemalou část odpůrců. Vzhledem k omezenému počtu respondentů, daném charakterem této práce, jsem si vědom, že výsledek výzkumného projektu nelze předkládat jako nositele definitivních pravd, avšak tendence k liberálnímu přístupu vůči konopí, především pak ve skupině zástupců civilního obyvatelstva, jsou zřejmé.

Pokud již má na našem území dojít k legalizaci konopí, tak souhrn a charakter opatření, která by byla zavedena dle Dopadové studie, pokládám za správné, kdy je po seznámení s tímto materiálem zřejmé, že autoři se snaží vycházet ze zkušenosti zahraničních protidrogových politik tak, aby možné negativní dopady legalizace konopí byly minimalizovány. I já však vnímám riziko postupného rozvolňování hranic v přístupu k návykovým látkám a jsem dalek vynášení absolutních soudů v rámci probírané problematiky.

6 ZÁVĚR

Prvním z cílů, které si tato diplomová práce stanovila, byla analýza příčin, které způsobují ve společnosti obavy z konopí jako nebezpečné návykové látky a druhým byla analýza přístupu vybraných skupin společnosti k represivnímu přístupu státní moci vůči konopí. Za účelem jejich splnění a ověření hypotéz bylo využito strukturovaného dotazníku vlastní konstrukce a dále metody srovnávací a komparativní. Data byla interpretována za pomoci analytické statistiky.

Jako významný faktor, který snižuje ve společnosti obavy z uživatelů konopí, byla shledána osobní známost s nimi, kdy tento efekt byl zaznamenán jak u policistů, tak i civilních obyvatel. Zvolená metodika, včetně porovnání jejich výsledků s jinými studiemi, prokázala příčinnou souvislost mezi přísností daného právního systému vůči nakládání s konopím a mírou stigmatizace jeho uživatelů.

V rámci druhého cíle bylo zjištěno a ověřeno, že policisté více inklinují k represivnímu přístupu vůči konopí a negativní zkušenost s uživateli konopí není primárním důvodem preference represe zaměřené na tuto návykovou látku.

Výstupem práce je také deskripce připravenosti české společnosti na přicházející legalizaci konopí, kdy liberálnější přístup ke konopí byl zaznamenán i použitou výzkumnou metodou a neliší se tak od aktuálních globálních trendů, které preferují dekriminlizaci nakládání s konopím.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CNS – centrální nervový systém

ČR – Česká republika

EHIS – European Health Interview Survey

NAUTA – Národní výzkum užívání tabáku a alkoholu v ČR

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. RANALLI, Paolo a Gianpietro VENTURI. Hemp as a raw material for industrial applications. *Euphytica*. 2004, roč. 140, č. 1–2, s. 1–6. ISSN 0014-2336. DOI: 10.1007/s10681-004-4749-8
2. BRYNDOVÁ, Bushka. *Léčivé konopí v praxi – praktický průvodce léčbou konopím*. Lumír HANUŠ, ed. 0. vyd. Bushka Bryndová - vlastním nákladem, 2015.
3. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. 2022 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167/zneni-20220201>
4. PAGE, Robert L. et al. Medical Marijuana, Recreational Cannabis, and Cardiovascular Health: A Scientific Statement From the American Heart Association. *Circulation*. 2020, roč. 142, č. 10, s. e131–e152. ISSN 0009-7322. DOI: 10.1161/CIR.0000000000000883
5. Glosář pojmů: Psychoaktivní látka. In: *Drogy-info.cz* [online]. 2001. [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=253#center_column
6. Glosář pojmů: Psychotropní látka. In: *Drogy-info.cz* [online]. 2001. [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=253#center_column
7. ZUARDI, A.W. et al. Cannabidiol, a Cannabis sativa constituent, as an antipsychotic drug. *Brazilian Journal of Medical and Biological Research*. 2006, roč. 39, č. 4, s. 421–429. ISSN 0100-879X. DOI: 10.1590/S0100-879X2006000400001

8. MACHADO BERGAMASCHI, Mateus et al. Safety and Side Effects of Cannabidiol, a Cannabis sativa Constituent. *Current Drug Safety*. 2011, roč. 6, č. 4, s. 237–249. ISSN 1574-8863. DOI: 10.2174/157488611798280924
9. CICCONE, Charles D. Medical Marijuana: Just the Beginning of a Long, Strange Trip? *Physical Therapy*. 2017, roč. 97, č. 2, s. 239–248. ISSN 0031-9023. DOI: 10.2522/ptj.20160367
10. CARLINER, Hannah et al. Cannabis use, attitudes, and legal status in the U.S.: A review. *Preventive Medicine*. 2017, roč. 104, s. 13–23. ISSN 0091-7435. DOI: 10.1016/j.ypmed.2017.07.008
11. CHATWIN, Caroline. Drug policy developments within the European union: The destabilizing effects of Dutch and Swedish drug policies. In: NATARAJAN, Mangai, ed. *Drug Abuse: Prevention and Treatment*. London: Routledge, 2017, s. 425–440. ISBN 9781315257341. DOI: 10.4324/9781315257341
12. HALL, Wayne a Benedikt FISCHER. Harm reduction policies for cannabis. In: *Harm reduction: evidence, impacts and challenges*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2010, s. 235–252. ISBN 978-92-9168-419-9. DOI: 10.2810/29497
13. PERISETTI, Abhilash et al. Cannabis hyperemesis syndrome: an update on the pathophysiology and management. *Annals of gastroenterology*. 2020, roč. 33, č. 6, s. 571–578. ISSN 1108-7471. DOI: 10.20524/aog.2020.0528
14. BARRUS, Daniel et al. *Tasty THC: Promises and Challenges of Cannabis Edibles*. Research Triangle Park, NC, 2016. DOI: 10.3768/rtipress.2016.op.0035.1611

15. WARF, Barney. High Points: An Historical Geography of Cannabis. *Geographical Review*. 2014, roč. 104, č. 4, s. 414–438. ISSN 0016-7428. DOI: 10.1111/j.1931-0846.2014.12038.x
16. Historie konopí (cannabis). In: *CBDlegal* [online]. 2023. [cit. 2023-06-21]. Dostupné z: <https://cbdlegal.cz/historie-konopi-cannabis/>
17. RUSSO, Ethan B. History of Cannabis and Its Preparations in Saga, Science, and Sobriquet. *Chemistry & Biodiversity*. 2007, roč. 4, č. 8, s. 1614–1648. ISSN 1612-1872. DOI: 10.1002/cbdv.200790144
18. Vyhláška č. 47/1965 Sb. Vyhláška ministerstva zahraničních věcí o Jednotné úmluvě o omamných. In: *Zákony pro lidi* [online]. 1991. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1965-47>
19. WOOLRIDGE, Emily et al. Cannabis Use in HIV for Pain and Other Medical Symptoms. *Journal of Pain and Symptom*. 2005, roč. 29, č. 4, s. 358–367. ISSN 0885-3924. DOI: 10.1016/j.jpainsymman.2004.07.011
20. KRATINA, Tomáš, Hana TOŠNAROVÁ a Miroslav MATĚCHA. Vývoj legalizace konopí ve Spojených státech amerických. *Drugs and Forensics Bulletin*. 2021, roč. 27, č. 1, s. 20–41. ISSN 1211-8834.
21. DE KORT, Marcel. The Dutch Cannabis Debate, 1968–1976. *Journal of Drug Issues*. 1994, roč. 24, č. 3, s. 417–427. ISSN 0022-0426. DOI: 10.1177/002204269402400304
22. MACCOUN, Robert J. What can we learn from the Dutch cannabis coffeeshop system? *Addiction*. 2011, roč. 106, č. 11, s. 1899–1910. ISSN 0965-2140. DOI: 10.1111/j.1360-0443.2011.03572.x
23. MIOVSKÝ, Michal et al. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-0865-2.

24. Československo v rauši. In: *Legalizace* [online]. Praha, 17. 11. 2017. [cit. 2023-07-26]. Dostupné z: <https://magazin-legalizace.cz/2890-ceskoslovensko-v-rausi/>
25. *BULLETIN NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY*. XIV. 2008. ISSN 1211-8834.
26. NECHANSKÁ, Blanka, Viktor MRAVČÍK a Petr POPOV. *Zneužívání psychoaktivních léků v České republice*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2012. ISBN 978-80-7440-073-5.
27. TRENEVOVÁ, Pavlína. *Nealkoholová toxikomanie v letech 1973–1978 na území ČSR*. 1. vyd. Praha: Archiv Ministerstva vnitra, 2004. ISSN 1214-4274.
28. ZEMAN, Petr. Legislation and Practice concerning Prosecution of Drug Offenses in the Czech Republic. *Journal of Drug Issues*. 2007, roč. 37, č. 1, s. 45–72. ISSN 0022-0426. DOI: 10.1177/002204260703700103
29. OCISKOVÁ, Marie a Ján PRAŠKO. *Stigmatizace a sebestigmatizace u psychických poruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5199-3.
30. BJELONČÍKOVÁ, Monika a Alice GOJOVÁ. The stigmatization of people living with HIV/AIDS in the Czech Republic - from their own perspective. *Kontakt*. 2017, roč. 19, č. 3, s. e211–e219. ISSN 1212-4117. DOI: 10.1016/j.kontakt.2017.06.003
31. SANDBERG, Sveinung. Cannabis culture: A stable subculture in a changing world. *Criminology & Criminal Justice*. 2013, roč. 13, č. 1, s. 63–79. ISSN 1748-8958. DOI: 10.1177/1748895812445620

32. SKLIAMIS, Kostas, Annemieke BENSCHOP a Dirk J KORF. Cannabis users and stigma: A comparison of users from European countries with different cannabis policies. *European Journal of Criminology*. 2022, roč. 19, č. 6, s. 1483–1500. ISSN 1477-3708. DOI: 10.1177/1477370820983560
33. LAQUEUR, Hannah. Uses and Abuses of Drug Decriminalization in Portugal. *Law & Social Inquiry*. 2015, roč. 40, č. 03, s. 746–781. ISSN 0897-6546. DOI: 10.1111/lasi.12104
34. ALVAREZ-ROLDAN, Arturo, Iván PARRA a Víctor J. VILLANUEVA-BLASCO. Attitudes Toward Cannabis of Users and Non-users in Spain: a Concept Mapping Study Among University Students. *International Journal of Mental Health and Addiction*. 2022. ISSN 1557-1874. DOI: 10.1007/s11469-022-00835-9
35. REID, Matt. A qualitative review of cannabis stigmas at the twilight of prohibition. *Journal of Cannabis Research*. 2020, roč. 2, č. 1, s. 46. ISSN 2522-5782. DOI: 10.1186/s42238-020-00056-8
36. Češi dávají zelenou marihuaně pro zdravotní účely. In: ČTKPROTEXT [online]. SANEP, 2010. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://www.protext.cz/english/press-release.php?id=12425>
37. EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION. *European Drug Report 2015: Trends and Developments*. Luxembourg, 2015. [cit. 2023-07-11]. DOI: 10.2810/084165. Dostupné z: https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2015_en
38. Postoj veřejnosti ke konzumaci vybraných návykových látek – květen 2017. In: *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. Praha, 2017. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove->

zpravy/ostatni/negativni-jevy-bezpecnost/4369-postoj-verejnosti-ke-konzumaci-vybranych-navykovych-latek-kveten-2017

39. Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2022. *Drogy-info* [online]. Praha, 2022. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/zprava-o-nelegalnich-drogach-v-ceske-republice-2022/>
40. Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi* [online]. 2023. [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
41. Zákon č. 167/1998 Sb. Zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. 2022. [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-167>
42. Tpjn 301/2013 K výkladu pojmu "množství větší než malé" u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících. In: *ASPI* [online]. 2014. [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/4/250912/1/2>
43. BĚLÁČKOVÁ, Vendula et al. *Regulace trhu s konopím dopadová studie*. 1. vyd. Praha: Harpuna, 2022. ISBN 978-80-11-02218-1.
44. Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In: *Zákony pro lidi* [online]. 2023. [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65>
45. ROOM, Robin. Legalizing a market for cannabis for pleasure: Colorado, Washington, Uruguay and beyond. *Addiction*. 2014, roč. 109, č. 3, s. 345–351. ISSN 0965-2140. DOI: 10.1111/add.12355

46. GHIABI, Maziyar et al. Islam and cannabis: Legalisation and religious debate in Iran. *International Journal of Drug Policy*. 2018, roč. 56, s. 121–127. ISSN 0955-3959. DOI: 10.1016/j.drugpo.2018.03.009
47. JELSMA, Martin. UNGASS 2016: Prospects for Treaty Reform and UN System-Wide Coherence on Drug Policy. *Journal of Drug Policy Analysis*. 2017, roč. 10, č. 1, s. 20150021. ISSN 2194-6337. DOI: 10.1515/jdpa-2015-0021
48. Historie legalizace v ČR (Co už se událo?). In: *Regulace konopí* [online]. 2023. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://regulacekonopi.cz/legalizace-v-cr/>
49. Programové prohlášení vlády. In: *Vláda České republiky* [online]. Praha, 1. 3. 2023. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/programove-prohlaseni-vlady-193547/>
50. Pracovní a poradní orgány. In: *Vláda České republiky* [online]. 2023. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/>
51. Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí. In: *Vláda České republiky* [online]. 2023. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/rada-vlady-pro-koordinaci-politiky-v-oblasti-zavislosti-196551/>
52. Expertní skupina k návrhu regulovaného trhu s konopím. In: *Vláda České republiky* [online]. 2023. [cit. 2023-07-11]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/Konopi_expertni_skupina/

53. Proč chtějí piráti legalizovat konopí? In: *Regulace konopí* [online]. Praha: Pirátská strana, 2023. [cit. 2023-07-29]. Dostupné z: <https://regulacekonopi.cz/>
54. Dopady legalizace: Rozhovor s Vendulou Běláčkovou. In: *Magazín konopí* [online]. 9. 11. 2022. [cit. 2023-07-09]. Dostupné z: <https://magazin-konopi.cz/dopady-legalizace-rozhovor-s-vendulou-belackovou/>
55. JACOBS, Scott. *Regulatory Impact Analysis: Best Practices in OECD Countries: An overview of regulatory impact analysis in OECD countries*. Paris: Organization for Economic Co-operation and Development, 1997, s. 13–30.
56. PIJLMAN, FTA et al. Strong increase in total delta-THC in cannabis preparations sold in Dutch coffee shops. *Addiction Biology*. 2005, roč. 10, č. 2, s. 171–180. ISSN 13556215. DOI: 10.1080/13556210500123217
57. GRUND, Jean-Paul C. a Joost J. BREEKSEMA. Drug policy in the Netherlands 1. In: COLSON, Renaud a Henri BERGERON, eds. *European Drug Policies*. 1. vyd. New York: Routledge, 2017, s. 128–148. DOI: 10.4324/9781315690384-10
58. DECORTE, Tom et al. Regulating Cannabis Social Clubs: A comparative analysis of legal and self-regulatory practices in Spain, Belgium and Uruguay. *International Journal of Drug Policy*. 2017, roč. 43, s. 44–56. ISSN 0955-3959. DOI: 10.1016/j.drugpo.2016.12.020
59. GAMELLA, Juan F. a Maria Luisa Jiménez RODRIGO. A Brief History of Cannabis Policies in Spain (1968–2003). *Journal of Drug Issues*. 2004, roč. 34, č. 3, s. 623–659. ISSN 0022-0426. DOI: 10.1177/002204260403400308

60. MURKIN, G. Cannabis social clubs in Spain: legalization without commercialization. In: *Transform Drug Policy Foundation* [online]. 2018. [cit. 2023-07-09]. Dostupné z: <https://transformdrugs.org/assets/files/PDFs/cannabis-in-spain-briefing-2018.pdf>
61. ARAÑA, Xabier a Òscar PARÉS. Cannabis social clubs in Spain. In: DECORTE, Tom, Simon LENTON a Chris WILKINS, eds. *Legalizing Cannabis*. 1. vyd. London: Routledge, 2020, s. 307–322. ISBN 9780429427794. DOI: 10.4324/9780429427794
62. Cannabis Overview. In: *NCSL* [online]. Washington, D.C.: National Conference of State Legislatures, 2022. [cit. 2023-07-30]. Dostupné z: <https://www.ncsl.org/civil-and-criminal-justice/cannabis-overview/maptype/tile#undefined>
63. MONTE, Andrew A., Richard D. ZANE a Kennon J. HEARD. The Implications of Marijuana Legalization in Colorado. *JAMA*. 2015, roč. 313, č. 3, s. 241–242. ISSN 0098-7484. DOI: 10.1001/jama.2014.17057
64. BLAKE, David a Jack FINLAW. Marijuana legalization in Colorado: learned lessons. *Harvard Law and Policy Review*. 2014, roč. 8, č. 2, s. 359.
65. OBRADOVIC, Ivana. From prohibition to regulation: A comparative analysis of the emergence and related outcomes of new legal cannabis policy models (Colorado, Washington State and Uruguay). *International Journal of Drug Policy*. 2021, roč. 91, s. 102590. ISSN 0955-3959. DOI: 10.1016/j.drugpo.2019.11.002
66. GHOSH, Tista S. et al. Lessons learned after three years of legalized, recreational marijuana: The Colorado experience. *Preventive Medicine*. 2017, roč. 104, s. 4–6. ISSN 0091-7435. DOI: 10.1016/j.ypmed.2017.02.021

67. PARNES, Jamie E. et al. A burning problem: cannabis lessons learned from Colorado. *Addiction Research & Theory*. 2018, roč. 26, č. 1, s. 3–10. ISSN 1606-6359. DOI: 10.1080/16066359.2017.1315410
68. HALL, Wayne. Alcohol and cannabis: Comparing their adverse health effects and regulatory regimes. *International Journal of Drug Policy*. 2017, roč. 42, s. 57–62. ISSN 0955-3959. DOI: 10.1016/j.drugpo.2016.10.021
69. STANAWAY, Jeffrey D et al. Global, regional, and national comparative risk assessment of 84 behavioural, environmental and occupational, and metabolic risks or clusters of risks for 195 countries and territories, 1990–2017: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study. *The Lancet*. 2018, roč. 392, č. 10159, s. 1923–1994. ISSN 0140-6736. DOI: 10.1016/S0140-6736(18)32225-6
70. LIM, Stephen S et al. A comparative risk assessment of burden of disease and injury attributable to 67 risk factors and risk factor clusters in 21 regions, 1990–2010: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2010. *The Lancet*. 2012, roč. 380, č. 9859, s. 2224–2260. ISSN 0140-6736. DOI: 10.1016/S0140-6736(12)61766-8
71. GRISWOLD, Max G et al. Alcohol use and burden for 195 countries and territories, 1990–2016: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2016. *The Lancet*. 2018, roč. 392, č. 10152, s. 1015–1035. ISSN 0140-6736. DOI: 10.1016/S0140-6736(18)31310-2
72. REHM, J. et al. Modeling the impact of alcohol dependence on mortality burden and the effect of available treatment interventions in the European Union. *European Neuropsychopharmacology*. 2013, roč. 23, č. 2, s. 89–97. ISSN 0924-977X. DOI: 10.1016/j.euroneuro.2012.08.001

73. WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Status report on alcohol consumption, harm and policy responses in 30 European countries 2019*. Copenhagen: Regional Office for Europe, 2019.
74. MRAVČÍK, Viktor et al. *Zpráva o alkoholu v České republice 2021*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2021. ISBN: 978-80-7440-275-3.
75. CSÉMY, Ladislav et al. *Národní výzkum užívání tabáku a alkoholu v České republice 2020*. 1. vyd. Praha: Státní zdravotní ústav, 2021. ISBN 978-80-7071-405-8.
76. CHOMYNOVÁ, Pavla, Tereza ČERNÍKOVÁ a Viktor MRAVČÍK. *Současná Situace, Trendy A Dopady Konzumace Alkoholu V České Republice*. *Profese online*. 2021, roč. 14, č. 1, s. 57–73. ISSN 1803-4330. DOI: 10.5507/pol.2021.002
77. CHOMYNOVÁ, Pavla et al. *Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2022*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2023. ISBN: 978-80-7440-311-8.
78. WANG, George Sam et al. *Changes in Emergency Department Encounters for Vomiting After Cannabis Legalization in Colorado*. *JAMA Network Open*. 2021, roč. 4, č. 9, s. e2125063. ISSN 2574-3805. DOI: 10.1001/jamanetworkopen.2021.25063
79. CSÉMY, Ladislav a Karel NEŠPOR. *Rizika legalizace konopných drog*. *Praktický lékař*. 2023, roč. 103, č. 1, s. 32–34. ISSN 1805-4544.
80. VAUCHER, J et al. *Cannabis use and risk of schizophrenia: a Mendelian randomization study*. *Molecular Psychiatry*. 2018, roč. 23, č. 5, s. 1287–1292. ISSN 1359-4184. DOI: 10.1038/mp.2016.252

81. Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: *Zákony pro lidi* [online]. 2023. [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>
82. Početní stavy příslušníků Policie České republiky. In: *Policie České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra, 2023. [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2023-pocetni-stavy-prislusniku-policie-ceske-republiky.aspx>
83. GRASSEOVÁ, Monika, Radek DUBEC a David ŘEHÁK. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 2. vyd. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0032-2.
84. WARBURTON, Hamish, Tiggey MAY a Mike HOUGH. Looking the other way: The Impact of Reclassifying Cannabis on Police Warnings, Arrests and Informal Action in England and Wales. *British Journal of Criminology*. 2004, roč. 45, č. 2, s. 113–128. ISSN 0007-0955. DOI: 10.1093/bjc/azh081
85. ZINBERG, Norman E. On Cannabis and Health. *Journal of Psychedelic Drugs*. 1979, roč. 11, č. 1–2, s. 135–144. ISSN 0022-393X. DOI: 10.1080/02791072.1979.10472097
86. JORGENSEN, Cody. Badges and Bongs: Police Officers' Attitudes Toward Drugs. *SAGE Open*. 2018, roč. 8, č. 4, s. 215824401880535. ISSN 2158-2440. DOI: 10.1177/2158244018805357
87. UN commission reclassifies cannabis, yet still considered harmful. In: *United Nations* [online]. 2. 12. 2020. [cit. 2023-08-12]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2020/12/1079132>
88. Legalizace rekreačního užívání konopí vede k vyšší spotřebě a více zdravotním problémům. In: *United Nations* [online]. 9. 3. 2023. [cit. 2023-

08-12]. Dostupné z: <https://osn.cz/legalizace-rekreacniho-uzivani-konopi-vede-k-vyssi-spotrebe-a-vice-zdravotnim-problemum/>

89. HALLADAY, Jillian et al. Brief interventions for cannabis use in emerging adults: A systematic review, meta-analysis, and evidence map. *Drug and Alcohol Dependence*. 2019, roč. 204, s. 107565. ISSN 03768716. DOI: 10.1016/j.drugalcdep.2019.107565
90. World's first Ecstasy shop to open in Amsterdam on Monday. In: *Mixmag* [online]. 16. 5. 2015. [cit. 2023-08-13]. Dostupné z: <https://mixmag.net/read/worlds-first-ecstasy-shop-to-open-in-amsterdam-on-monday-news/>
91. CAULKINS, Jonathan Paul et al. *Marijuana Legalization: What Everyone Needs to Know*. 1. vyd. New York: Oxford University Press, 2012. ISBN 978-0199913732.
92. NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Mandragora, morfin, kokain: drogový problém v českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu*. 1. vyd. Praha: KLP – Koniasch Latin Press, 2009. ISBN 978-80-86791-60-9.

9 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Denní konzumace alkoholu mezi dospělými (Zpráva o alkoholu v ČR).....	54
Obrázek 2: Nárůst příjmů pacientů s úporným zvracením v Coloradu (Wang 2021)	56
Obrázek 3: Statistika respondentů (policisté)	63
Obrázek 4: Statistika návštěv a doby vyplnění (policisté)	63
Obrázek 5: Statistika respondentů (civilisté)	64
Obrázek 6: Statistika návštěv a doby vyplnění (civilisté)	64
Obrázek 7: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek 5 a 6	69
Obrázek 8: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek 5 a 8	71
Obrázek 9: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek 4 a 8	72
Obrázek 10: Grafická vizualizace dotazníkové otázky č. 11.: Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?	73
Obrázek 11: Grafická vizualizace dotazníkových odpovědí otázek č. 13 a č. 17....	76

10 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1: Věk, pohlaví a vzdělání respondentů	65
Tabulka 2: Odpovědi civilistů a policistů na dotazníkové otázky 7, 9, 10, 11 a 14	65
Tabulka 3: Odpovědi civilistů a policistů na dotazníkové otázky 15, 16 a 18.....	65
Tabulka 4: Odpovědi civilistů a policistů na dotazníkové otázky 12 a 13.....	66
Tabulka 5: Výsledky SWOT analýzy	67

11 PŘÍLOHY

Připravenost společnosti na legalizaci konopí (policisté)

Základní údaje

 Název výzkumu Připravenost společnosti na legalizaci konopí (policisté)

 Autor Bc. Tomáš Tyle

 Jazyk dotazníku Čeština

 Veřejná adresa dotazníku <https://www.surveio.com/survey/d/A8U2E0I4L6N9W1F3F>

 První odpověď 23. 07. 2023

 Poslední odpověď 01. 08. 2023

 Doba trvání 9 dnů

Statistika respondentů

94

Počet návštěv

87

Počet dokončených

0

Počet nedokončených

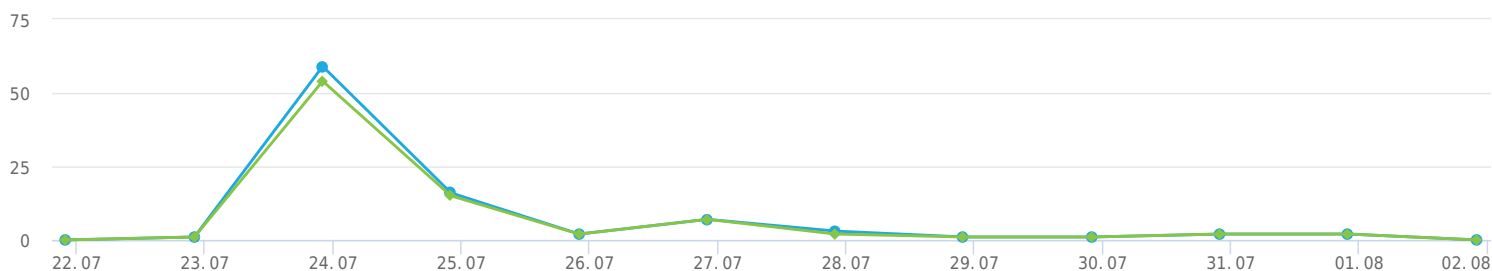
7

Pouze zobrazení

92,6%

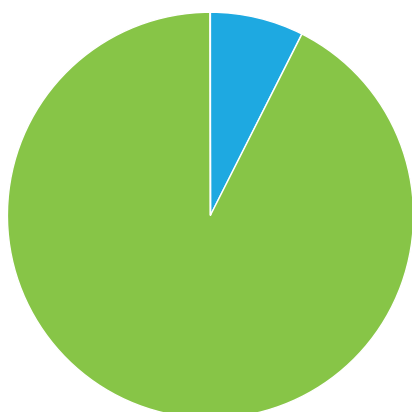
Celková úspěšnost vyplnění dotazníku

Historie návštěv (23. 07. 2023 – 01. 08. 2023)

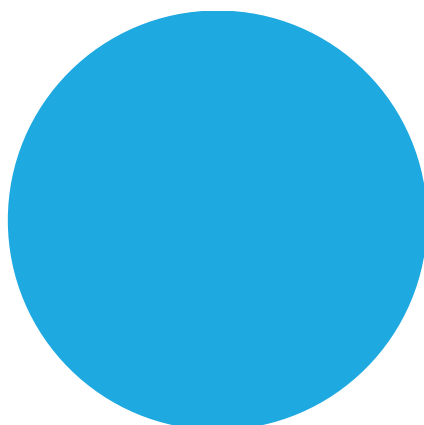
● Zobrazeno (94) ● Dokončeno (87)

Celkem návštěv

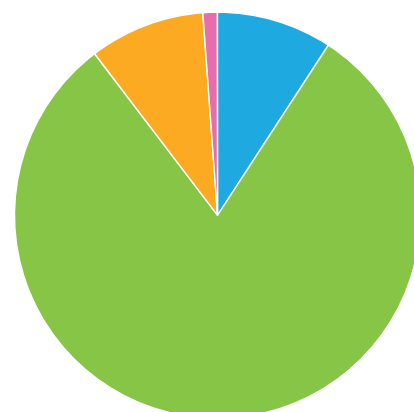
● Pouze zobrazeno (7,4 %)
● Dokončeno (92,6 %)
● Nedokončeno (0,0 %)

Zdroje návštěv

● Přímý odkaz (100,0 %)

Čas vyplňování dotazníku

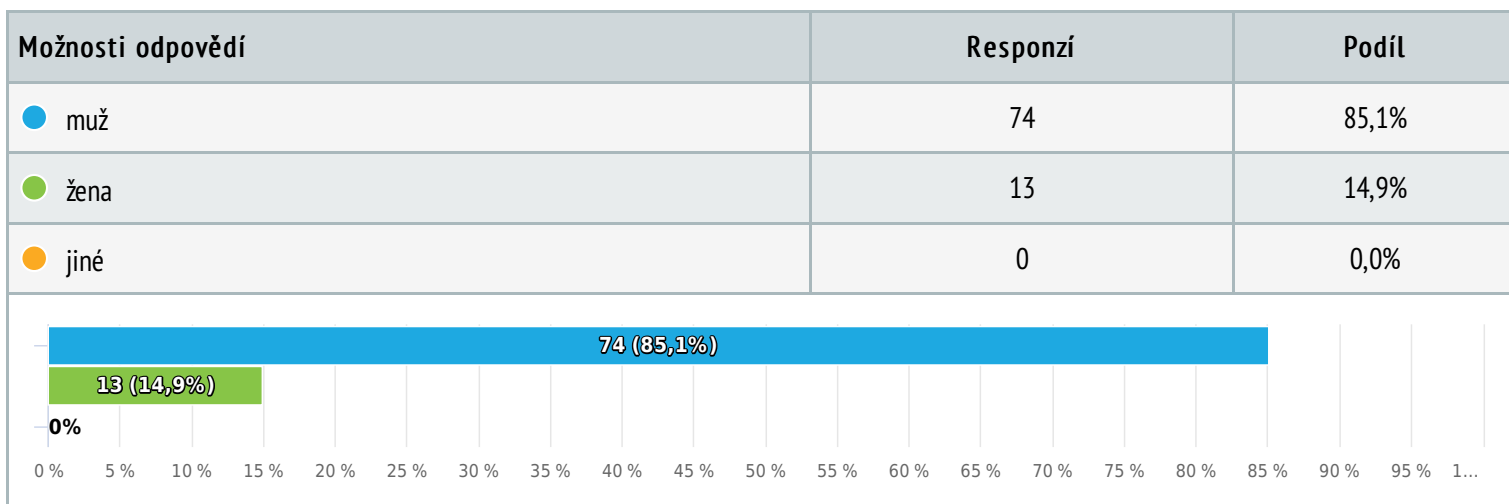

● 1-2 min. (9,2 %)
● 2-5 min. (80,5 %)
● 5-10 min. (9,2 %)
● 10-30 min. (1,1 %)

Výsledky

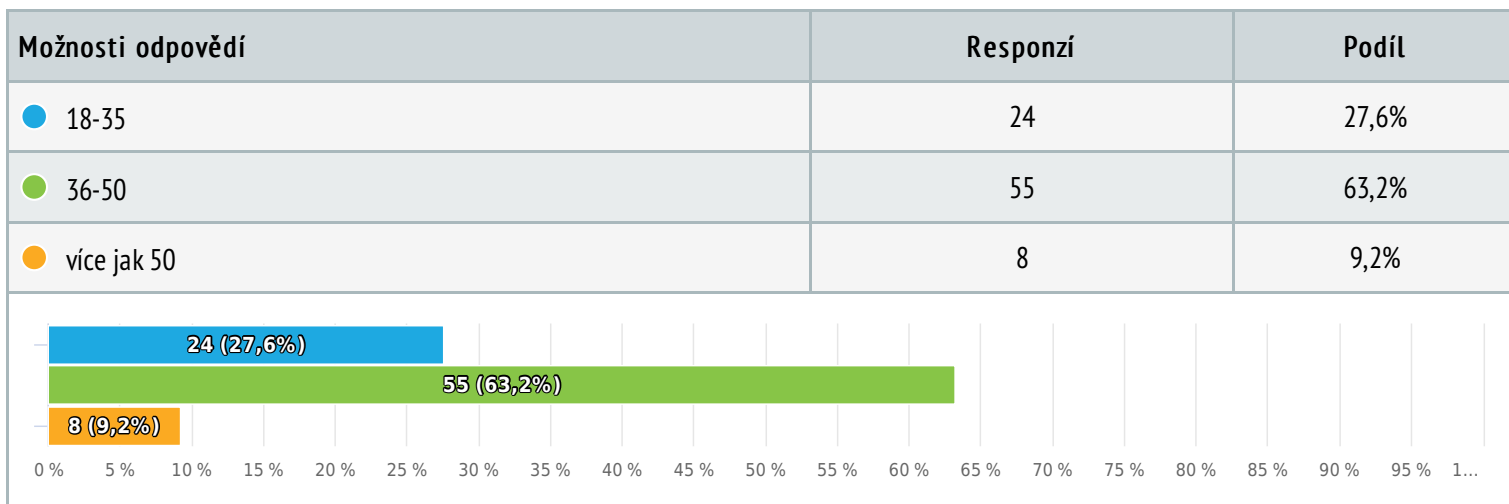
1 Jaké je Vaše pohlaví?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

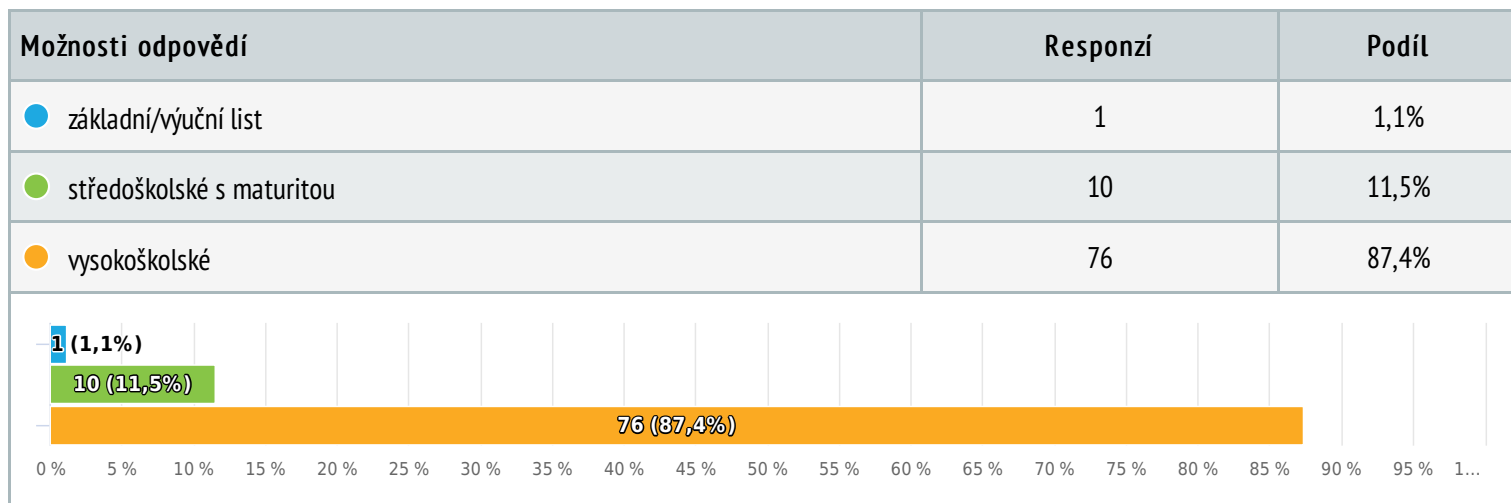
2 Jaký je Váš věk?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

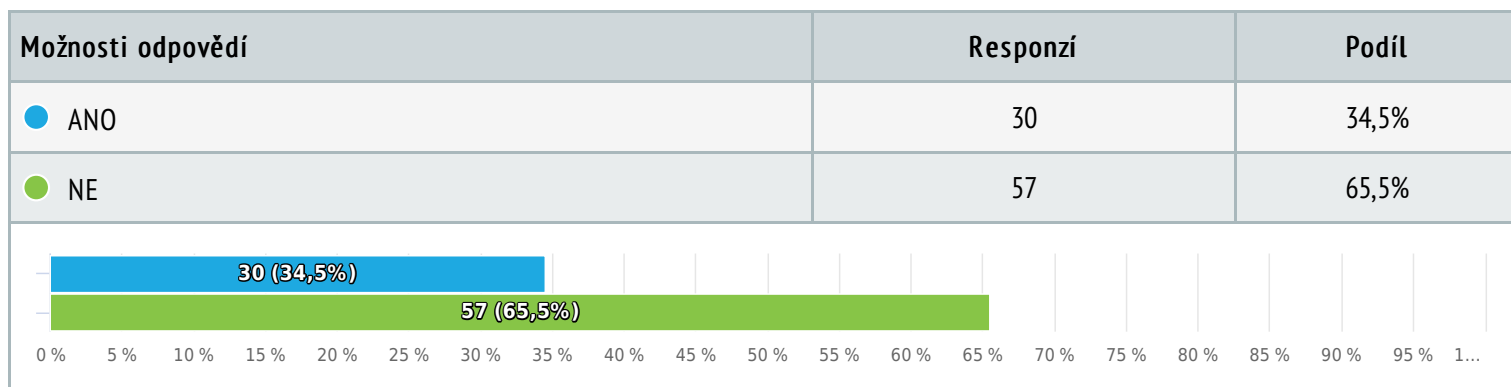
3 Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

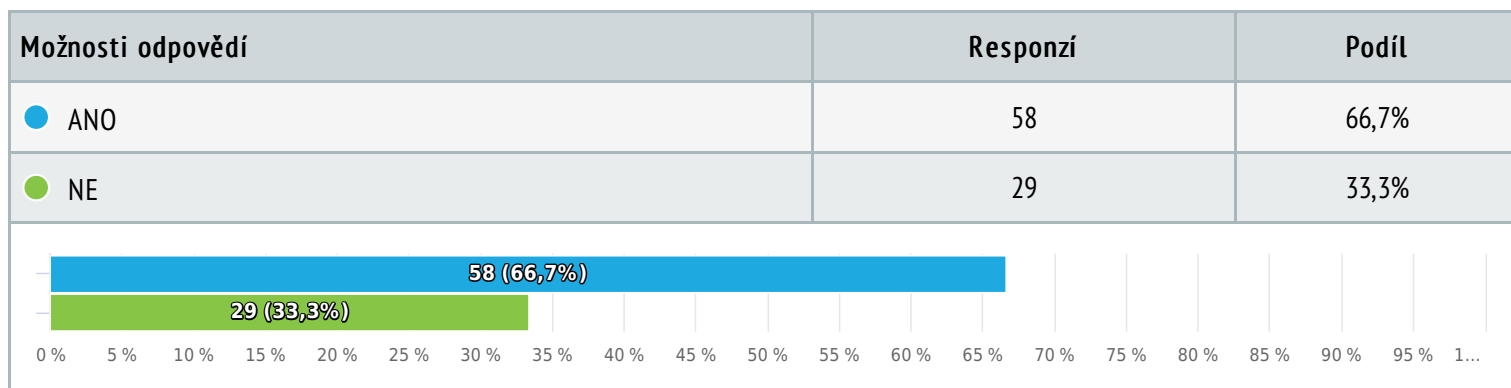
4 Máte zkušenosti s užíváním omamných a psychotropních látek?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

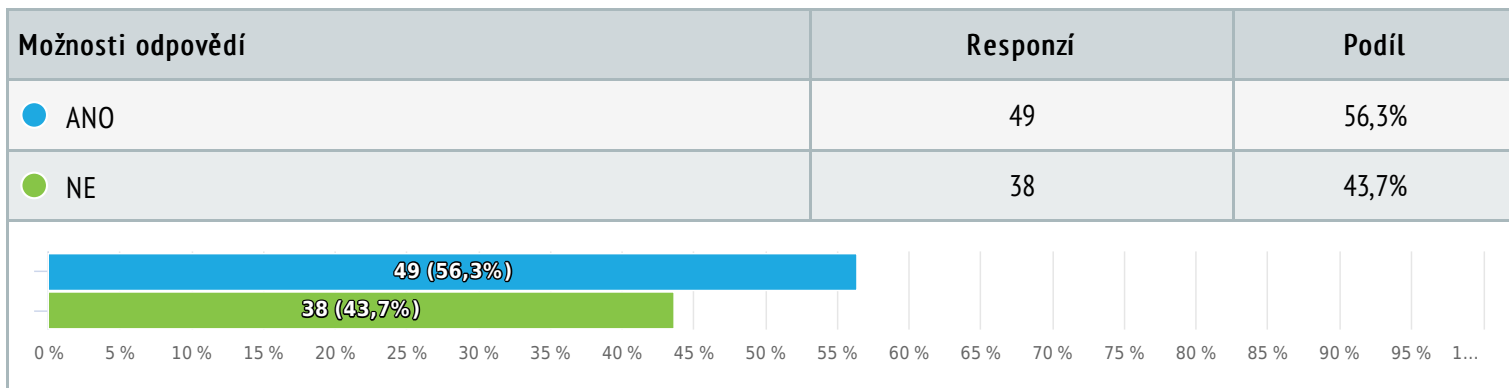
5 Máte ve svém společenském okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

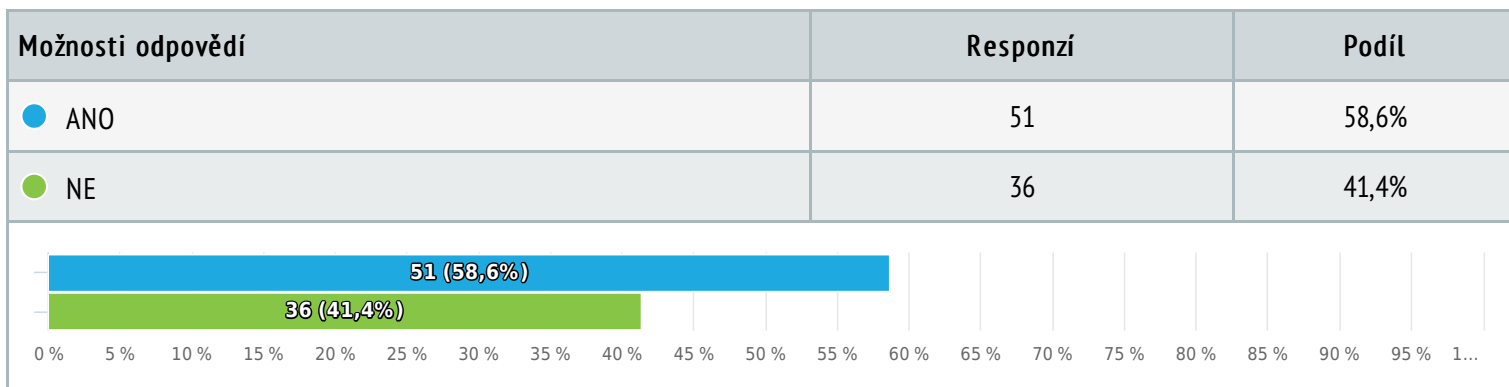
6 Myslíte si, že jsou uživatelé konopí s obsahem THC nebezpeční pro společnost?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

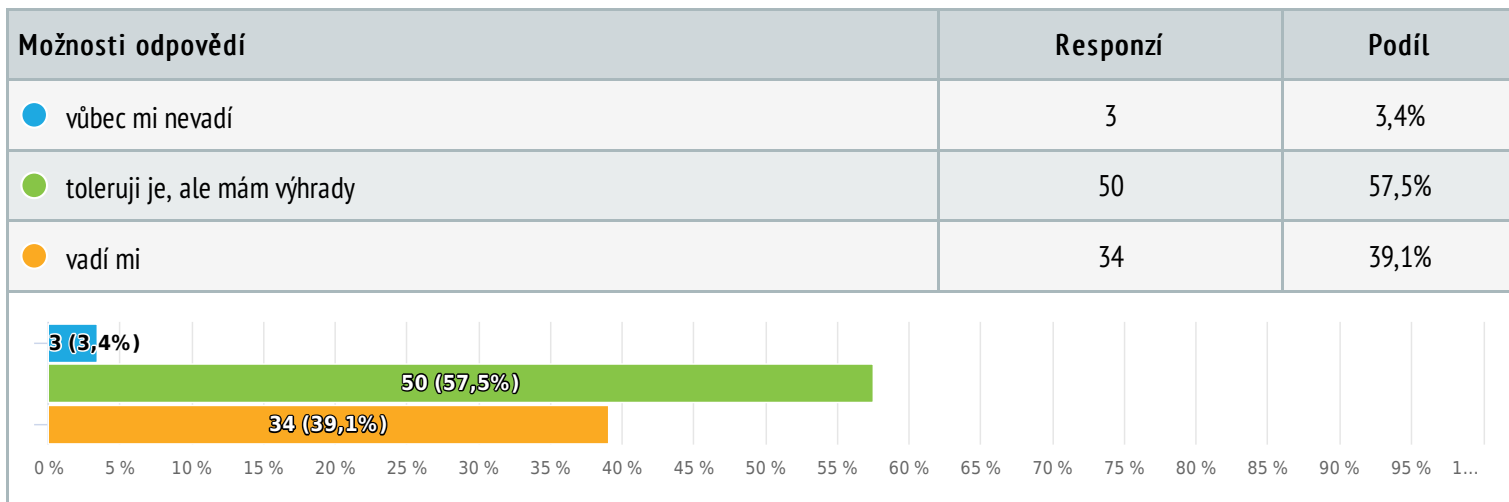
7 Zaznamenali jste negativní dopady na zdraví v rámci užívání marihuany u sebe samotného či některého ze známých?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

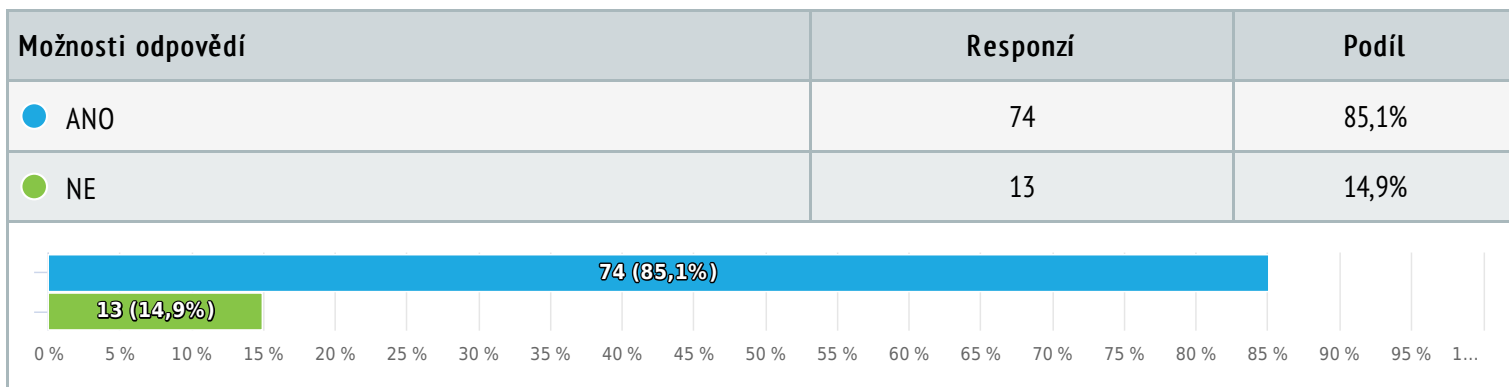
8 Jak vnímáte uživatele konopí s obsahem THC?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

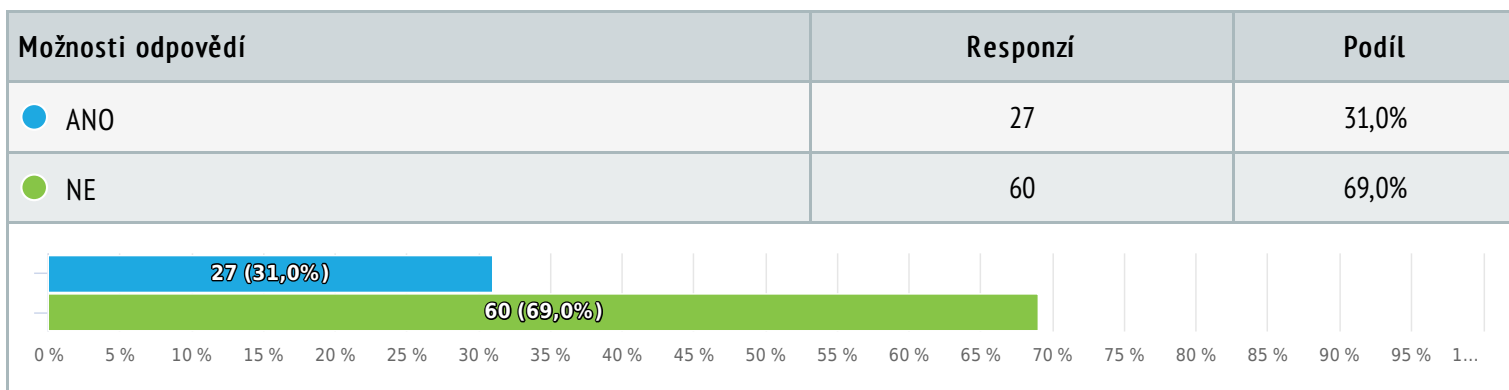
9 Máte obavy z případného legislativního rozvolnění užívání konopí s obsahem THC?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

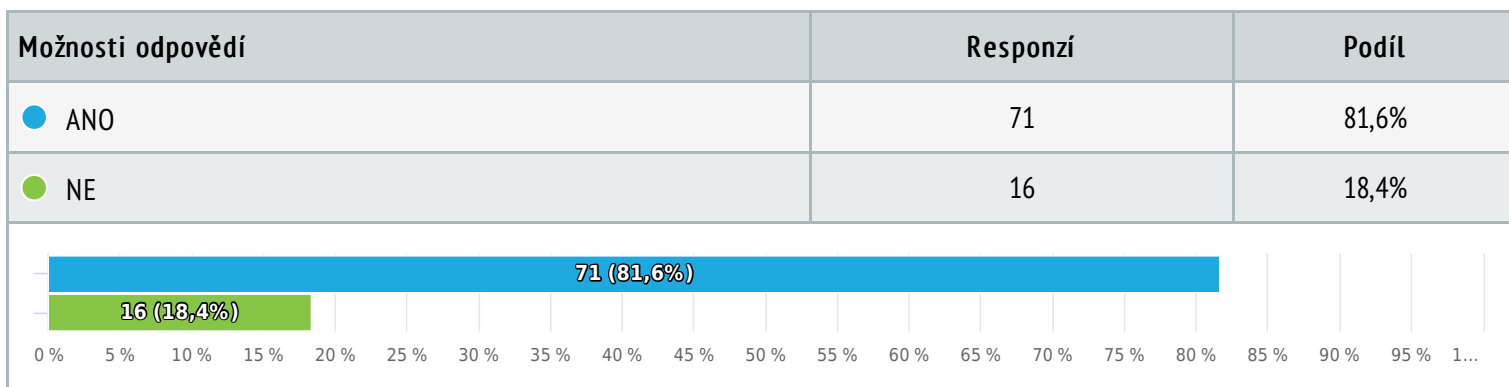
10 Máte za to, že regulovaný prodej v certifikovaných provozovnách je správná volba?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

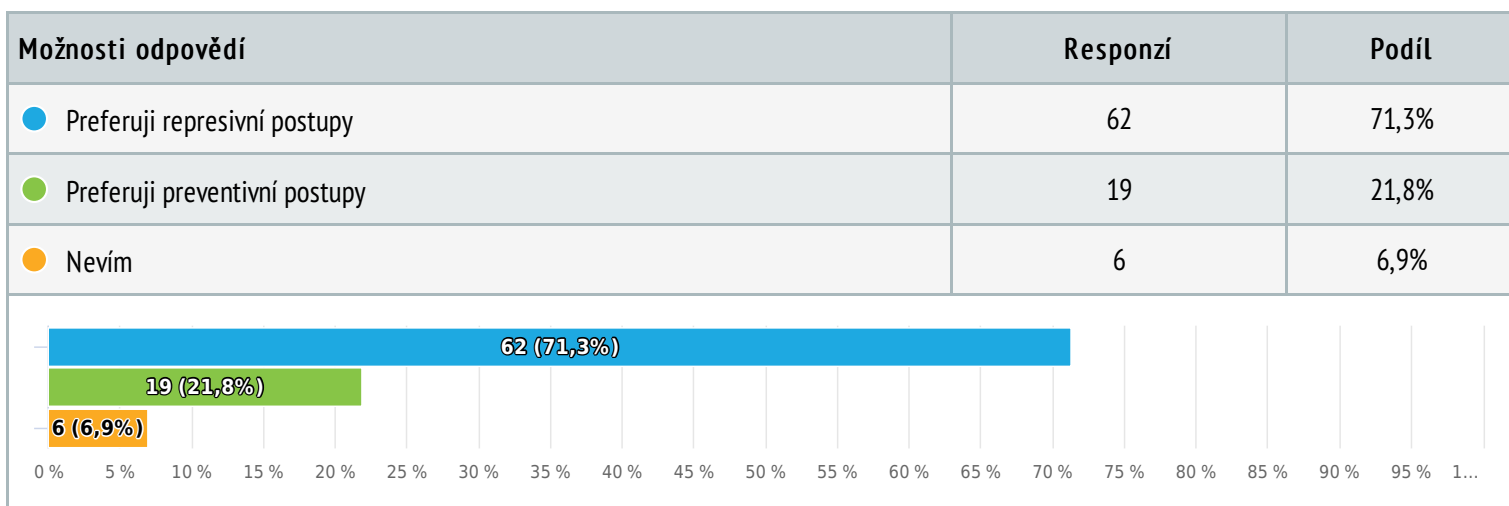
11 Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

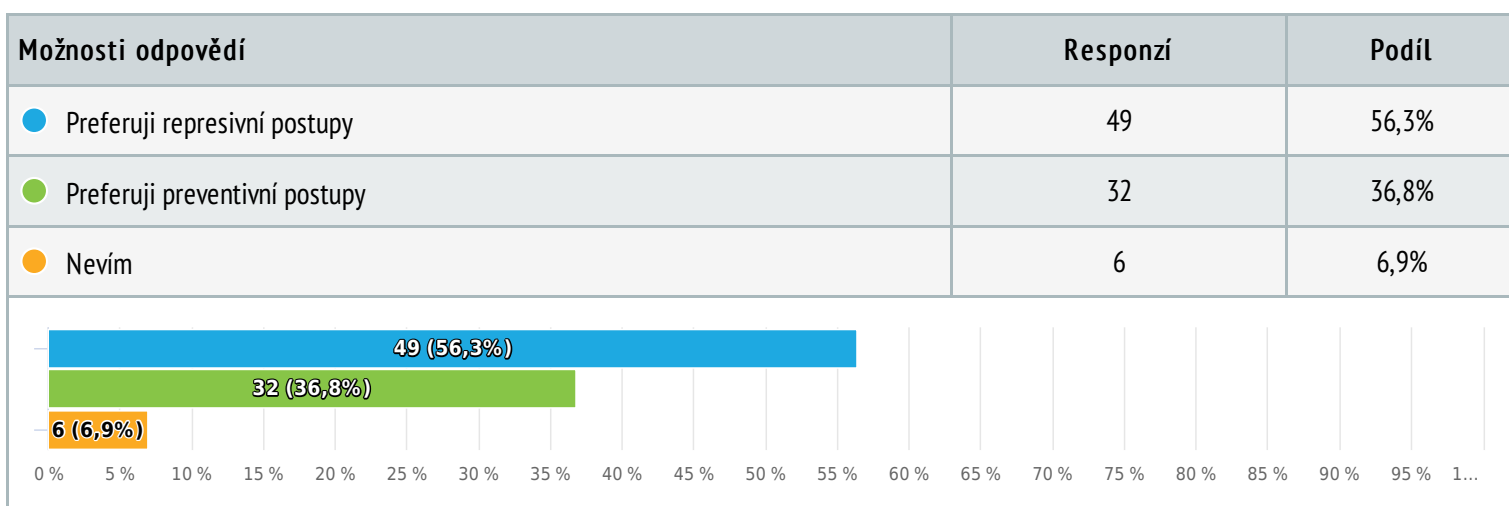
12 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich užíváním? (heroin, kokain, pervitin, MDMA)

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

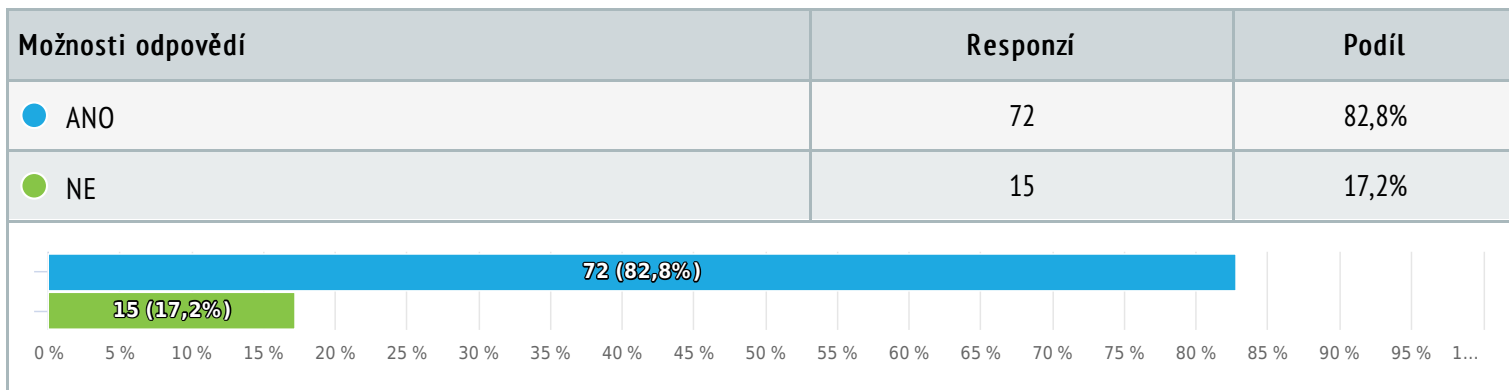
13 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

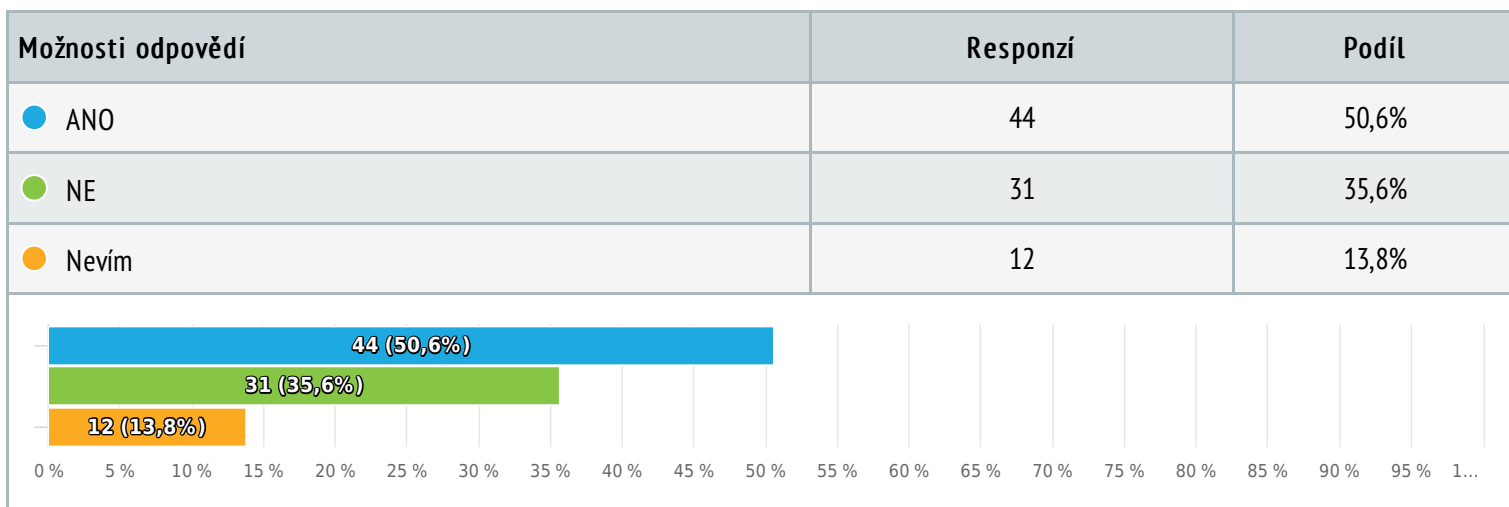
14 Obávali byste se v případě částečné legalizace a započetí regulovaného prodeje konopných produktů s obsahem THC zvýšené konzumace této látky ze strany dětí a mladistvých?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

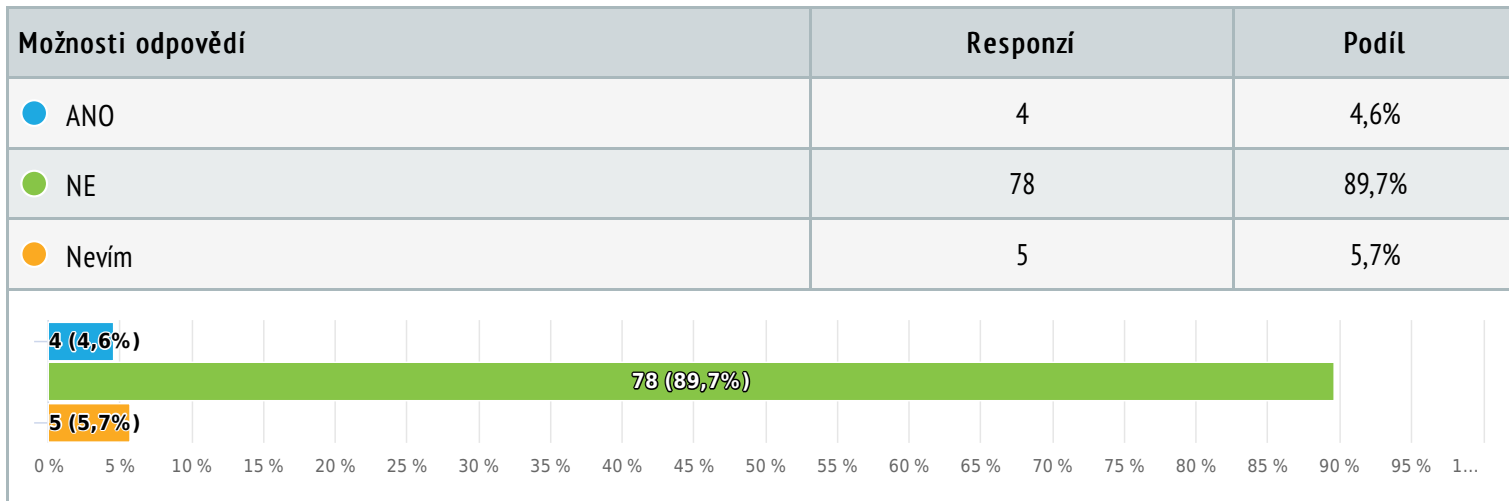
15 Vnímáte konopné produkty s obsahem THC jako pro společnost nebezpečnější než alkohol?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

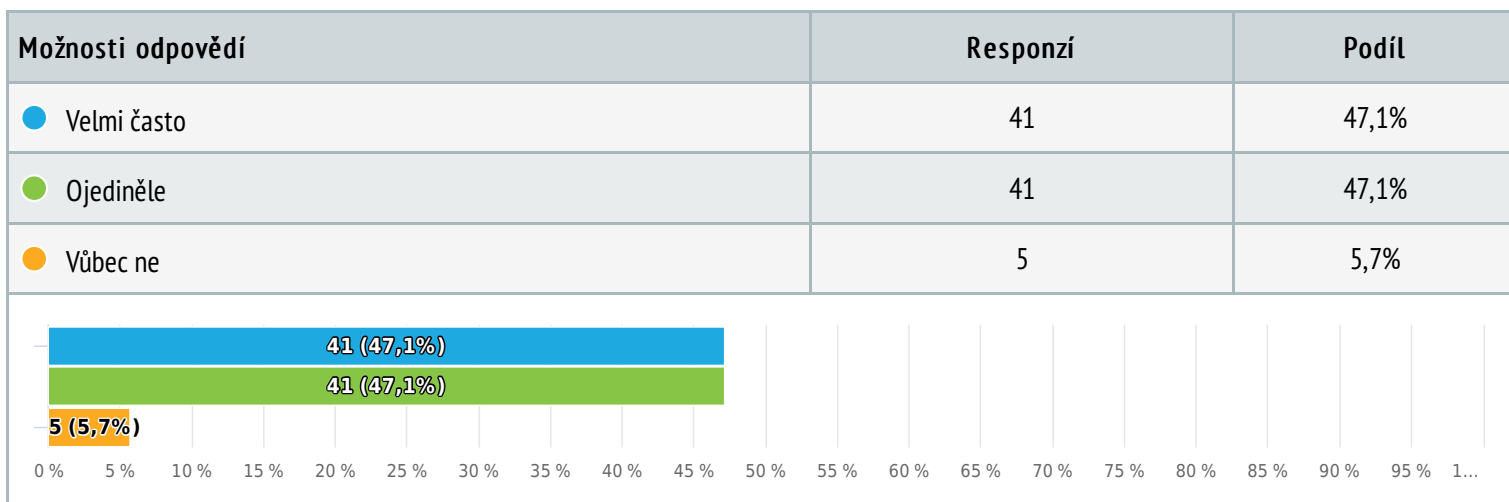
16 Pokud by skutečně došlo k liberalizaci v přístupu ke konopí v rámci našeho právního řádu, snížilo by to vaše obavy z konopí jako potenciálně nebezpečné návykové látky?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

17 Jak často se ve svém civilním či profesním životě setkáváte se situacemi, kdy je dle vašich znalostí dané situace týkající nezákonné činnosti tato aktivita spojena s užíváním konopí jako návykové látky ze strany proviněné osoby?

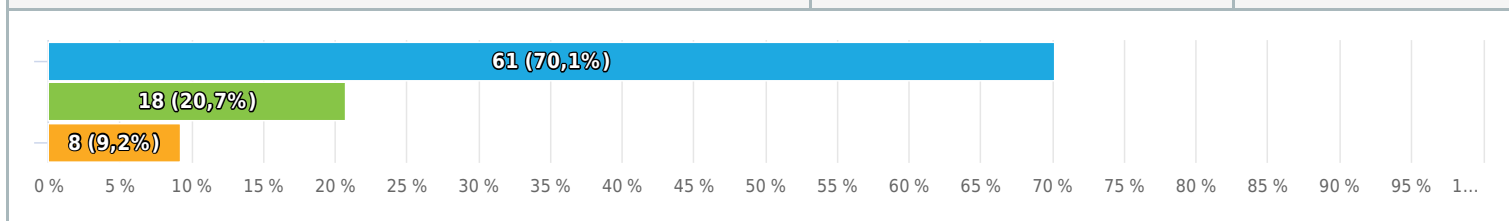
Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

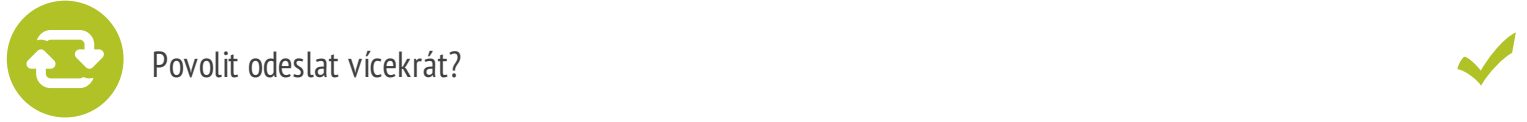
18 Považujete konzumaci psychoaktivního konopí za jednu z příčin nezákonného jednání?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

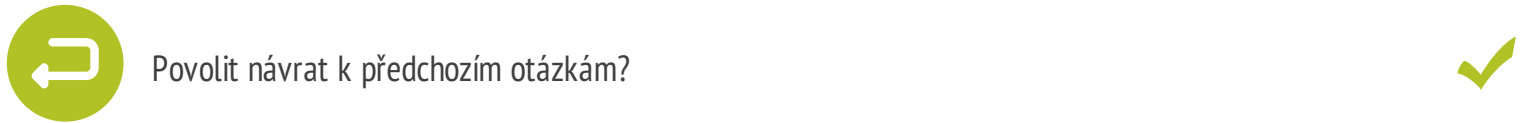
Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
ANO	61	70,1%
NE	18	20,7%
Nevím	8	9,2%

Nastavení dotazníku

Povolit odeslat vícekrát?

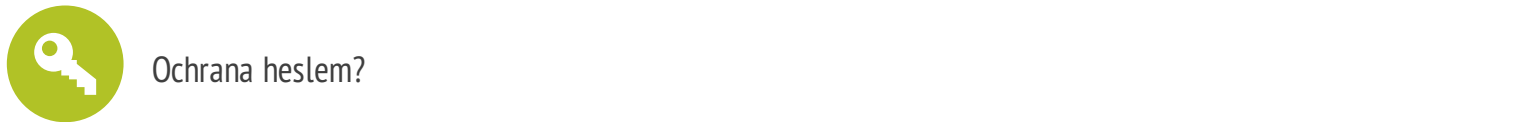
Povolit návrat k předchozím otázkám?

Zobrazovat čísla otázek?

Oznámení o vyplnění dotazníku na e-mail?

Ochrana heslem?

IP omezení?

Příloha: dotazník

Připravenost společnosti na legalizaci konopí (policisté)

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Shromážděné informace budou vyhodnoceny a následně poslouží ke komparaci dvou dotazovaných skupin v rámci mé diplomové práce, kdy by Vaše odpovědi na dotazníkové otázky měly vyjádřit Váš postoj k problematice plánované legalizace konopí v České republice. Jednu skupinu dotazovaných budou tvořit příslušníci Policie ČR, druhou skupinu budou reprezentovat civilní občané. Zachování anonymity respondentů je samozřejmostí. Předem Vám velmi děkuji za ochotu podílet se na tomto výzkumu. Tomáš Tyle

1 Jaké je Vaše pohlaví?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- muž žena jiné

2 Jaký je Váš věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 18-35 36-50 více jak 50

3 Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- základní/výuční list středoškolské s maturitou vysokoškolské

4 Máte zkušenosti s užíváním omamných a psychotropních látek?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ANO NE

5 Máte ve svém společenském okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

6 Myslíte si, že jsou uživatelé konopí s obsahem THC nebezpeční pro společnost?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

7 Zaznamenali jste negativní dopady na zdraví v rámci užívání marihuany u sebe samotného či některého ze známých?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

8 Jak vnímáte uživatele konopí s obsahem THC?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

vůbec mi nevadí toleruji je, ale mám výhrady vadí mi

9 Máte obavy z případného legislativního rozvolnění užívání konopí s obsahem THC?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

10 Máte za to, že regulovaný prodej v certifikovaných provozovnách je správná volba?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

11 Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

12 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivitu represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich užíváním? (heroin, kokain, pervitin, MDMA)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Preferuji represivní postupy Preferuji preventivní postupy Nevím

13 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivitu represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Preferuji represivní postupy Preferuji preventivní postupy Nevím

14 Obávali byste se v případě částečné legalizace a započetí regulovaného prodeje konopných produktů s obsahem THC zvýšené konzumace této látky ze strany dětí a mladistvých?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

15 Vnímáte konopné produkty s obsahem THC jako pro společnost nebezpečnější než alkohol?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE Nevím

16 Pokud by skutečně došlo k liberalizaci v přístupu ke konopí v rámci našeho právního řádu, snížilo by to vaše obavy z konopí jako potenciálně nebezpečné návykové látky?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE Nevím

17 Jak často se ve svém civilním či profesním životě setkáváte se situacemi, kdy je dle vašich znalostí dané situace týkající nezákonné činnosti tato aktivita spojena s užíváním konopí jako návykové látky ze strany proviněné osoby?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Velmi často Ojedinele Vůbec ne

18 Považujete konzumaci psychoaktivního konopí za jednu z příčin nezákonného jednání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE Nevím

Připravenost společnosti na legalizaci konopí (civilní občané)

Základní údaje

 Název výzkumu Připravenost společnosti na legalizaci konopí (civilní občané)

 Autor Bc. Tomáš Tyle

 Jazyk dotazníku Čeština

 Veřejná adresa dotazníku <https://www.surveio.com/survey/d/E3B5Y5G8K8L2S8I2M>

 První odpověď 16. 07. 2023

 Poslední odpověď 02. 08. 2023

 Doba trvání 18 dnů

Statistika respondentů

106

Počet návštěv

88

Počet dokončených

0

Počet nedokončených

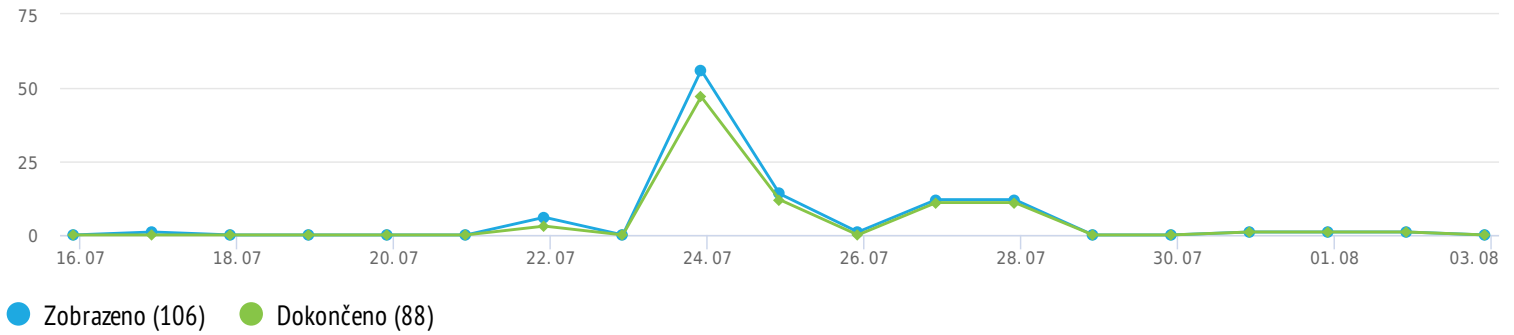
18

Pouze zobrazení

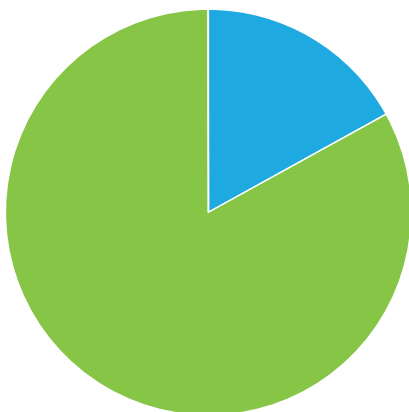
83,0%

Celková úspěšnost vyplnění dotazníku

Historie návštěv (16. 07. 2023 – 02. 08. 2023)

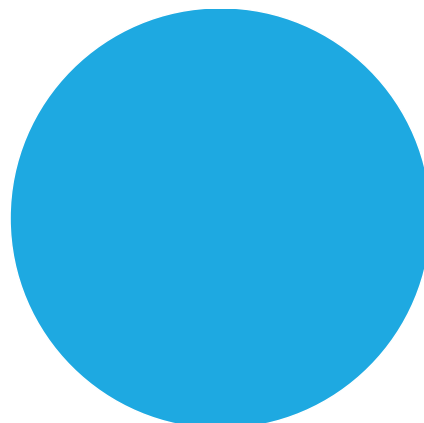

Celkem návštěv

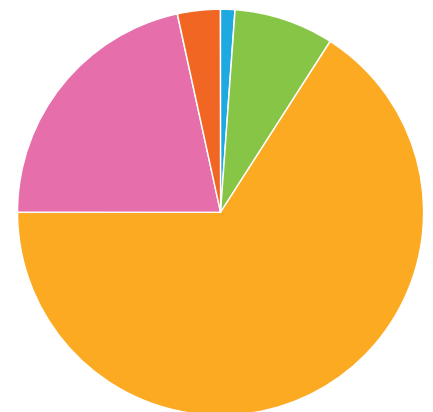
- Pouze zobrazeno (17,0 %)
- Dokončeno (83,0 %)
- Nedokončeno (0,0 %)

Zdroje návštěv

- Přímý odkaz (100,0 %)

Čas vyplňování dotazníku

- <1 min. (1,1 %)
- 1-2 min. (8,0 %)
- 2-5 min. (65,9 %)
- 5-10 min. (21,6 %)
- 10-30 min. (3,4 %)

Filtry podle

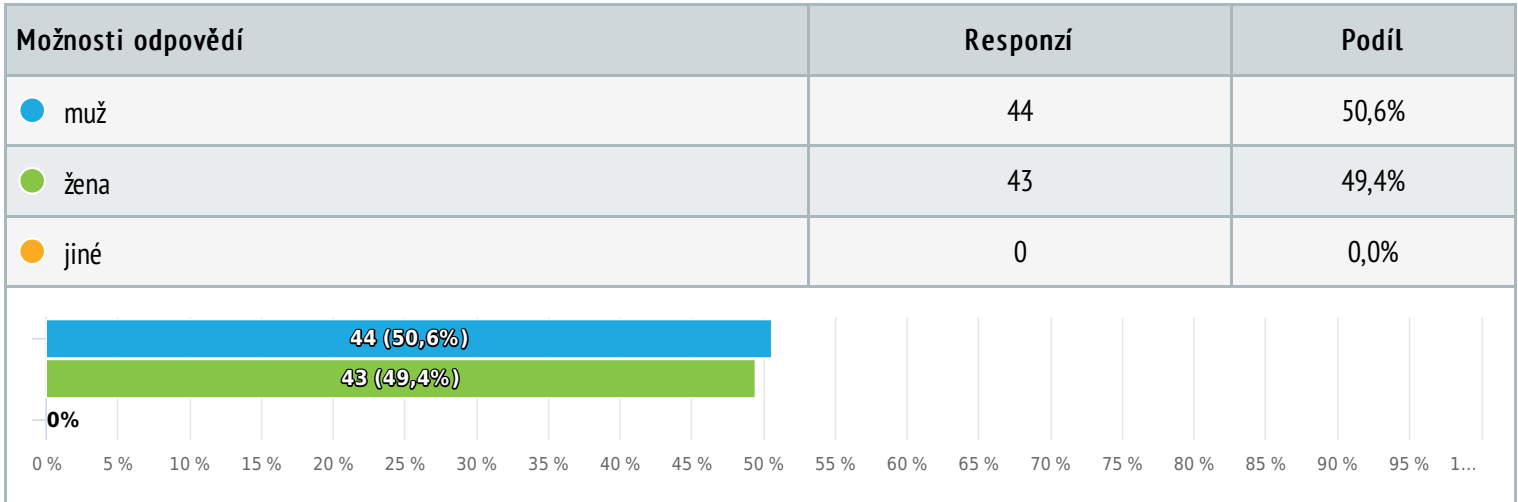
Vyřazených odpovědí

1

Výsledky

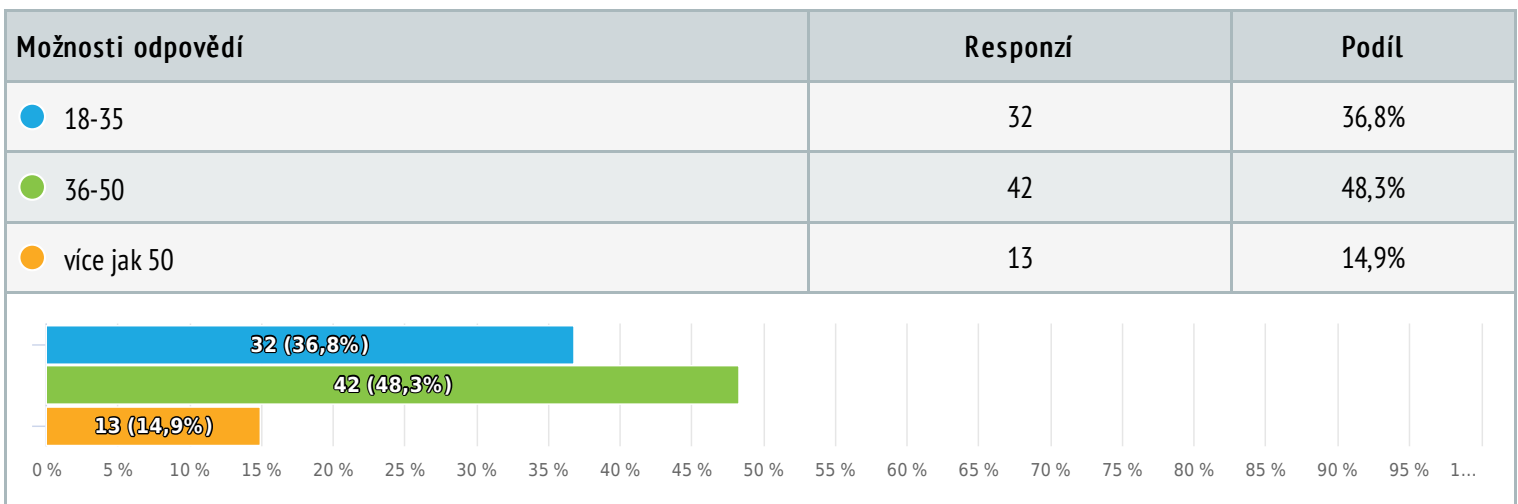
1 Jaké je Vaše pohlaví?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

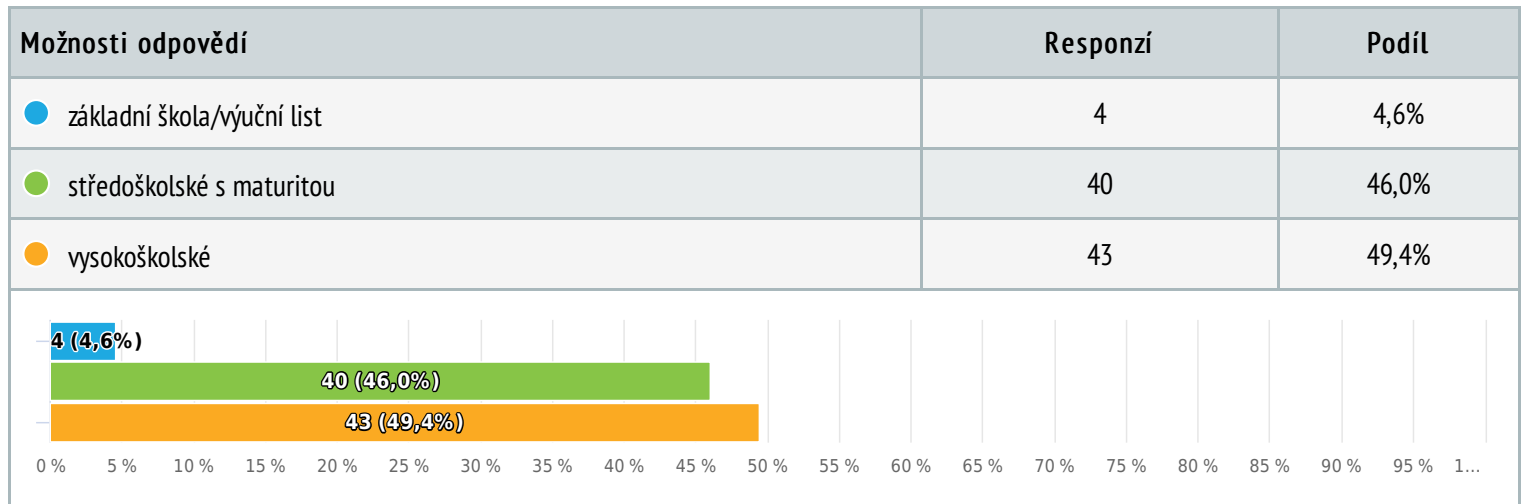
2 Jaký je Váš věk?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

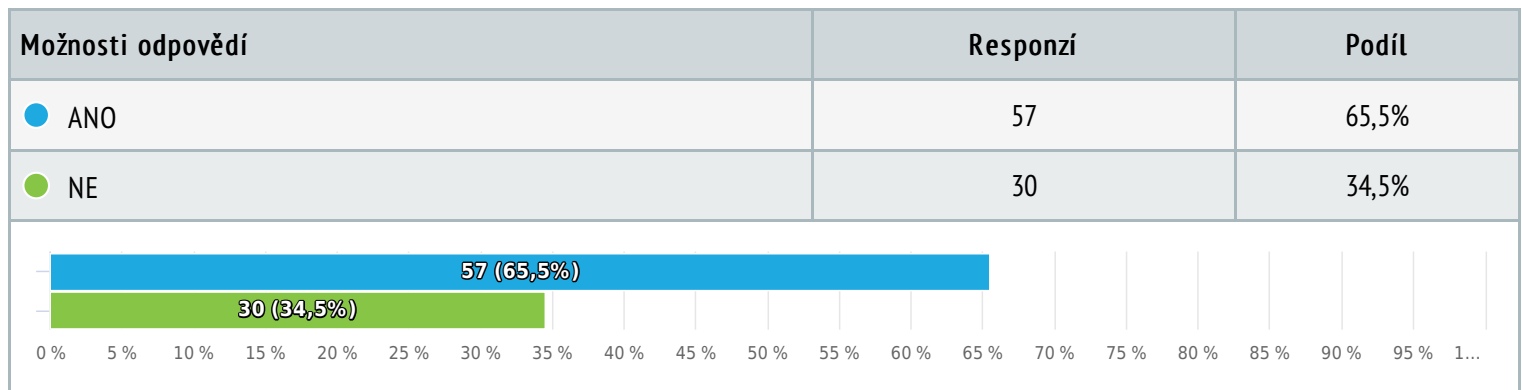
3 Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

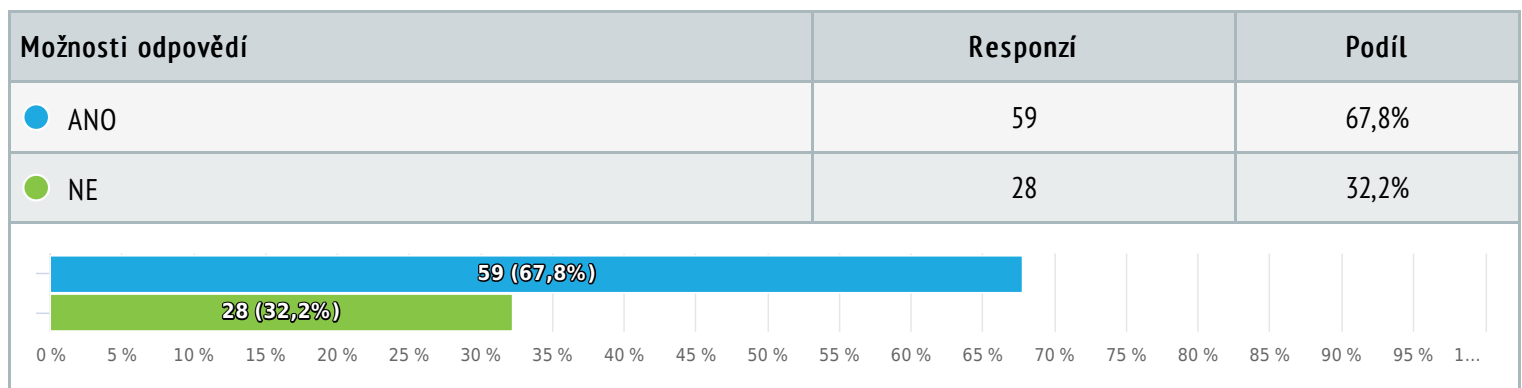
4 Máte zkušenosti s užíváním omamných a psychotropních látek?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

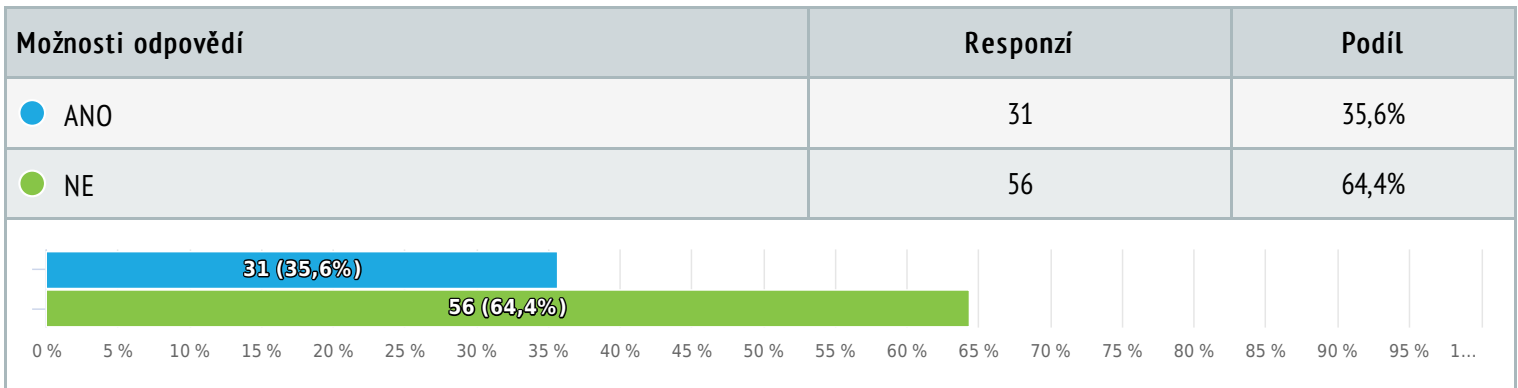
5 Máte ve svém společenském okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

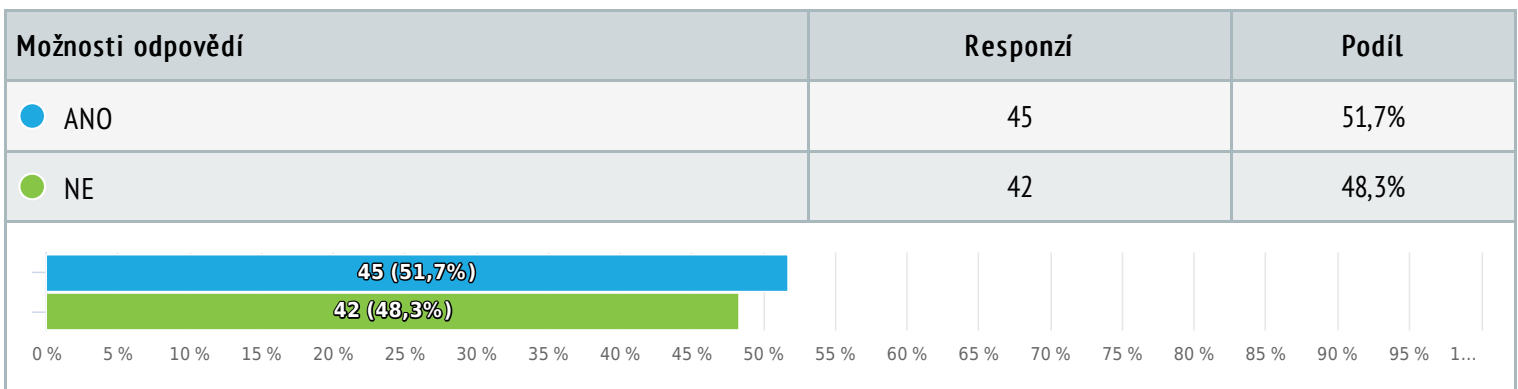
6 Myslíte si, že jsou uživatelé konopí s obsahem THC nebezpeční pro společnost?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

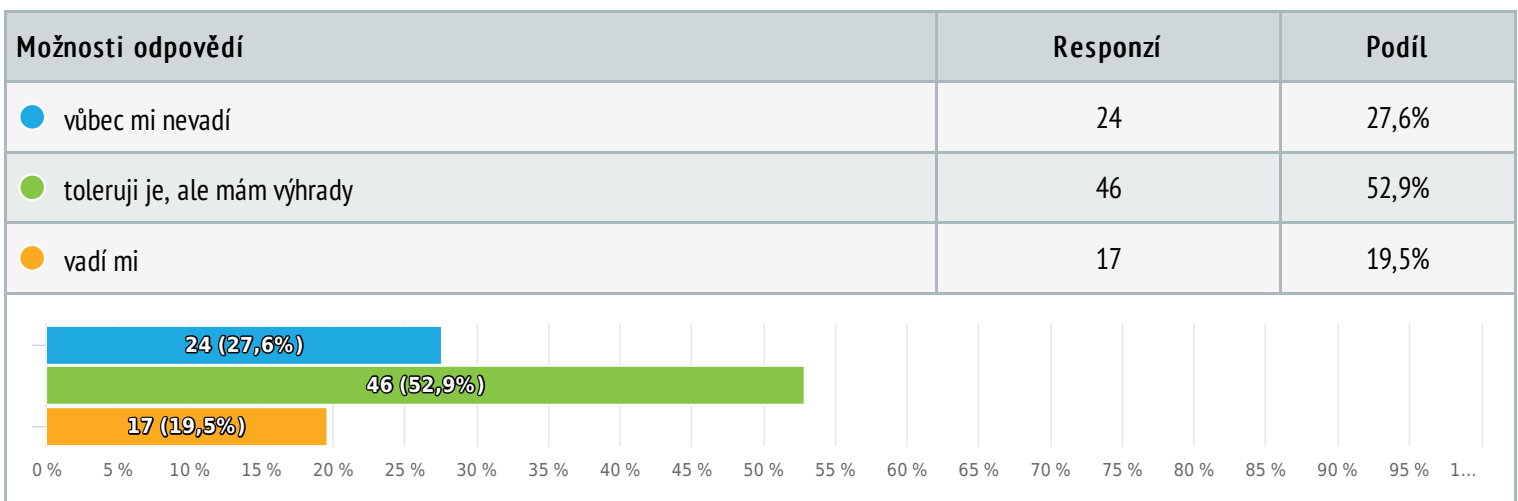
7 Zaznamenali jste negativní dopady na zdraví v rámci užívání marihuany u sebe samotného či některého ze známých?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

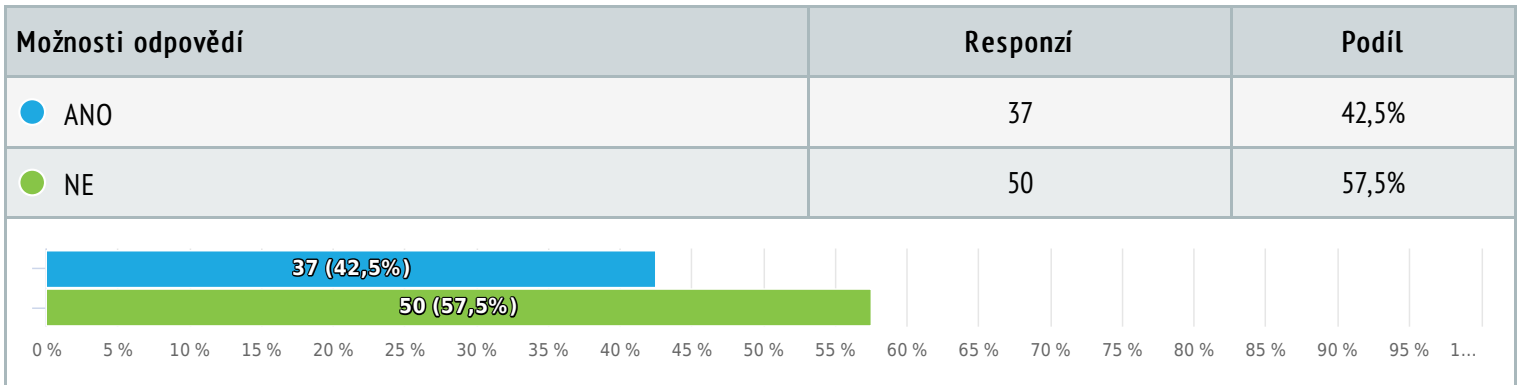
8 Jak vnímáte uživatele konopí s obsahem THC?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

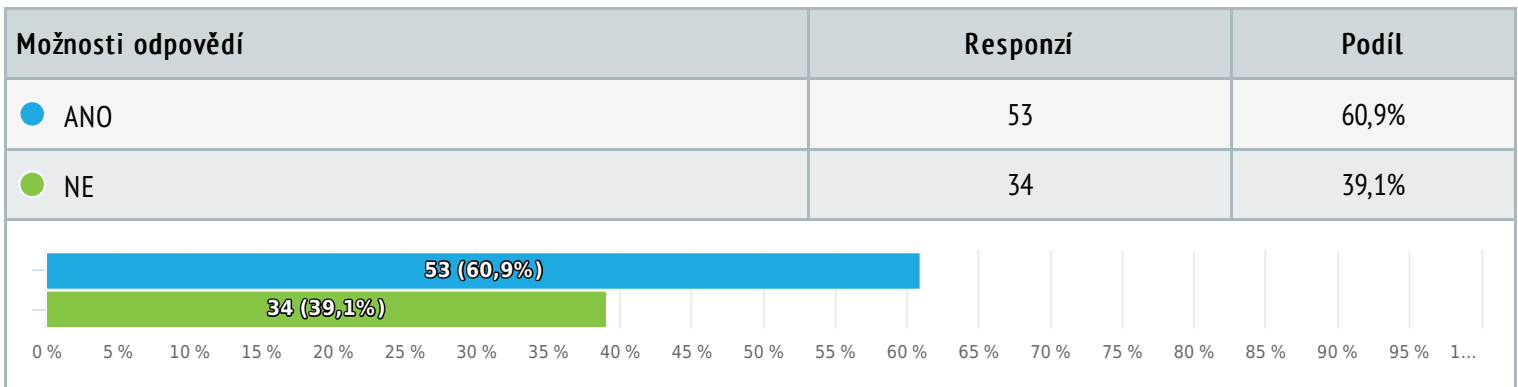
9 Máte obavy z případného legislativního rozvolnění užívání konopí s obsahem THC?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

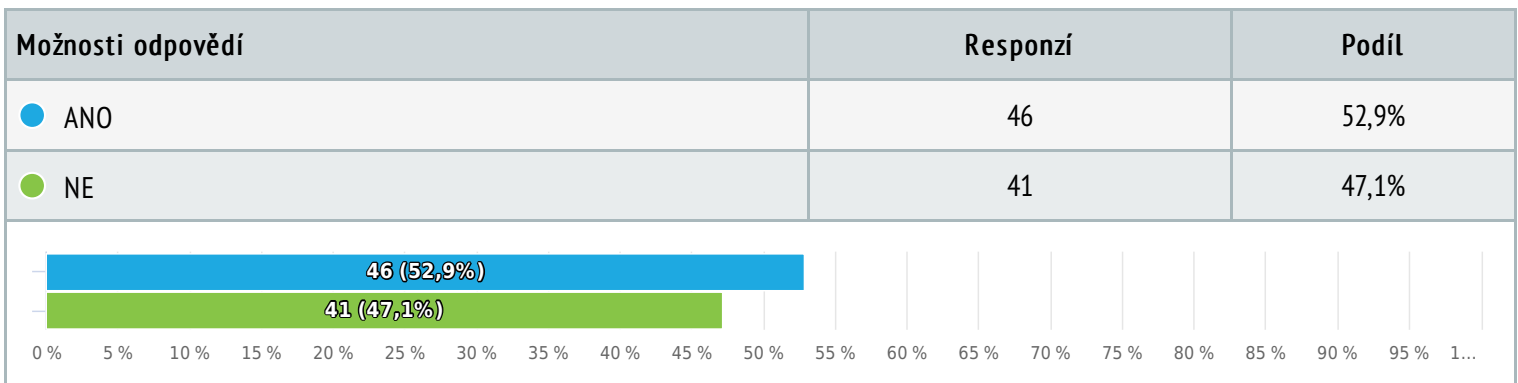
10 Máte za to, že regulovaný prodej v certifikovaných provozovnách je správná volba?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

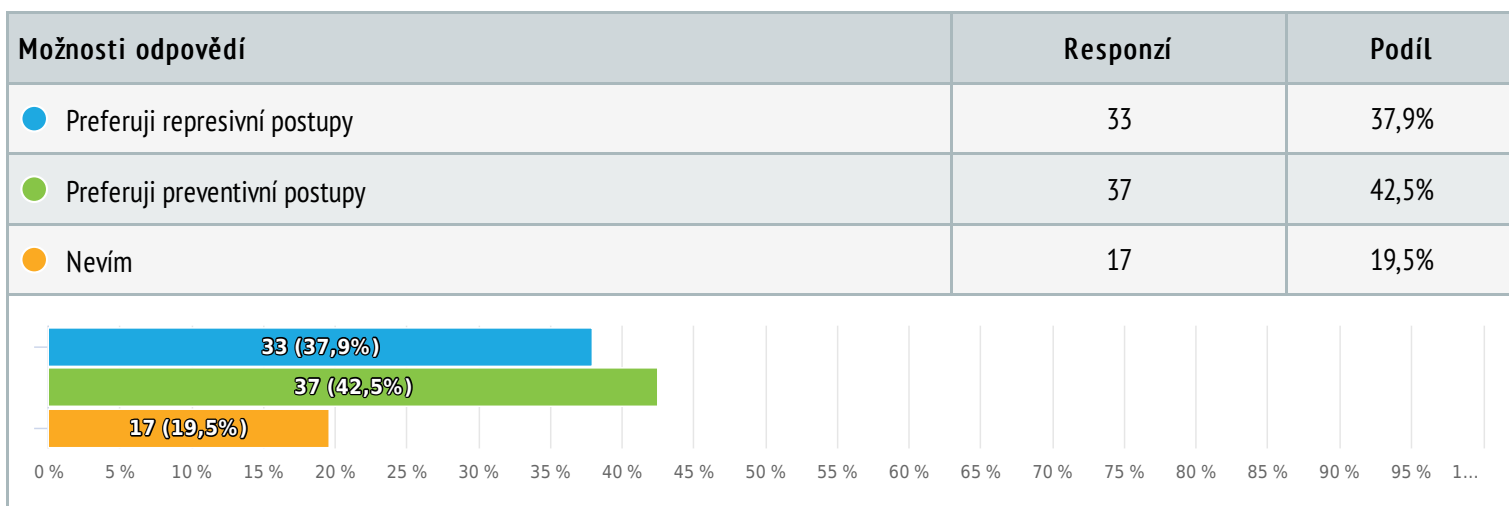
11 Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

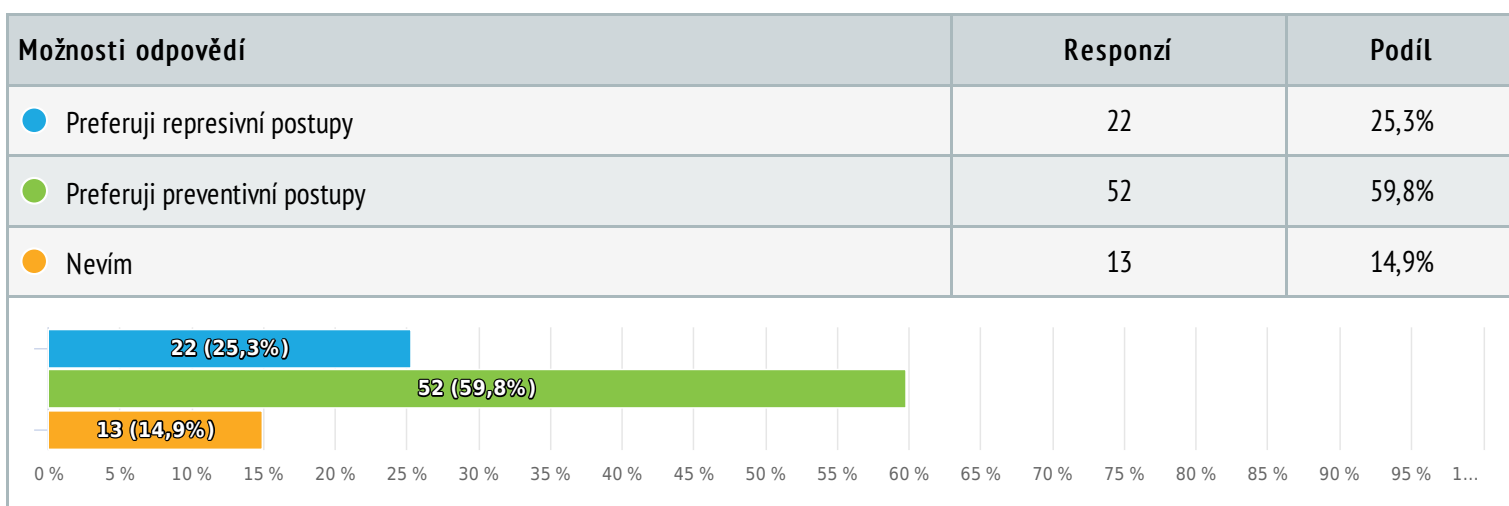
12 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich užíváním? (heroin, kokain, pervitin, MDMA)

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

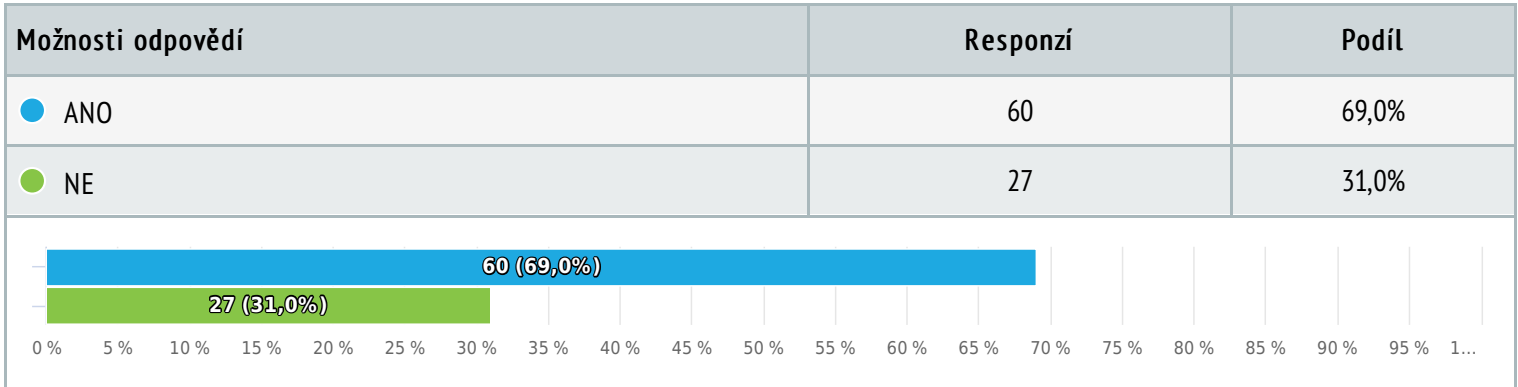
13 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivity represivního či preventivního charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

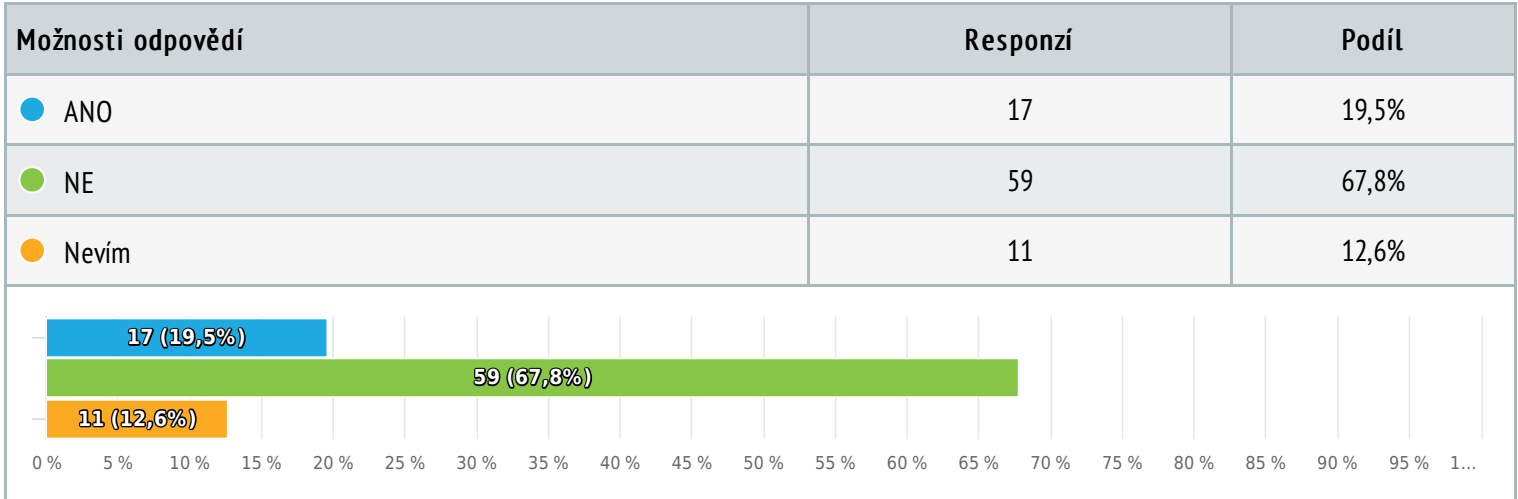
14 Obávali byste se v případě částečné legalizace a započetí regulovaného prodeje konopných produktů s obsahem THC zvýšené konzumace této látky ze strany dětí a mladistvých?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

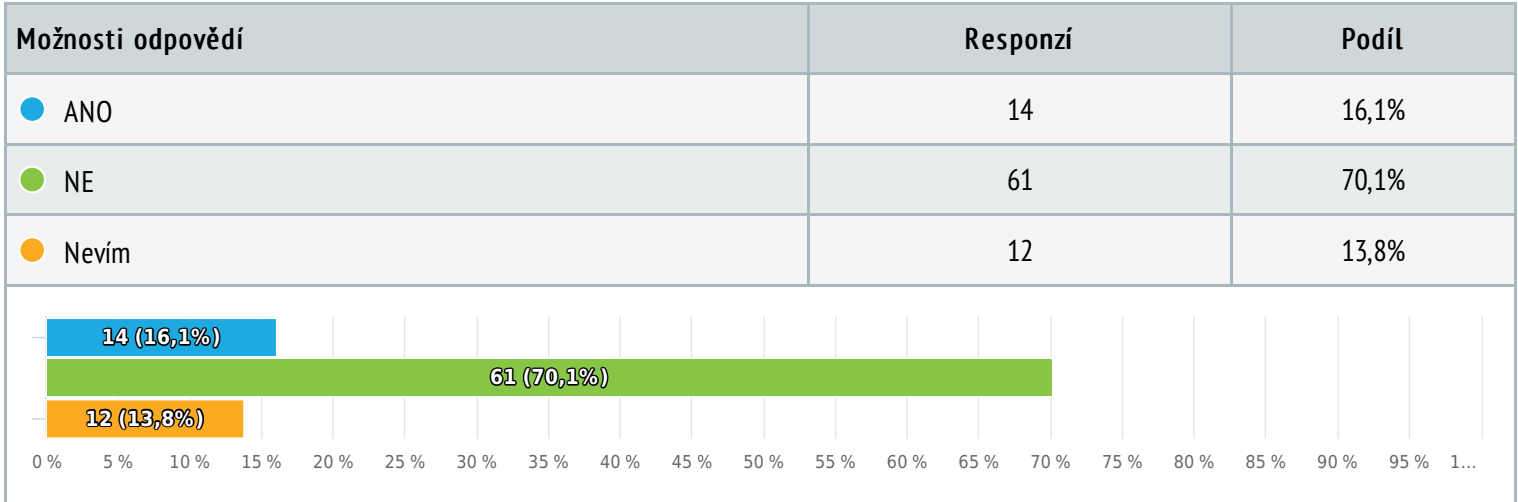
15 Vnímáte konopné produkty s obsahem THC jako pro společnost nebezpečnější než alkohol?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

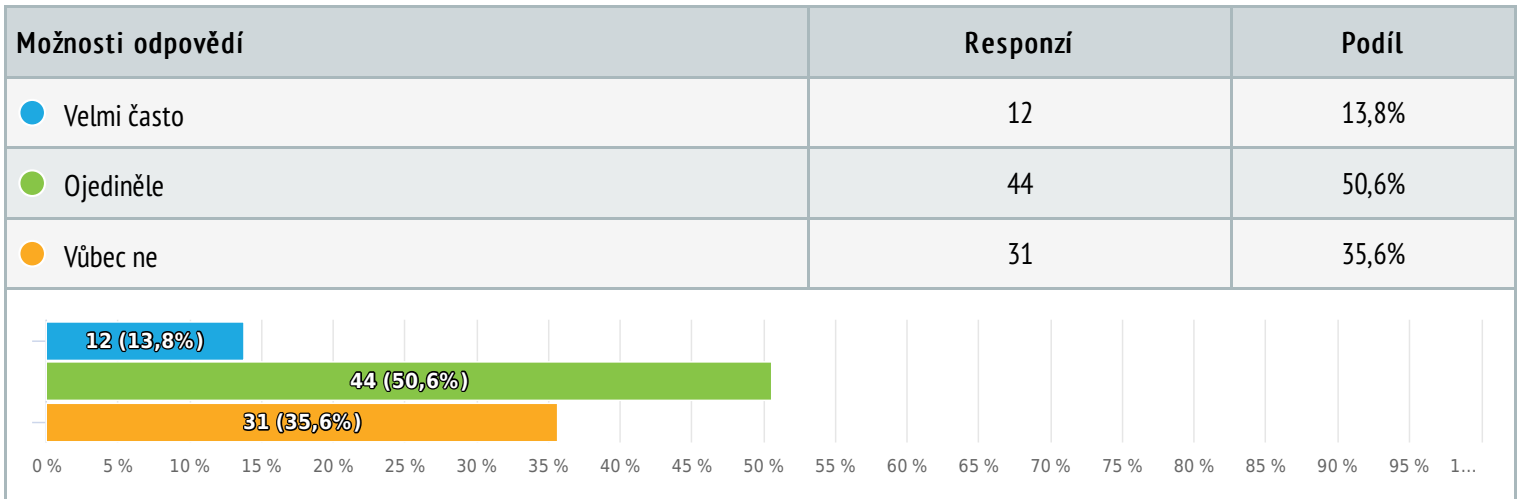
16 Pokud by skutečně došlo k liberalizaci v přístupu ke konopí v rámci našeho právního řádu, snížilo by to vaše obavy z konopí jako potenciálně nebezpečné návykové látky?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

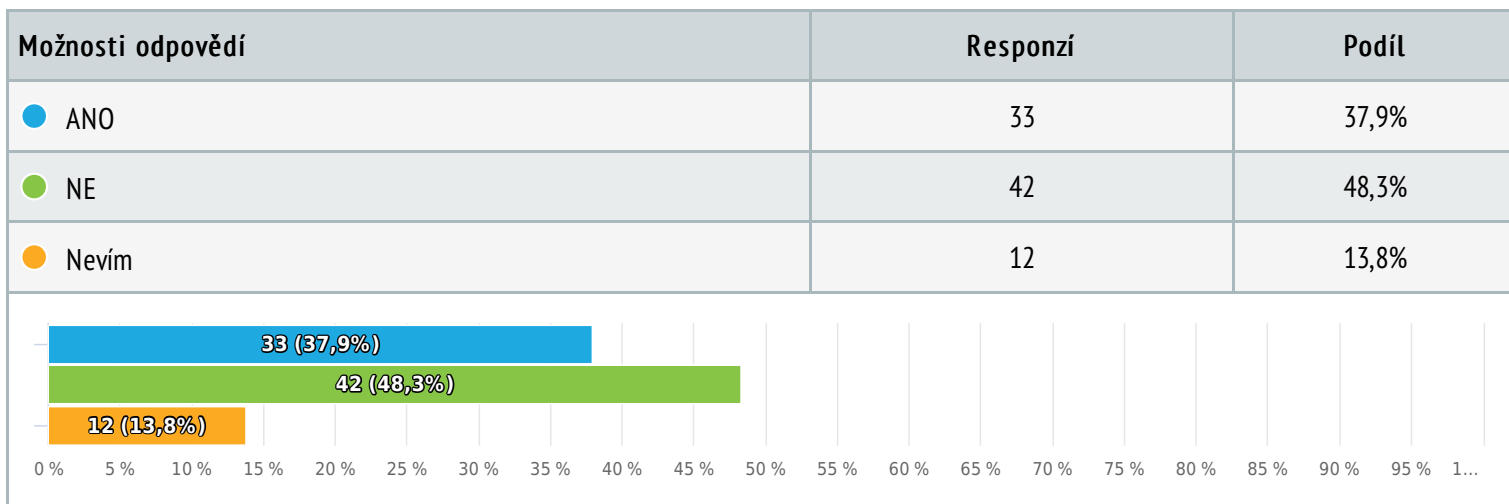
17 Jak často se ve svém civilním či profesním životě setkáváte se situacemi, kdy je dle vašich znalostí dané situace týkající nezákonné činnosti tato aktivita spojena s užíváním konopí jako návykové látky ze strany proviněné osoby?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

18 Považujete konzumaci psychoaktivního konopí za jednu z příčin nezákonného jednání?

Výběr z možností, zodpovězeno 87 x, nezodpovězeno 0 x

Nastavení dotazníku

Příloha: dotazník

Připravenost společnosti na legalizaci konopí (civilní občané)

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Shromážděné informace budou vyhodnoceny a následně poslouží ke komparaci dvou dotazovaných skupin v rámci mé diplomové práce, kdy by Vaše odpovědi na dotazníkové otázky měly vyjádřit Váš postoj k problematice plánované legalizace konopí v České republice. Jednu skupinu dotazovaných budou tvořit příslušníci Policie ČR, druhou skupinu budou reprezentovat civilní občané. Zachování anonymity respondentů je samozřejmostí. Předem Vám velmi děkuji za ochotu podílet se na tomto výzkumu. Tomáš Tyle

1 Jaké je Vaše pohlaví?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- muž žena jiné

2 Jaký je Váš věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 18-35 36-50 více jak 50

3 Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- základní škola/výuční list středoškolské s maturitou vysokoškolské

4 Máte zkušenosti s užíváním omamných a psychotropních látek?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ANO NE

5 Máte ve svém společenském okruhu osoby, které jsou uživateli marihuany s obsahem THC?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

6 Myslíte si, že jsou uživatelé konopí s obsahem THC nebezpeční pro společnost?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

7 Zaznamenali jste negativní dopady na zdraví v rámci užívání marihuany u sebe samotného či některého ze známých?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

8 Jak vnímáte uživatele konopí s obsahem THC?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

vůbec mi nevadí toleruji je, ale mám výhrady vadí mi

9 Máte obavy z případného legislativního rozvolnění užívání konopí s obsahem THC?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

10 Máte za to, že regulovaný prodej v certifikovaných provozovnách je správná volba?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

11 Obáváte se, že by mohla částečná legalizace prodeje a užívání konopných produktů s obsahem THC nebezpečně posunout hranice v rámci vnímání omamných a psychotropních látek jako hrozby pro společnost?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

12 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivitu represivního či preventivních charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s omamnými a psychotropními látkami a jejich užíváním? (heroin, kokain, pervitin, MDMA)

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Preferuji represivní postupy Preferuji preventivní postupy Nevím

13 Preferovali byste v rámci činnosti bezpečnostních složek ČR a státní moci aktivitu represivního či preventivních charakteru stran snižování rizik plynoucích z obchodu s konopím s obsahem THC a jeho užíváním?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Preferuji represivní postupy Preferuji preventivní postupy Nevím

14 Obávali byste se v případě částečné legalizace a započetí regulovaného prodeje konopných produktů s obsahem THC zvýšené konzumace této látky ze strany dětí a mladistvých?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE

15 Vnímáte konopné produkty s obsahem THC jako pro společnost nebezpečnější než alkohol?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE Nevím

16 Pokud by skutečně došlo k liberalizaci v přístupu ke konopí v rámci našeho právního řádu, snížilo by to vaše obavy z konopí jako potenciálně nebezpečné návykové látky?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE Nevím

17 Jak často se ve svém civilním či profesním životě setkáváte se situacemi, kdy je dle vašich znalostí dané situace týkající nezákonné činnosti tato aktivita spojena s užíváním konopí jako návykové látky ze strany proviněné osoby?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Velmi často Ojedinele Vůbec ne

18 Považujete konzumaci psychoaktivního konopí za jednu z příčin nezákonného jednání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ANO NE Nevím